Mircea Sântimbreanu

MAMA MAMUTILOR MAHMURI

EDITURA ION CREANGĂ

MIRCEA SÂNTIMBREANU

MAMA MAMUȚILOR MAHMURI

COPERTĂ ŞI ILUSTRAŢII: GH. MARINESCU

Mircea Sânțimbreanu

Mama mamuților mahmuri

— ed. a II-a adăugită —

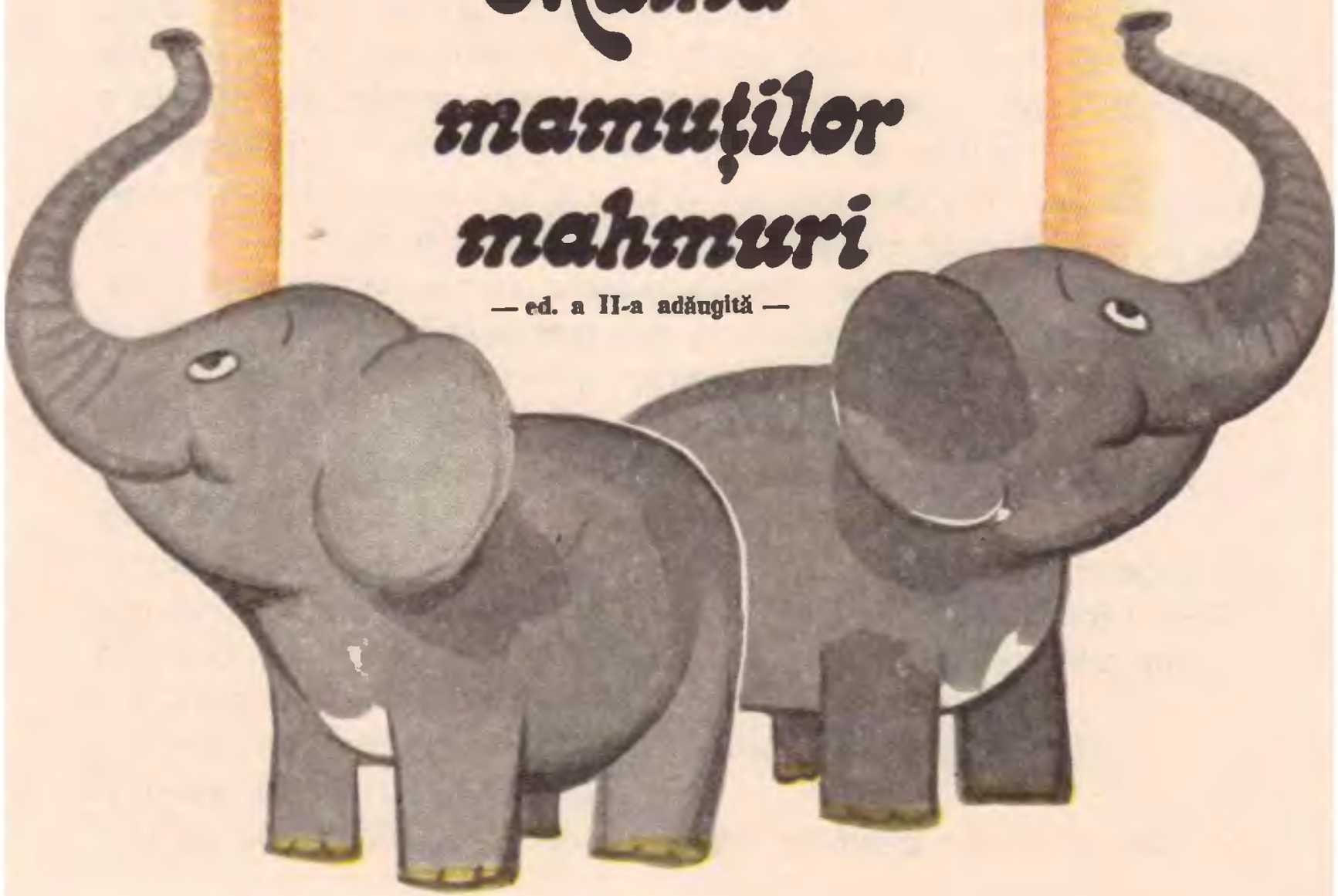

EDITURA ION CREANGĂ — BUCUREȘTI, 1983

ZĂPADA MIEILOR

De cu seară Omul de zăpadă se pregăti să-şi ia rămas bun de la copii. Se jucaseră împreună toată iarna, dar cîteva zile de moină şi o boare primăvăratică îi vesteau că a sosit timpul să-şi facă bagajele. De fapt, aproape că nu mai avea ce împacheta: doi-trei nasturi de cărbune, o rămăşiţă de măturoi şi morcovul ce îi slujise drept nas. Pălăria — o oală smălţuită — avea de gînd să o păstreze pe creştet.

Spre dimineaţă însă se trezi leoarcă de sudoare. Bătea un vînticel dinspre miazăzi, iar Omul de zăpadă simţea că se topeşte de căldură şi că, dacă mai întîrzie măcar un ceas, odată cu primele raze de soare se va prăpădi cu totul. Aşa încît, fără să mai stea pe gînduri, apucă unul din tăciunii ce-i încheiau vesta şi scrise pe primul gard, întocmai cum văzuse că fac şi unii copii: «Prieteni, mă găsiţi la Polul Nord. Adio.»

Făcu apoi o săgeată, arătînd nordul, şi porni agăţîndu-se de pulpana unui nor.

La pol erau zăpezi albe, nesfîrşite sloiuri albe de gheaţă, şi, bineînţeles, urşi albi. Dar nu erau copii... Nici unul. Şi Omului de zăpadă i se făcu dor de ei. Aşa se face că ori de cîte ori vedea un nor venind din miazăzi, îl întreba:

— Ce fac copiii de pe strada mea? Ce veşti mi-aduci de la ei?

Într-una din zile un nor îi răspunse:

— I-am văzut chiar ieri. Zburdau într-o grădiniţă printre straturile de

flori.
— Flori? Ce sînt acelea? N-am văzut niciodată, spuse nedumerit Omul de zăpadă.
— Nişte bulgăraşi de zăpadă, roşii, galbeni, trandafirii...
— Şi copiii se bat cu bulgări coloraţi?
— Defel. Nici nu-i ating.
— Atunci? întrebă uimit Omul de zăpadă, care văzuse atîtea bătălii cu bulgări necoloraţi.
— Se plimbă prin parcul în care a răsărit iarba.
— Ce e aceea iarbă?
— E ca un covor de zăpadă verde şi moale.
— Înţeleg: fac din ea oameni de zăpadă verde. Interesant.
— Nu-i aşa cum îţi închipui. Copiii nici nu ating iarba.
Omul de zăpadă rămînea tot mai nedumerit. Ştia că cea mai mare plăcere a copiilor este să zburde prin zăpadă. Şi acum să nu se atingă de ea, măcar că era o zăpadă moale şi colorată?
— Şi ce mai fac copiii?
— Se joacă în nisip.
— Ce e nisipul?
— O pulbere caldă ca o zăpadă de aur.
— Aha, înţeleg. Îşi pun zăpada aceea aurie şi călduţă după gulerul paltoanelor, nu-i aşa?
— Nu, copiii nu mai poartă paltoane.
— Cum aşa? Acum cînd au atîta zăpadă de jur-împrejur: roşie, galbenă,

trandafirie, verde, aurie, ca o ninsoare dintr-un curcubeu?... Dar norul nu-l mai auzea. Fumega din ce în ce mai depărtat...

Omul de zăpadă nu pricepu nimic, şi pentru a lămuri totul hotărî să plece cu prima ocazie înapoi. Ardea de nerăbdare să vadă şi el zăpezile acelea colorate şi mai ales pe copiii care nu se băteau cu asemenea zăpezi... «Aşa ceva merită să fie văzut», îşi zicea întruna.

Aşteptă un vînt mai zdravăn şi, cînd acesta trecu şuierînd pe lîngă sloiul lui de gheaţă, Omul de zăpadă i se urcă în spinare.

Ajuns la locurile ştiute, îşi dădu seama că norul nu minţise.

De sus, oraşul părea troienit de zăpezi ciudate, verzi, galbene, roşii, mai strălucitoare decît toate zăpezile. Copiii alergau de ici-colo, dar nu se atingeau de ele... Erau atît de gingaşe!

— Foarte bine fac, se bucură Omul de zăpadă. Dacă li-e dor de o bătaie cu bulgări de zăpadă, iată, scutur veşmîntul meu şi-l aştern la picioarele lor, uşor ca o blăniţă albă de miel.

Rugă vîntul să-l ajute, şi dintr-o dată în tot oraşul răsună bucuria.

— Zăpada mieilor! Zăpada mieilor! Copiii alergau să prindă ultimii fulgi de zăpadă din acel an.

Şi nici unul dintre ei nu bănuia că era ultima joacă din anul acela pe care le-o dăruia Omul lor de zăpadă.

Cînd peste vreo oră zăpada se topi, pe gardul de lîngă grădiniţă, din toate cuvintele scrise de Omul de zăpadă, la plecare, mai rămăsese doar ultimul cuvînt: ...«adio»...

PUIUL DE GIRAFĂ

De cum se născuse, în luminișul din marginea junglei, puiul de girafă își roti privirea de jur-împrejur. De după tufișul unde se afla, nu se vedea mare lucru, dar se auzeau niște pași greoi și foșnet de frunziș, așa încît își lungi puțintel gîtul. Cam cu un metru. Oho, acum era altceva, acum vedea totul pînă la marginea luminișului. De acolo venea zgomotul. Era un elefant.

— Ce faci acolo? întrebă puiul de girafă.

— Fac un drum. Un drum nou.

— Ce bine, se bucură puiul de girafă, te ajut și eu, adăugă el, dar elefantul își văzu de treburi ca și cum nu l-ar fi auzit.

Mult mai tîrziu, după ce doborî vreo trei copaci și îi rupse cu trompa ca pe niște bețe de chibrite, își șterse năduşeala de pe frunte și răspunse gîfîind:

— Asta e o treabă prea grea pentru tine. Tu n-ai să faci drumuri niciodată. Și plecă.

Rămas singur, puiul de girafă se întristă oleacă, dar, nu peste mult, un alt zgomot îi atrase atenția. Venea de dincolo de ierburile înalte ce înconjurau luminișul. Își lungi gîtul încă cu un metru și atunci dădu cu ochii de hipopotam.

— Ei, ce faci acolo dumneata?

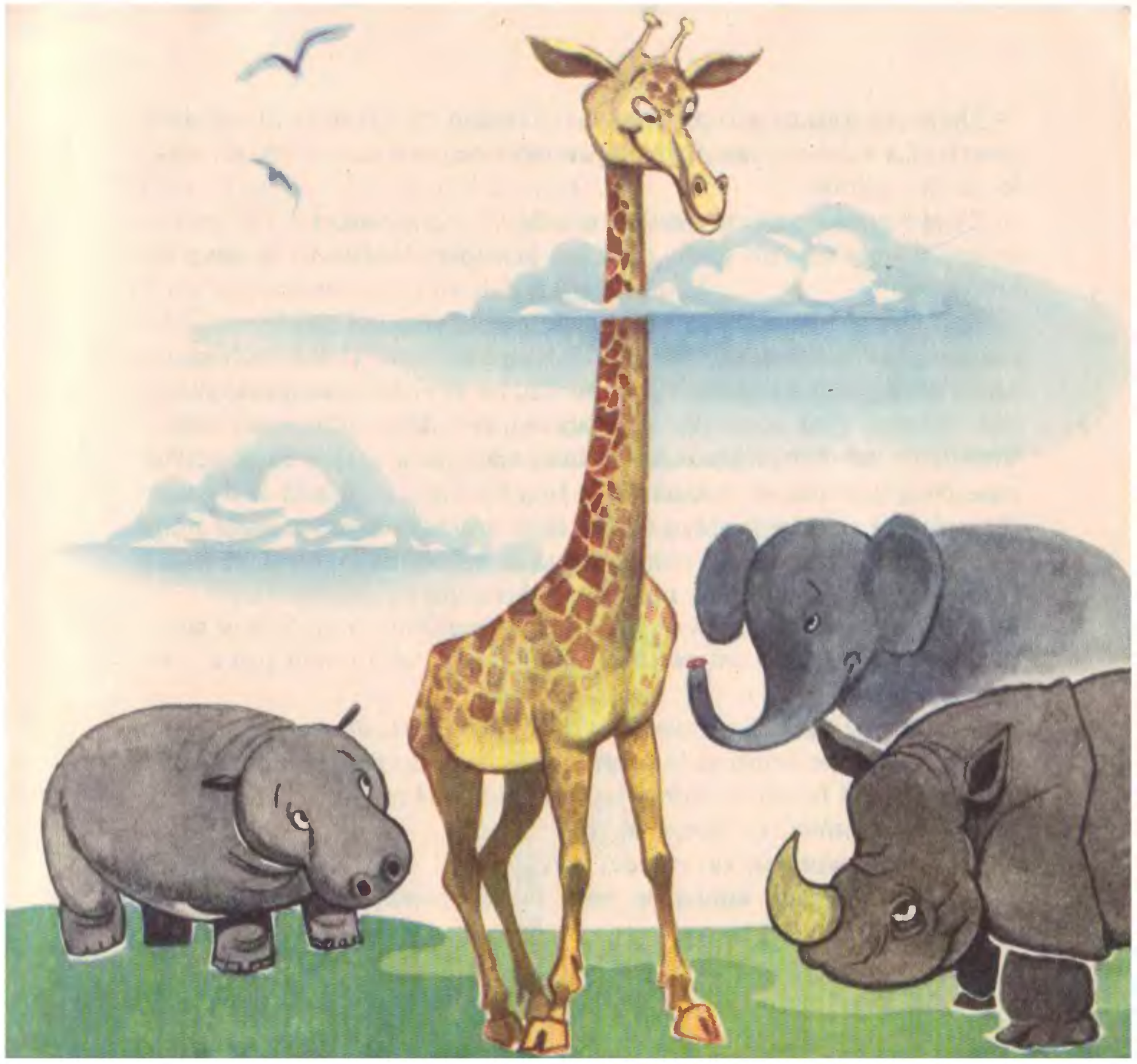

— Un bazin, răspunse hipopotamul. Un bazin cu apă dulce. Cine vrea înoată, cine e însetat bea apă, cine are chef se joacă cu corăbioare, ţine loc şi de oglindă.
— Te ajut şi eu, se avîntă puiul de girafă, dar hipopotamul se cufundase în apă şi abia într-un tîrziu cînd ieşi la suprafaţă, înecat în mocirlă, bolborosi:
— Asta nu e pentru tine... E greu, mult prea greu.
Descumpănit şi jignit, puiul de girafă îşi lungi atunci şi mai mult gîtul. Acum gîtul parcă îi semăna cu un burlan, iar el vedea totul peste păduri-ce, departe, pînă acolo unde, ca un zid, se înălţa pădurea cea mare. Vorbi cu o zebră care pretindea că lucrează pijamale, apoi cu rinocerul care, cu cornul său,ara, brazdă după brazdă. Zări şi o gazelă ce îi spuse din goană că ea duce poşta, şi iată se făcea seară şi nimeni nu avea timp pentru puiul de girafă, şi nimeni nu avea nevoie de ajutorul lui. Nici antilopele, nici maimuţele, nici măcar furnicile.
Şi puiul era trist, din ce în ce mai trist. Avea acum un gît lung şi sub-ţire, cu corniţele ca o antenă de televizor, şi îşi rotea umilit privirea în toate părţile.
Atunci zări pe tigru. Se furişa în salturi, prin iarbă, dinspre pădure, se pitea şi se tîra pe brînci şi în ochii lui se citeau limpede gîndurile rele. Puiul de girafă fu atît de înfricoşat încît nici nu-l mai întrebă ce face şi dacă îl poate ajuta, ci începu să ţipe:
— Fugiţi! Ascundeţi-vă repede, vine tigrul!
Într-o clipită, toate animalele mici se ascunseră. Numai elefantul,

hipopotamul și rinocerul,care nu se tem de tigru, veniră în jurul puiului de girafă ce tremura din toate mădularele și încercară să-l sărute pe frunte. Dar nu izbutiră și îi spuseră:

— Vezi? Tu așa o să ne ajuți de acum încolo. Noi muncim fiecare în felul nostru, iar tu să fii paznicul poeniței... Bine? Cînd vezi pe tigru, pe leu sau șarpele boa, să strigi: «Fugiți!» Bine?

— Da, vru să zică puiul de girafă, dar de atîta bucurie că își găsise rostul, cuvîntul i se rătăci în gîtul său lung și, pînă să-i vină pe limbă, se prefăcu în — mulțumesc.

— Rămîi aici și ne vei fi de ajutor. De acord?

— Vă mulțumesc, vru să spună puiul de girafă, dar din nou cuvintele se pierdură de-a lungul gîtului care acum avea vreo patru metri și se auzi de-abia șoptit, catifelat și sfios un singur cuvînt:

— Da.

Vă voi pune tuturor cîteva întrebări. Recunosc, sînt întrebări atît de ușoare încît parcă mi-e și rușine să le numesc întrebări. Știu dinainte, răspunsul e unul singur, și mai știu că mi-l spune pe nerăsuflate chiar și cel mai mic copil din grupa mică. Și totuși, vă rog să le ascultați, pentru că mi s-a întîmplat să aud, oricît ar fi de necrezut, și alte răspunsuri. Pe cuvînt de onoare. Dar iată prima întrebare:

— Ce se poate spune unui copil — în cazul de față lui Tase — care, de cîte ori are treabă la spălător, lasă robinetul deschis și apa curge în neștire... Ei, ce se poate spune?

— Un singur lucru. Bravo, Tase! Nimic nu e mai minunat decît apa. Dă-i drumul, las-o să curgă toată ziua, nici nu știi ce plăcere îmi faci.

— Și cine a dat acest răspuns trăsnit? mă veți întreba.

— Cum cine? O rață. Pe cuvînt de onoare.

— O rață într-o grădiniță?

— Exact. Dar să vă pun a doua întrebare. Ce se poate spune unui copil — tot lui Tase — care la fiecare gustare își lasă bucăți din pîinea cu unt și marmeladă pe unde apucă? Ascult răspunsul!

— Păi, e unul singur și anume: Minunat, Tase! Ce băiat generos ești tu! Așa să faci mereu, și o să-ți fiu recunoscător.

— Nu se poate, parcă v-aud. Cine să dea acest răspuns aiurit?
— Cum cine? Un purceluș. Pe cuvînt de onoare.
— Un purceluș în grădiniță?
— Da. Dar să trecem la a treia întrebare. Ce se poate spune unui copil — îl știți de-acum, e Tase — care de dimineața pînă seara împrăștie pretutindeni bucăți de cretă, de hîrtie, cartoane și creioane colorate?
— Răspunsul e limpede ca lumina zilei: Îți mulțumesc, Tăsică, de-ai ști cîtă nevoie am eu de toate acestea!
— Și cine a dat acest răspuns anapoda?
— Cum cine? Papagalul din grădiniță! Dar hai să trecem la a patra întrebare. Ce se poate spune despre același Tase care își rătăcește prin toată grădinița ba un ciorap, ba o batistă, ba un prosop? Și totuși, e cineva care îl felicită și îi spune așa:
— Ce bine, ce culcuș cald o să-mi fac din toate acestea! Bravo, Tase! Cine e? Cîinele ciobănesc.
— Nu se poate! O rață, un purcel, un papagal, un cîine ciobănesc într-o grădiniță? Nu, nu se poate!
— Ba da. Și toți aceștia îl laudă pe Tase. Pe cuvînt de onoare. Ce-i drept, sînt singurii lui lăudători. O, dar am uitat un amănunt. Un singur amănunt: și rața și purcelul și ceilalți erau de *plastilină*.

NU POOOT!

E greu de spus cînd și-a dat seama fetița din povestea noastră cît de puternică este... Poate de pe vremea cînd era atît de mică încît nu ajungea la clanța ușii și nici să bea apă de la fîntîna țîșnitoare. Cu toate acestea nu rămînea închisă în odaie și nici însetată nu rămînea. Era de ajuns să zică o singură dată cuvintele *nu pot!*, pentru ca, răsărită ca din pămînt, o mînă să-i deschidă ușa sau să o înalțe pînă la țîșnitura apei.

Erau mîinile oricui se afla prin preajmă.

Mai tîrziu, cînd nu izbutea să-și îmbrace rochița, căci încerca să-și vîre capul prin mînecă, era de ajuns același mic scîncet: *nu pot!* și neputința înceta pe dată, ca prin farmec. La fel cînd nu reușea să-și tragă ciorapii, căci îi punea cu călcîiul în față, sau cînd încerca să se încalțe, uitînd că ciorapii se află vîrîți în vîrful pantofilor... De undeva se iveau două mîini prietenoase și îndemînatice, și gata necazul. Erau, cel mai adesea, mîinile bunicii.

Numai că fetița creștea, iar puterea bunicii scădea. Fetița scîncea atunci de două ori, de trei ori, țipa, bătea din picior, iar pînă la urmă, răsuflînd greu, cu degetele din ce în ce mai tremurătoare, bunica îndepărta pricina necazului. Îi înnoda șiretul sau funda, îi umfla balonul, îi îmbrăca sau dezbrăca păpușa, îi curăța mărul.

Așa se face că, odată cu vremea, neputința fetiței se prefăcu într-o mare putere. Taina puterii ei erau aceste două cuvinte, ușor scîncite, ușor țipate și un pic, un pic înlăcrimate:

— Nu pooot!

Avea acum aproape șase ani, era voinică, urca în fugă scările blocului unde se mutaseră, sărea coarda, bea apă de la toate fîntînile țîșnitoare, dar, undeva, pe vîrful limbii, îi rămăseseră bine lipite cele două cuvinte — și aproape că nu deschidea gura fără să le sloboadă.

Așa, într-o zi, ieși cu trotineta în fața blocului. Ici, colo, se mai aflau cîteva mormane de moloz și pămînt și fetița nu putea să-și ia vînt.

— Nu pooot! Bunico, nu pooot! țipă ea, înciudată, dar, în aceeași clipă, un excavator păși greoi spre ea, cu lingura lui de metal întinsă, mormăind vesel:

— Răbdare, sigur că nu poți. Și nici bunica nu poate. O să îndepărtez eu pămîntul.

Într-adevăr, în cîteva ceasuri, totul era netezit și o panglică de asfalt înconjura blocul.

— Ce putere am! zise fetița. Și excavatorul mă ajută. E de ajuns să spun *nu pooot*, și gata!

A doua zi însă fetița se sătură de trotinetă și hotărî să se dea huța pe o scîndură îngustă, rămasă din schelăria blocului. O așeză pe niște cărămizi, dar de îndată ce încerca să se urce, scîndura luneca. După cîteva încercări fetița începu să țipe, zvîrlind scîndura:

— Nu pooot! Bunico, nu pooot!

Aproape în aceeași clipă un tractor se opri în dreptul lor. Din remorcă fură coborîte două leagăne noi, proaspăt vopsite, care fură bătute în pămînt.

— Ce putere am, rîse bucuroasă fetița, dîndu-se în leagăn. Cînd spun *nu pooot!* mă ajută nu numai bunica, ci și toți oamenii și mașinile.

În aceeași după-amiază, îi veni ideea să se joace cu nisip. Încerca să care nisipul lîngă leagăn, dar nisipul îi curgea printre degete.

— Bunico, nu pooot! izbucni atunci fetița, și nu peste mult între cele două leagăne se opri o basculantă care descărcă un morman de nisip auriu.

Cînd se întoarseră acasă, ieși pe balcon să-și cureţe un măr și, privind șantierul pe care se mișcau sute de mașini, spuse cu mîndrie:

— Toate sar să mă ajute! Ce puternică sînt... E de ajuns să țip o singură dată...

Și într-adevăr țipă, căci scăpase cuțitul din mînă. Ridică apoi cuțitul, dar scăpă mărul. «Nu pot!» scînci ea. Apoi, cînd și cuțitul și mărul îi alunecară din mîini, urlă din răsputeri: «Nu pooot!»

Bunica tocmai se apropia să-i cureţe dînsa mărul, cînd, chiar sub balcon, se ivi o macara.

— Lasă, bunico, zise macaraua scrîșnind, dumneata ești bătrînă, nu te mai obosi. O s-o ajut eu pe fetiță. Uite ce mînă puternică am.

Macaraua încercă de cîteva ori să apuce mărul, dar nu izbuti. Atunci, cu toate motoarele pornite mugi prelung, încît tot șantierul se umplu de vaierul ei:

— Nu pooot!
În clipa următoare, din dosul blocului apăru greoi, scurmînd pămîntul, un excavator.
— Să încerc eu să curăț mărul, spuse excavatorul. Am zece degete de fier și cuțitele mele sînt mult mai tăioase.
Fetița se cam sperie văzînd namila de fier întinzîndu-și brațul spre balcon.
— Lasă, îl curăță bunica, îngăimă ea.
— Bunica e bătrînă, spuse excavatorul. Ce? Are ea puterea mea?
În aceeași clipă, își puse în mișcare motoarele, dudui cu putere, opintindu-se și mișcîndu-și cuțitele într-o parte și alta. Apoi, văzînd că nu poate apuca mărul, scoase un răget asurzitor:
— Nu pooot!
Sosi atunci în grabă un tractor:
— Aveți nevoie de ceva? Doar noi între noi ne ajutăm.
— Nu pot să curăț mărul fetiței, se văita pufăind excavatorul.
— Nu-i nimic, răspunse tractorul. Am să aduc îndată un buldozer. Cuțitul lui taie în felii munți de pămînt, necum un măr. Pot să aduc și cîteva pluguri și, dacă e nevoie, un compresor greu cît cinci elefanți, ca să-i înmoaie coaja.
— Lasă, îl curăță bunica, încercă fetița să-l oprească.
— Cum o să-l curețe? Poate ea mai mult ca un buldozer? spuse tractorul și porni cu toată viteza.
Curînd, sub balcon, se opriră zeci de mașini. Întreg șantierul se golise.

Trecătorii se opriseră și ei, priveau nemaipomenita adunare de macarale, excavatoare, compresoare, buldozere și se întrebau:
— Ce se întîmplă aici? Ce fac atîtea mașini?
— Încearcă să curețe mărul fetiței, răspunse o basculantă care își croia drum spre bloc, încărcată cu pietriș.
— Și dumneata?
— Eu car pietriș. În urma mea vine o macara pe șine. E în stare să ridice o casă întreagă într-un deget. Imposibil să nu poată ea curăța un măr... Știți, bunica fetiței e bătrînă...
— Dar fetița nu poate?
— Nuu, ea are doar șase ani. Ea nu poate singură nici să-și umfle balonul, nici să-și înnoade șiretul, nici să-și îmbrace ciorapii. O să stăm aici s-o ajutăm.
— Pînă cînd?
— Pînă izbutește singură.
— Și casele pe care le construiți? întrebă cineva. Cine să le facă?
— Și bunica? îi întoarse întrebarea basculanta. Putem noi s-o vedem, slabă, tremurînd, chinuindu-se din zori și pînă seara? O să stăm aici, sub geamul fetiței, cu schimbul.
Glasul îi fu acoperit de un zgomot asurzitor. Se apropia macaraua uriașă pe roți, plimbîndu-și brațul înalt pe la toate cele zece etaje ale blocului.
— Unde e mărul? întrebă ea, zbîrnîindu-și sutele de cabluri.
Atunci, peste zgomotul acela, nu știu cum, se auzi o voce speriată, abia șoptită. Era glasul fetiței.

— Iată-l, bîigui fetița. E curățat... L-am curățat singură.
— Ai putut?
— Am putut... Pot! Pot! Pot!... spuse fetița și, la fiecare cuvînt, cîte o namilă de fier pleca de sub balcon.
Curînd începură toate, risipite ici-colo pe șantier, să lucreze. Fetița le privea și, abia acum, auzindu-le zumzetul, își dădu seama de puterea ei. Căci toate acele mașini și oamenii care le mînuiau puteau munci și mai bine, dacă ei, copiii, învățau să se descurce singuri. Aceasta e puterea lor, a copiilor.
Să-ți pună macaraua rochița? Să te încalți cu lingura excavatorului? Să lăsăm mașinile la treaba lor. Să-i lăsăm pe oamenii mari să facă blocuri, trotuare, solare... Bunica e bătrînă...
Pe cei foarte mici, da, pe cei care nu pot deschide singuri ușa sau să bea apă de la țîșnitoare o să-i ajute oricînd două mîini.
Și cel mai bine o să-i ajute mîinile fetițelor și băieților mai mari...

LA BALCON

Ce grozav, ce minunat e să privești strada de la balcon! Parcă-i un rîu, da, chiar un rîu ce curge la nesfîrșit, învolburat la unele ceasuri, încetinindu-și zorul la altele, șopăcăind multicolor întotdeauna. Cîtă încîntare să vezi tot-tot ce mișcă în părculeţul de peste drum, pe trotuare, pe bulevard... Dar mai ales *să fii văzută!* Cu pălăriuța roșie de catifea, de sub care ca doi ciorchini de liliac bătut țîșnesc fundițele, cu rochița ca de spumă, cu mîneci bufante, pe care a poposit parcă, din zbor, un stol de fluturi, cu ceas, inel și brățara aurită de la mîna stîngă, în timp ce cu evantaiul din dreapta adaugi la boarea primăverii o nouă adiere zulufilor zglobii...

Oh, uite șirul acela de școlari mici pe trotuar! S-au ivit cuminți de după colț, pășind nepăsători, ba chiar lălăind și, deodată, în aceeași clipă, ridică toți, parcă la o comandă, capul spre ea. De la balconul ei, fetița nu are nici o îndoială. În mintea copiilor nu poate fi decît un gînd, unul singur:

— Ce frumoasă e și cît de gătită fetița de la balcon!

Iată și tramvaiul zuruitor. Nu-i așa că și-a încetinit deodată mersul? Iar călătorii, nu e nici o îndoială, privesc toți, ca la o comandă, spre

balcon. Ce pot să gîndească? Ei bine, ce altceva decît lucrul cel mai firesc din lume:

— Ce frumoasă e micuța de la balcon! Ce pălăriuță nostimă are, cu cîtă distincție își mișcă evantaiul, vai, ce brățară superbă are...

Dar iată un autobuz plin de turiști. Ghidul vorbește, spune ceva în microfon și toți întorc capul spre... balcon.

— Ce frumoasă este și ce ojă sidefie are la unghii fetița de la balcon, zice, desigur, ghidul.

Și fetița stă ore în șir la balconul ei, parcă pe un pod de piatră pe sub care strada trece ca un rîu șopăcăind multicolor. Nu, nu e nici o închipuire, nici o iluzie, fetița nu se înșală. Se uită toți, cu adevărat toți, spre ea. Și o admiră, nu încape îndoială.

Și ea stă pînă se întunecă. A doua zi va ieși din nou pe balcon, ca o mică prințesă, pentru a primi din nou omagiul străzii. Își va pune iarăși fundițele ca doi ciorchini de liliac bătut, va pune cojocelul cu ciucuri, sau mai bine pelerina argintie și o altă rochiță, cea cu buline albe și volănașe roz, va atîrna și cerceii — ca două cireșe, la fiecare ureche... Și toți vor întoarce capul spre ea...

Și chiar așa va fi. Oamenii vor întoarce capul și vor privi uimiți spre balconul unde fetița privește parcă defilarea străzii, zilnic, ore în șir, pînă se întunecă.

...Și care, dintre toate balcoanele blocului, e singurul fără o floare, fără un pic de verdeață, pustiu. Singurul, dintre toate, șui și trist. Ca o pată...

— Brrr! Uh! Oaaah! Cîh!

Dar ce e? Ce se petrece în camera Lilicăi? De unde sunetele acelea bolborosite, gîjîite și înfundate de robinet defect intrat în agonie? Cu o jumătate de oră înainte totul fusese în ordine. Fetiței, sculată de la pat, îi scăzuse de-a binelea febra, mai mult, semn bun, așezată la măsuță, îi venise pofta să coloreze. Cele trei-patru foi de bloc pictate în acuarelă stăteau mărturie. Stăteau mărturie că totul merge spre bine și culorile folosite: albastru pentru cer, verde, mult verde pentru iarba spălată de ploaia ce abia contenise, priviți și o intenție de curcubeu arcuit pe albul filei... Sigur, pentru curcubeu pensulițele trebuiau bine-bine spălate. Poate de aceea îl și lăsase neterminat, parcă spînzurat în crengile mărului de sub fereastră, ca într-un cuier. Dar, exact ca în acuarela ei, soarele se zbenguia acum printre norii deșirați, prinsese putere — sau era perna electrică ce-i înfășura burticica? Și totul te invita la plimbare. Totul, afară de interdicția medicului și de sîcîiala bunicii care de o jumătate de oră, aproape plîngînd, îi tot vîra sub nas paharul cu sare amară:

— Haide, Lilico mamă, doar o înghițitură, ca să te faci bine...

— Cîh! Brr! Uh! Oaaah!

— Bea cu mama, hai, închide ochișorii și dă-o pe gît. Pe urmă poți ieși din casă.
— Dai în scris?
— Dau.
Lilica desface călimara, pregătește o foaie pentru «declarație», dar dă cu ochii de paharul cu sare amară, cu scîrboșenia aia imposibilă, caldă și sălcie, și se scutură toată:
— H! Oaaah! Cîh! Brrr!
Dar nici bătrînica nu se dă bătută:
— Nu te mai sclifosi atîta. Închizi ochii, și gata. Pe urmă tragi o duscă de apă cu șerbet; uite, ți-a adus mămica și dulceață de vișine.
Lilica deschide un ochi. Așa este... Se află la îndemînă și dulceața ei preferată.
— Pe urmă ieși în curte cu scăunelul, cu șevaletul, cu cățelul, cu ce vrei tu.
Cu cățelul? Oh, de cînd aștepta bietul Gică în cușcă! Îl auzea hămăind, zornăindu-și lanțul, parcă a chemare.
— Hai acușica, dintr-o dată!
Lilica închide din nou ochii. Sub pleoape i se arată curtea cu straturile proaspăt săpate, cu pomii proaspăt văruiți, cu găinile scormonind bezmetice, luptîndu-se în prostie pentru cine știe ce nasture pierdut. Și copiii. Da. Cît o să mai stea în casă? Cît?
— Haide! Acuș... Unu, doi, trei...
Fetița scîncește, oftează parcă din rărunchi, apoi strînge pleoapele cu

putere, întinde mîna și, fără să mai numere, apucă paharul. Și bea totul dintr-o înghițitură. Tot paharul cu apa de pe pensule și acuarele.

— Brrr! Uh! Oaaah... Apăăă! strigă îngrețoșată, dar nu mai așteptă după moșmondeala bunicii, și, tot cu ochii închiși, dă peste cap paharul cu... sare amară.

— Aaa-păăă! mai izbutește o dată să îngaime Lilica, dar bunica nici nu are timp să întindă mîna după pahar, căci fetița a și apucat... călimara cu cerneală, sorbind-o toată într-o clipită.

— Uuuu! Oaaa! Hîhhh!

Bunica e în culmea fericirii. O sărută pe amîndoi obrajii și parcă valsînd o duce la fereastra deschisă. Afară a ieșit primul curcubeu din an. Ba nu, sînt chipurile celor două, mînjite cu toate culorile din lume, răsfrînte în geamul însorit. Numai prostuțul de cățel crede că a ieșit curcubeul. Și latră ca apucat.

BĂLTOACELE SAU CE ÎNSEAMNĂ HAPCIU

Era o dimineaţă mohorîtă, cu zloată, cînd băiatul din povestirea noastră porni după cumpărături, la piaţă. Era frig, pe stradă nici un copil, şi poate de aceea băiatul se opri în faţa băltoacei din dreptul portiţei. Era un pui de bălţoacă rotundă şi gălbuie, uşor vălurită de vînt, încît părea gata-gata să o ia din loc.

— Vrei să-mi ţii de urît? Vino cu mine, îi spuse băiatul.

— Unde? întrebă bălţoaca, oglindindu-i cu mirare chipul, căciuliţa cu ciucure şi pantofii noi.

— La piaţă.

Bălţoaca tresări de bucurie. O noapte întreagă zăcuse pe trotuar, dar nimeni nu-i vorbise. Dimpotrivă, o ocolise toată lumea. Cîţiva o şi ocărîseră: călcaseră în ea din nebăgare de seamă. Şi iată că acum, în plină zi, se găsea cineva care nu numai că nu o ocăra, dar o şi invita la plimbare.

— Vin cu plăcere, spuse bălţoaca, dar nu pricep cum o să te însoţesc. Eu nu am picioare.

— Am eu, răspunse băiatul fără să stea pe gînduri. Te iau cu mine.

— Cum?

— Aşa, zise băieţaşul, intrînd cu amîndouă picioarele în bălţoacă. Şi acuma, hai! N-ai grijă, te aduc eu înapoi...

Porniră, și după cîțiva pași băiețașul o întrebă privindu-și pantofii mustind de apă:

— Cum te simți la căldură?

— Grozav, răspunse clefăind băltoaca. Un singur lucru aș vrea: să mă vadă toate suratele mele cum mă plimb cu pantofii tăi cei noi.

— E simplu, spuse băiatul. Mai sînt cîteva băltoace pe trotuar. Dacă vrei, le luăm și pe ele la plimbare. E destul loc în pantofi.

Așa și era. Pe trotuar, singuratice și zgribulite, se mai aflau cîteva băltoace, iar în pantofii băiețașului se găsi fără greutate loc pentru toate.

— Faceți cunoștință, spunea el, muindu-și fără grabă pantofii în fiecare. Vedeți? Nici una nu semănați între voi. Una îmi ajunge pînă la șiret, alta îmi trece de gleznă, altele sînt gata-gata să fugă spre rigolă...

— Spre rigolă? tresări puiul de băltoacă. Vreau să merg și cu acolo.

— Uite, zise băiatul intrînd pe dată cu picioarele în șanțul de pe marginea trotuarului. E un rîuleț tulbure care fuge spre canal.

— Spre canal? Du-ne și acolo, se rugă băltoaca. Acolo ne jucăm noi de-a v-ați ascunselea...

În dimineața aceea băiatul plimbă băltoacele cîteva ceasuri: în piață, de-a lungul rigolelor, se opri la fiecare gură de canal, unde bolboroseau speriate și abia spre prînz, tîrînd picioarele, se întoarse spre casă.

— Acum rămîneți aici, spuse el în fața portiței. O să vă iau din nou la plimbare, mîine dimineață.

Intră în casă și în timp ce își dezbrăca paltonul zări o dîră murdară pe covor. Băiatul zîmbi înduiosat.

«Săracele, cît mă iubesc că le-am luat la plimbare! Nici nu le vine să se mai despartă de mine... Poftim, sînt în stare să mă urmeze și în pat», se gîndi el văzînd urma ciorapilor umezi pe parchet. Își aminti însă că iar o să se supere mama.

— O să vă iau din nou, mîine, șopti el tainic. La revedere, pe mîine...

A doua zi, după o noapte de ploaie, bălțoacele se înmulțiseră și toate așteptau cu nerăbdare pe băiat. Se făcuse aproape amiază cînd puiul de bălțoacă din fața casei îl zări cu nasul lipit de geam. Era în pijama, cu un fular la gît și privea trist la copiii ce se plimbau pe stradă.

— Nu vii și tu? îl întrebă bălțoaca. Ne-ai făgăduit...

— Hapciu! se auzi răspunsul.

— Nu ne duci și azi la plimbare? Te așteptăm...

— Hapciu! răspunse din nou băiatul, dar nu se clinti de la geam.

— Poate ne ia altcineva, vreun prieten de-al tău. Ce crezi?

— Hapciu!

— Ce-o fi însemnînd și asta? se posomorî bălțoaca. O să-l întreb cînd va ieși în stradă. Hm, auzi ce cuvînt: hapciu?!

De atunci însă nici o bălțoacă nu mai putu sta de vorbă cu băiețașul nostru. El știa prea bine ce înseamnă «hapciu». Ar fi putut să le explice:

— Înseamnă febră, aspirină, injecții... Ehei, lucruri complicate, ce știți voi, bălțoacele. Voi nu știți nici măcar ce însemnează...

— Hapciu! Hapciu! Hapciu!!!!

ELEFANȚI ÎN ROCHIȚE

Elefantul venise în pădure cu vreun an în urmă. Plecase de acasă supărat foc. Și pe bună dreptate. Cu pisoiul nu mai putea trăi sub același acoperiș... Întîi, pentru că pisoiul era mai mare decît el, și, în al doilea rînd, foarte obraznic. De fapt, pisoiul nu-l putea suferi, pentru că micul elefant era favoritul fetiței. Dormea cu el în pat, îi punea cerceii și mărgelele ei, îi făcea tot felul de rochițe.

— Lasă că am să cresc eu, îl amenința elefantul pe pisoiul ce-l pîndea să-i zgîrie trompa. O să-ți arăt eu ție atunci...

Dar nu creștea. În schimb, pisoiul se făcuse motan, iar ghearele lui îl îngrozeau pe elefant.

Așa se face că într-o bună zi răbdarea micului elefant ajunse la capăt.

«Plec. Mă duc printre ai mei», își spuse. Și a plecat. În ziua aceea nu avea pe el decît trei rochițe: una de bal, una de stradă și alta de balet. De obicei era mai bine îmbrăcat.

A ajuns în pădure după un drum lung și cînd a dat cu ochii de primul elefant a izbucnit în plîns.

— Ce mare ești! La fel de mare trebuia să fiu și eu, dacă aș fi fost tot timpul printre voi, suspină el.

— O să crești și tu...

— Nu; eu sînt bătrîn, oftă micul elefant și izbucni într-un nou hohot de plîns.

În acest timp, elefantul cel mare îl privea cu atenție.

— Ce sînt astea de pe tine? întrebă el mirat.

— Rochițe, răspunse micul elefant printre sughițuri.

— Și la ce folosesc?

— La multe. De pildă, acum cînd plîng, cu ce să-mi șterg lacrimile? Cu rochița. Vezi, îmi curge și nasul... Cu ce să-mi șterg trompa? Cu rochița. Așa făcea și stăpîna mea... După ce mănînc, cu ce să mă șterg pe mîini și la gură? Cu rochița. Vezi la cîte folosește o rochiță?

Elefantul cel mare rămase pe gînduri, apoi vorbi:

— Știi ce? Rămîi în pădure. O să faci și copiilor noștri rochițe. După cîte văd, sînt foarte folositoare. Deschide un atelier, n-o să duci lipsă de nimic.

Elefantul cel mare avusese dreptate. Chiar de a doua zi vestea se răspîndi în toată pădurea și micul elefant nu mai prididea cu treaba. Nu trecu mult și fiecare pui de elefant își avea rochița lui. Erau rochii lungi, cu trenă, rochii de bal. Micul elefant își uitase de mult toate necazurile, cînd într-o zi veni la el elefantul cel mare și îi spuse:

— Ce ar fi să faci rochițele astea mai scurte?

— Cît de scurte?

— Știu eu? Să zicem pînă deasupra genunchiului.

— Aha, rochițe de stradă, se dumiri micul elefant și, din ziua aceea, în locul rochiilor de bal făcu rochițe scurte. Nu trecu însă mult timp,

și în ușa atelierului se ivi soția elefantului cel mare.
— Fă-le și mai scurte, zise ea.
— Așa? întrebă micul elefant, punîndu-și la repezeală fustița de balet și învîrtindu-se ca o balerină în vîrful picioarelor.
— Cam așa, zise respectabila clientă, și din ziua aceea micul elefant lucră cu și mai mare rîvnă. Era fericit. Se gîndea: «Cum le-am schimbat viața! Frații mei mari merg la baluri, la plimbare, fac balet... Munca mea e prețuită și ei îmi sînt recunoscători. Mă prețuiesc, mă apără... Aici nici tigrul nu îndrăznește să se apropie de mine, darămite un neisprăvit de pisoi».
Așa gîndea micul elefant, cînd se pomeni în ușa atelierului cu o droaie de elefanți. Erau puii de elefanți, mugeau și tropăiau supărați foc.
— Cine te-a adus aici? urlă unul. Habar n-ai să faci rochițe.
— Cum așa? se miră micul elefant. Nu v-am făcut tot felul de rochițe? De bal, de plimbare, de balet...
— Ce tot îndrugi tu? Ce-or mai fi și astea? Bal, plimbare, balet, îl îngînară ei. Nouă fă-ne rochițe adevărate, rochițe pentru șters trompele! Dar scurte, mici, cît mai mici...
— Mai scurte ca astea de balet nu se poate! țipă elefantul cel mic.
— Cum nu se poate? mugiră puii de elefant. Uite, dintr-una ca asta poți face zece rochițe!
— Cum?
— Așa! zise un pui de elefant și, punînd mîna pe foarfecă începu să-și taie rochița în zece bucăți.

— Așa ne trebuie, așa vrem rochițele! țipară ceilalți repezindu-se spre foarfecă.
— Stați, opriți-vă! striga îngrozit micul elefant. Astea nu sînt rochițe!
— Dar ce?
— Batiste, niște biete batiste, gemu micul elefant.
— Cum ai zis? Batiste? Foarte bine... zi-le cum vrei!... Noi de astea avem nevoie pentru șters trompa, și gura, și mîinile.
— Nu te supăra, adăugă mai blînd unul din puii de elefant. Fă-le așa... sînt bune pentru șters nasul...
— Altfel, mamele noastre nu mai pridídesc cu spălatul, cu călcatul — și ne ceartă toată ziua, adăugară, într-un glas, și ceilalți, începînd să plîngă.

Micul elefant nu avu încotro. Se așeză la masă și, cu lacrimi în ochi, tăie rochiță după rochiță, prefăcîndu-le în batiste. Plîngea și tăia. Tăia și plîngea. Și se ștergea cu mîneca rochiței la trompă, cu poala la ochi... «Ce decădere, gîndea. Să fac batiste! Și eu, care visam să fiu croitor de lux. Să am un atelier de mode...»

Și nu-și mai ștergea lacrimile care curgeau pe lîngă trompă ca dintr-un furtun. De atîta umezeală, chiar sub nasul său crescu o pădure de bananieri. Dar micul elefant nu avea poftă de banane. Plîngea întruna, croind batiste și iar batiste. Și într-o bună zi lacrimile îl luară la vale. Îl duseră departe, departe... Poate de unde plecase. Elefanții nu mai știură nimic despre el, dar nu-l uitară.

În cinstea lui făcură un monument mare, de piatră, care îi semăna leit. Cum nu-i știau numele, scriseră pe soclul monumentului doar atît:

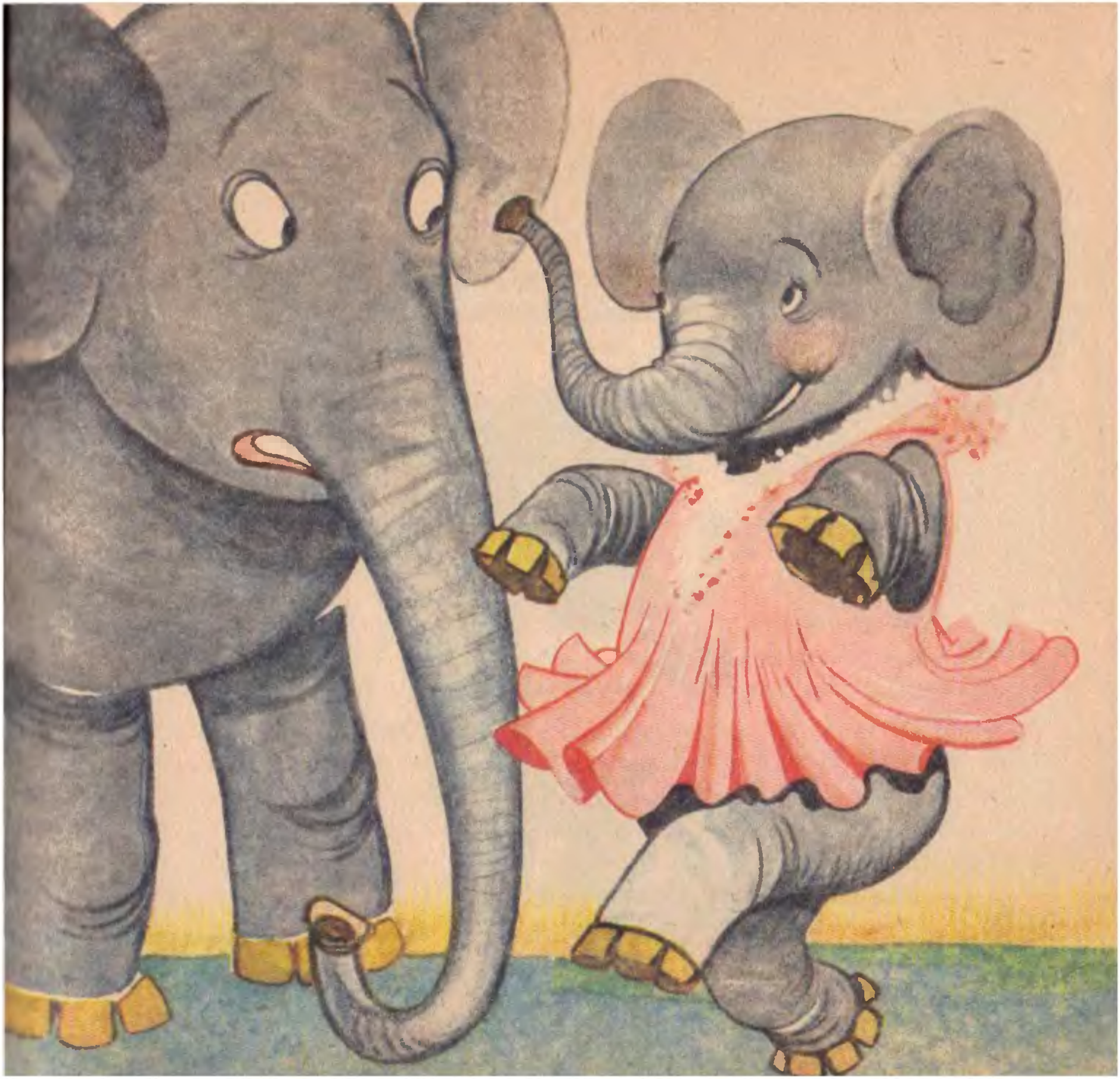

INVENTATORULUI BATISTEI, CU RECUNOȘTINȚĂ,
MAMELE ELEFANȚILOR

Și dedesubt, anul: 1965.
(E drept, anul era greșit. Elefanții nu știau că batistele fuseseră descoperite de mult. Dar parcă numai elefanții?)

O MARE RUȘINE

De patru zile — astăzi a cincea — stau închis în casă și nici pe geam nu îndrăznesc să mă mai uit în stradă. Cel mult, vă jur, prin gaura cheii. «Dar ce s-a întîmplat?» «De ce?» Parcă vă aud pe unii dintre voi. Ei, haide, fiți sinceri... Las' că știu eu: nu mai e nimeni în București să nu fi aflat ce am pățit. Iar dacă totuși scriu aici întîmplarea e numai pentru că cei din Oradea o știu oarecum altfel, iar cei din Botoșani chiar pe dos...

Știu. Umblă fel de fel de zvonuri. Dar voi, copii, să nu le dați crezare. Dealtminteri, dacă aveți cumva drum pe strada Circulației, n-aveți decît să intrați în curtea din colț și să bateți de 13 ori... în ușă. Ăsta e semnul de recunoaștere. O să vă deschid de îndată. (La sonerie nu mai răspund.) Intrați binișor în antreu, lipindu-vă de zid, și o să vedeți calul. E legat de cuier, care la rîndul lui e legat de pian. Pianul l-am bătut în cuie. Aduceți cu voi rudele și cunoscuții. Am o singură rugăminte: nu uitați să veniți cu o mînă de iarbă sau, mai bine, niscaiva ovăz. Dar să nu intrați cu pălării de paie. Vi le mănîncă pe dată calul. Și nu e de mirare: e flămînd, săracul. De două zile nu i-am dat decît apă, niște bucățele de zahăr și iarba ce-o mai aveam prin casă, căptușeală la două scaune vechi. Pentru că din casă nu ies. Mi-e rușine.

— Şi chiar stai cu calul în casă? o să mă întrebaţi.
— Da. Dar în antreu, vă jur, nu în dormitor, cum s-a auzit la Timişoara, şi nici nu l-am urcat în podul casei cum cred cei din Constanţa. Ce? Ei cînd aduc un cal în casă îl urcă în pod? Şi dacă totuşi îl urcă, îi rog să-mi scrie cum fac. Eu n-am reuşit, cu toate strădaniile.
Dar să vedeţi cum a început totul. Uite, acum cînd îmi amintesc, mă fac stacojiu de ruşine. Daţi-mi voie să trag perdelele... Aşa...
Aşadar fusesem invitat la familia Ionescu. Ştiţi cum sînt Ioneştii. Primitori. Cînd am intrat acolo erau de faţă: poştaşul, tutungiul, un pensionar foarte cumsecade cu nevasta, un tînăr gazetar, chiriaşul Ioneştilor... Ce mai, casa plină. O, dar uitasem lucrul cel mai important. Mai era acolo — şi putea să nu fie? — mai era acolo Lică, băiatul gazdelor. Are vreo şase anişori şi e deştept, ca un om mare. Ştie oricine. Plăcintele erau fierbinţi, cafeluţele nici amare nici dulci, aşa cum îmi plac mie, gazetarul povestea ceva, nu mai ţin minte ce, şi toată lumea rîdea, mesteca alune prăjite, iar focul ardea vesel în sobă.
Nu fusesem prea vorbăreţ pînă atunci, aşa că în clipa cînd gazda vîrî un butuc în sobă, zisei:
— Şi eu mi-am adus lemnele ieri după-masă...
— Da, dar nu era după-masă, sare Lică. Era pe la prînz.
N-am dat importanţă întreruperii, am zîmbit şi am continuat:
— Mi-au dat lemne bune... fag... o frumuseţe.
— Nu erau de fag, erau de stejar...
De data aceasta am privit împrejur, oarecum stingherit. Am copilărit

la munte și știu precis ce e fagul și ce e stejarul... Tocmai mă pregăteam să arăt deosebirile — mai sînt pe deasupra și profesor de naturale — cînd îl aud pe pensionar:
— Ca să vezi, frate, ce spirit de observație la un copil...
— Ce mai, deștept, ca un om mare, întări nevastă-sa.
Aș fi putut să tac pînă la sfîrșit. S-ar fi spus cel mult că sînt posac. Dar Lică, jignit, se și proptise în fața mea:
— Nu ți le-a adus nea Zaharia, căruțașul?
— Ba da. Dar lemne de fag, unul și unul. Uscate.
— Aiurea. Erau verzi toată ziua.
— Ce memorie are copilul ăsta! îl auzii pe poștaș. Ceva de speriat!
— Și cînd a intrat în curte, nu s-a poticnit calul? Ai? Spune! Nu s-a poticnit? continuă Lică, aproape țipînd la mine.
— Nu știu... Eu n-am observat... s-o fi poticnit, îngăimai, străduindu-mă să-mi aduc aminte toate amănuntele.
— Ca să vezi, nimic nu-i scapă, murmură tutungiul admirativ.
— S-a poticnit și a căzut direct în bot... Nu cumva vrei să spui că n-a căzut? mă luă la zor băiatul.
— Imposibil! De căzut n-a căzut. Am fost de față. Împingeam căruța.
— Poate n-ai văzut, interveni gazetarul. Dumneata împingeai căruța.
— Pe cuvîntul tău că n-a căzut? Dă-ți cuvîntul, mă apostrofă îmbujorat băiatul.
Nu. Nu puteam să-mi dau cuvîntul. La urma-urmei, o fi căzut. Știu eu? N-oi fi observat...

— Lică nu minte, îl sărută mămica pe frunte, în timp ce eu mă căzneam întruna să-mi amintesc: a căzut, n-a căzut?
— Şi nu numai că a căzut, dar şi-a spart şi trei dinţi de caldarîm, adăugă Lică. Ai ochelari şi de aceea nu vezi...
Ochelari am, dar văd perfect.
— Calul nu şi-a spart nici un dinte, zisei cu glas ceva mai tare.
— Pot să jur... Tu poţi să juri? Jură!
Nu. De jurat, nu puteam să jur. Eu nu jur cu una, cu două... Am tăcut încurcat.
Tăticul îl luă în braţe, îmbujorat, şi mi se adresă:
— Să ştii că dacă zice Lică, aşa e... Şi-a spart precis dinţii... Ai ochelari, şi de aceea nu vezi.
— Şi pe urmă a căzut pe spate şi şi-a rupt coada... Nici asta n-ai văzut? ţipă iarăşi Lică.
N-am mai putut răbda.
— Minciună! am strigat... Nu şi-a rupt nici o coadă. Nu, nu şi nu: nu şi-a rupt-o! ...Jur! Pot să dovedesc. Vă aduc calul!
Toţi mă priveau cu răceală.
— Ştii, începu gazetarul stingherit, dacă ai recunoscut că s-a poticnit, că a căzut, că şi-a spart dinţii, de ce nu şi-ar fi rupt şi coada? N-auzi ce spune Lică?
— Lică nu minte, adăugă tatăl privindu-mă aspru.
— Dacă zice el ceva, aşa trebuie să fie. E deştept, ca un om mare, vorbi şi nevasta pensionarului.

Fierbeam. Am sărit în picioare.
— Bine, o să vedeți! am răcnit. Cumpăr calul de la nea Zaharia, și vi-l aduc plocon ca să-l vedeți, cu coadă și cu dinți cu tot.
. . . . . .

M-am ținut de cuvînt.
A doua zi mi-am scos economiile de la C.E.C. și am cumpărat calul. Primul drum l-am făcut la tutungerie. Am apucat calul de căpăstru și am intrat în prăvălie.
— Poftim! Privește-l! am rostit triumfător către tutungiul ce mă privea cruciș. Are toți dinții? Are coadă? Sau crezi că e falsă?... Ei, ce zici? Hai să-i numărăm picioarele... Patru...1, 2, 3, 4. Mîini nu are... Și acum du-te, te rog, te implor, de spune familiei Ionescu. N-aș vrea să creadă că eu sînt mincinos. Numai că eu nu-mi dau cuvîntul, eu nu jur, cu una, cu două.
Tutungiul a clătinat din cap și de-abia am ieșit din prăvălie că a și tras obloanele.
Am luat calul de ham și l-am dus apoi la poștă. I-am numărat din nou dinții, picioarele, și începusem să-i număr firele de păr din coadă, cînd poștașul s-a scuzat că are de dus o telegramă fulger și a dispărut.
La gazetă nu m-au primit cu calul. L-am fotografiat și am trimis fotografia gazetarului. Pe pensionar nu l-am găsit acasă. În schimb, mă plimbam cu calul pe stradă, și cum întîlneam un cunoscut, îl întrebam:
— Are dinți? Are coadă? Ei, vezi? Cine e mincinos? Eu, sau Lică?

Apoi l-am dus acasă. De-abia aşteptam să-mi vină cineva în vizită. Oricine: un prieten, lăptarul, lăcătuşul, omul de la lumină. De cum intra îl duceam la cal:

— Îl vezi? E cal... Calul lui nea Zaharia. Uită-te bine: are coadă... are dinţi...

Am observat că cei mai mulţi vizitatori se cruceau, făceau cîţiva paşi înapoi şi, uitînd să-mi dea bună-ziua, o luau la fugă.

Pe urmă n-a mai venit nimeni. Dar eu eram fericit. Era limpede, nimeni nu mai putea susţine că eu sînt mincinos. Ieşeam pe stradă cu fruntea sus.

— Ei, ce părere aveţi de Lică? întrebam de departe cîte un cunoscut. Dar cunoscuţii, de cum mă auzeau, tresăreau şi o luau la goană.

— Ce-o fi cu ăştia? mă frămîntam nedumerit. Te pomeneşti că tot Lică e de vină. O fi răspîndit zvonul că gloaba e bolnavă de răpciugă. Tocmai mă pregăteam să scot calul la plimbare şi să dovedesc oricui această nouă minciună, cînd m-am pomenit cu o scrisoare. O am aici... Era de la un văr:

«Ce s-a întîmplat? La noi s-a zvonit că te-ai ţicnit. Îngrijeşte-te...»

Mă aşezasem la masă, să-i răspund, cînd am primit o depeşă de la o soră:

«Internează-te imediat în spital.»

Apoi, cineva — probabil deputata străzii — mi-a lăsat pe trepte un plic:

«Nu aveţi voie să ţineţi cai în podul locuinţei».

Pe fereastră mi-a fost lipită altă hîrtiuţă:
«Este interzis de a chinui animalele. Spitalul veterinar.»
Am primit şi telefoane. De pildă:
— E adevărat că meditaţi un cal? Îl pregătiţi pentru examen?
Sau:
— Se spune că l-aţi angajat ca secretar. Ce leafă îi daţi?
Şi într-o seară, cînd ieşisem să-mi iau ţigări, am auzit cu urechile mele pe pensionarul cumsecade:
— Drept să-ţi spun, mă feresc din calea lui. E nebun de legat. S-a văzut încă din seara aceea, de la Ioneşti. Era posac, violent şi minţea de rupea pămîntul.
Asta m-a durut cel mai mult.
Cum? Eu minţeam? A, nu! Voi dovedi nu numai străzii, ci oraşului, ţării, şi dacă va fi nevoie lumii întregi adevărul.
Am hotărît să cer o expertiză. Să vie o comisie. Să vadă calul. Să-i numere dinţii. Urechile. Picioarele. Şi firele de păr din coadă. Să-l fotografieze din faţă şi din profil. Apoi să publice rezultatul.
M-am întors acasă şi m-am apropiat de cal. Necheza jalnic şi era agitat. Mă temeam să nu-şi rupă frîul, aşa că l-am legat şi de coadă cu o frînghie.
«Să-l găsească în bună stare», mi-am zis şi m-am culcat liniştit.
Cînd m-am trezit a doua zi, nenorocire! Calul îşi rupsese coada. Şi, nefericitul, flămînd cum era, mîncase arcurile de oţel de la fotolii şi îşi spărsese... trei dinţi.

Comisia de expertiză a sosit la orele 10. La 10 și un minut a plecat. Pe doi din membrii comisiei, rămași mai la urmă, i-am auzit vorbind:

— Mare mincinos profesorul ăsta.

— Tot Lică a avut dreptate.

. . . . . .

De atunci — patru zile, astăzi a cincea — nu mai ies din casă. Mi-e rușine. Comisia a publicat rezultatul. Toată lumea știe că sînt un mincinos. Dar voi, copii, să nu credeți. Eu am avut dreptate. Pe onoarea mea. Jur. Veniți să ne sfătuim ce e de făcut. Bateți la ușă de 13 ori, și vă dau drumul în casă. Și nu uitați, aduceți o mînă de fîn pentru bietul cal.

INVENTATORUL

Zi lungă. Zi de vară. Mai mult: de vacanţă de vară! Timp berechet: de scaldă, de citit, de joacă... Şi de *gîndire*. Pentru Rică această ultimă treabă este o adevărată descoperire. Adică încă nu este. Va fi. Căci Rică n-a ajuns încă la capătul gîndurilor sale. Cînd însă va ajunge, ei bine, *acolo*, va fi primul, căci pînă acolo n-au ajuns încă gîndurile nimănui. El, Rică, va fi cel dintîi, aşa cum Gutenberg a ajuns cel dintîi la ideea tiparului şi Traian Vuia la aceea a zborului cu avionul! Poate fi ceva mai minunat decît să descoperi lucruri de care au nevoie semenii tăi, care să le uşureze viaţa, sau măcar să-i scutească de plictiseli, de încurcături?

Aşa cugetă micul Rică şi are dreptate. Deocamdată i-au venit trei idei despre care poate jura că este primul din lume care le-a imaginat. Prima: purcelului trebuie să-i dai de mîncare, pentru că altminteri guiţă ca turbat? Trebuie să tai urzici, să le fierbi, să le mesteci cu tărîţe? Ce corvoadă! Dar dacă el, Rică, ar descoperi ceva, o pastilă, ca purcelul să *nu* mai guiţe cînd îi e foame? N-ar fi asta o invenţie pentru care i-ar mulţumi, mai ales în vacanţă, atîţia copii? A doua idee este şi mai şi! Să ai grijă de fratele mai mic — ce plictiseală! Dar dacă ei, fraţii mai mari, ar lua o pastilă, ceva, ca peste zi *ei* să fie mai mici, cei micuţi mai

mari, iar seara, cînd vin acasă părinţii, sigur că da, totul să revină la normal... Şi a doua zi, la fel... Toată vacanţa! Ei?!
A treia, cea mai importantă idee, i-a venit ca o străfulgerare. Dar a pierit, parcă s-a evaporat... Rică îşi freacă fruntea, oftează de ciudă. Ce era? Ce? Caută ideea de cîteva ceasuri... Purcelul guiţă, fratele cel mic plînge, uitat la soare... Nu, nu poate gîndi aici, în curte. În dormitor e răcoare, liniște... Se mută în dormitor, dar ideea nu revine. Ah, şi ce formidabilă idee era... Ura! A găsit-o! Ba nu, iar a pierit, s-a dus... Apoi adoarme. Abia spre seară se scoală buimac. Mama s-a întors şi îl scutură speriată.
— Rică, tu eşti bolnav?
Ura! Asta era ideea. A treia: *să pari bolnav cînd eşti sănătos şi să fii sănătos cînd pari bolnav.* O pastilă,ceva, ai tăi se sperie şi te lasă în pace cu purcelul, cu frăţiorul...
— Cred că ai mîncat prea mult, zice mama. Uite nişte sare amară, să te cureţe. Uite şi oliţa...
Rică vrea să protesteze, dar mama nu mai stă de vorbă.
Şi Rică stă. Se gîndeşte. Da, are el nişte idei. Uf, bine că şi-a reamintit-o pe cea de a treia. Dar care era prima? Care? A pierit, parcă s-a evaporat. Inventatorul se încruntă. Oftează. Tropăie.
— Sărăcuţul, te doare rău? îl căinează femeia. Las' că mîine îţi mai dă mama o porţie de sare amară. Noroc că e vacanţă... Noroc că nu mergi la şcoală...

CINE-I MAI MARE?

Era o dimineaţă însorită, un vînt cald, primăvăratic, se juca de-a v-aţi ascunselea printre boschetele din parc. Nu se ascundea prea bine vîntul. Crenguţele încărcate de muguri îl arătau cu degetul. Atunci ieşea şi se pitea, năstruşnic, în părul copiilor ce alergau pe alee. Răsfoia alandala cărţile şi revistele celor ce citeau ici-colo, risipiţi pe bănci, apoi, sătul de hîrjoană, vîntul înceta să se mai joace. Ori, poate, stînd deoparte, învăţa jocurile noi ale copiilor. Ce-i drept, avea ce învăţa! Iată, nu departe de intrarea în parc, un nod de copil se apropia de banca pe care se odihnea un bătrîn.

— Bună dimineaţa, spuse copilul. Dumneavoastră vorbiţi?

— Nu, răspunse mirat bătrînul. Sînt singur.

— Nu vorbiţi la telefon? Ştiţi, aici, la banca aceasta,e telefonul nostru. Îmi daţi voie să vorbesc eu?

— Poftim, spuse bătrînul. Cu plăcere.

Băieţaşul se aşează pe bancă, apoi duse mîna la ureche, ca şi cum ar fi avut un receptor, şi spuse strigînd:

— Alo! Salvarea? Trimiteţi vă rog urgent o maşină. Şi întorcîndu-se apoi către bătrîn: Ştiţi,ne jucăm, explică el. Eu sînt mama. Curînd o să vină salvarea, n-aveţi grijă.

— Şi cine e bolnavul?
— Dumneavoastră. Ne jucăm, nu vă supăraţi...
Bătrînul zîmbi: pricepuse totul.
— Cîţi ani ai? îl întrebă bătrînul zîmbind.
— Am patru ani, spuse băieţaşul şi poate ar mai fi adăugat ceva, dar tocmai atunci, pufăind şi zbîrnîind, se opri în dreptul băncii un băieţaş ceva mai răsărit.
— Dumneavoastră sînteţi fetiţa bolnavă? întrebă noul venit pe bătrîn.
— Eu... nu, eu nu sînt fetiţă...
— Ba nu, dumneavoastră sînteţi fetiţa bolnavă... Mă iertaţi, dar eu ştiu mai bine; sînt mama dumneavoastră, vorbi cel care chemase doctorul la telefon. Bătrînul pricepu că aşa o fi jocul, şi zise, zîmbind:
— Da, eu sînt fetiţa bolnavă. Dumneata eşti şoferul?
— Nu. Eu sînt maşina. N-are şofer. E teleghidată... Am venit cu toată viteza... Acum mă duc să trimit doctorul. La revedere. Şi nu fiţi îngrijorat, vine îndată.
Bătrînul zîmbi din nou:
— Tu cîţi ani ai?
— Aproape cinci ani, spuse băiatul şi, începînd să pufăie, să claxoneze, porni cu toate motoarele.
Nu trecu mult şi în dreptul băncii se ivi un băiat cu bascul dat pe ceafă. Acesta se opri lîngă bătrîn şi îl întrebă răstit:
— Tu eşti bolnavul?
Bătrînul se uită nedumerit împrejur.

— Ce? N-auzi? Eu sînt doctorul.
— Cu mine vorbești? se miră bătrînul.
— Cu tine. Ai vată în urechi?
Bătrînul nu mai zîmbi. Nici nu răspunse. Se ridică și plecă. În urmă se auzi vocea răstită a băiatului. Îi certa pe cei mici:
— Așa-mi trebuie dacă mă joc cu niște țingăi ca voi!

Bătrînul s-a așezat pe o altă bancă, și nu peste mult îi văzu pe copii ieșind din parc. Îl văzu pe «telefonist» ținîndu-se de mînă cu «mașina salvării» și alergînd cu pași mărunți. În spatele lor mergea «doctorul»: era cu un cap mai răsărit decît cei doi. Nici nu era nevoie să-l întrebe cîți ani are. Aproape șapte, nu încăpea îndoială. Și bătrînul rămase nedumerit. Pricepea că un băiețaș oricît de mic poate fi mămica cuiva, și chiar a unui bătrîn. Pricepea și că alt băiat, la fel de mic, poate fi o mașină teleghidată sau chiar o rachetă. Ceea ce nu pricepea în ruptul capului era altceva: cum poate fi tocmai cel mai mare dintre ei atît de nepoliticos? Și totuși, băiatul cu bascul pe ceafă era cel mai mare! Cu un cap mai mare...
Asta nu pricepea bătrînul. Pe bună dreptate, nu pricepea acest lucru nici vîntul care duse nedumerirea în tot parcul. Și cum nimeni nu putu să-i răspundă, se zburli deodată și plecă supărat.

EXPEDIȚIA

Era o zi obișnuită. Doar că era ziua bunicii... De cu noapte papucii ei de pîslă nu-și mai găseau astîmpărul.

— Ar trebui să-i facem o surpriză, se frămîntau ei. Dar nu le venea nimic în gînd. Se luminase de-a binelea, cînd unul din papuci zise într-o doară:

— Bunica e bătrînă. Ce-ar fi ca de azi înainte să facem noi cumpărăturile? Piața nu e departe...

— Grozav! aprobă celălalt papuc. Să plecăm chiar acum. Cînd bunica se va trezi, o să găsească în bucătărie tot ce-i trebuie: pîine, cartofi, ceapă, carne...

Pîș-pîș, papucii porniră, dar cînd ajunseră în antreu, se auziră chemați. Era o voce scîrțîită, ce parcă venea din cuier:

— Papucilor...

— Cine ne cheamă? tresăriră aceștia, gata să se pitească după niște șoșoni vechi.

— Eu, bastonul bunicii. Sînt agățat în cuier. Ajutați-mă să cobor.

— Ce vrei să faci?

— O surpriză bunicii. Azi e ziua ei, nu știți? Cînd s-o trezi, să găsească toate cumpărăturile pe masa din bucătărie. Am fost de multe ori cu

bunica la piață... Știu să traversez strada, știu să vorbesc cu vînzătorii, nu mi-e frică de cîini, nici de mașini.
— Interesant, chicotiră papucii. Avem același drum. Hai și tu cu noi.
Îl ajutară să coboare din cuier și, încet-încet, se îndreptară spre ieșire, întîi bastonul, apoi papucii de pîslă.
— Ssst! șușotiră papucii, trecînd pe lîngă camera fetiței. Dacă o trezim nu mai plecăm nicăieri. Ne face bărcuțe ca în fiecare zi.
— Și pe mine căluț, zise bastonul, călcînd cu grijă numai pe covor.
Ajunseră la ușă, dar se opriră speriați. O arătare se bălăbănea de clanță.
— Cine ești? întrebă curajos bastonul.
— Ssst! Sînt sacoșa, șopti arătarea. Nu pot să deschid ușa.
— Mergi și tu la piață? întrebă un papuc.
— Bineînțeles. M-am gîndit de cu seară. E o surpriză de ziua bunicii... Fără mine nu se poate. Cine aduce cumpărăturile?
— Adevărat, glăsuiră cei trei. Cum de nu ne-am gîndit? Să mergem împreună.
Bastonul deschise ușa și se pomeniră în curte. Cățelul din cușcă clipi prietenos și își legănă coada. Ar fi mers și el la piață, dar era obosit. Visase toată noaptea că dezgropase chiar lîngă cușcă un os mare, plin de măduvă și cu robinet. Era de ajuns să dea din coadă, robinetul se deschidea și măduva curgea de la sine în farfuria lui. Adormi așadar pe dată, mișcîndu-și întruna codița.
Acum papucii, bastonul și sacoșa bunicii pășeau prin curte, răscolind frunzele moarte, oprindu-se din loc în loc, bătrînește, să mai răsufle.

Și așa, strînși la un loc și pășind încet pe covorul de frunze, putea părea oricui că însăși bunica e în mijlocul lor și îi duce spre piață.
Ieșiseră tocmai din curte și o clipă se opriră amețiți de vuietul străzii — așa cum făcea și bunica — cînd se auziră chemați:
— Stați! Opriți-vă, unde mergeți fără bani?
Era fetița care alerga după ei, cu banii strînși în pumn.
— Vii și tu la piață? o întrebară papucii.
— Sigur că da. E o surpriză de ziua bunicii. Pînă acum n-am mai făcut niciodată cumpărături, dar astăzi mergem împreună, bine?
Și porniră...
Cînd mai tîrziu se trezi și bunica, își căută papucii pe preșul de lîngă noptieră și nu-i găsi. Nici bastonul nu era în cuier. Sacoșa nici n-o mai căută pentru că, în drum spre bucătărie, zări pătucul fetiței gol.
Bunica se sperie, dar în aceeași clipă văzu în curte ciudata expediție. Se și întorceau de la piață. În frunte mergeau papucii, răscolind în dreapta și în stînga frunzele moarte, apoi bastonul, țopăind și pocănind pe trotuar și, la sfîrșit, fetița cu sacoșa. Cățelul se mișcă și el din cușcă și se întinse, se întinse pînă ajunse cu botul la sacoșă.
— Astea-s toate cumpărăturile? întrebă el, dezamăgit. Numai cartofi și pîine ați cumpărat? Da' carnea unde-i?
— Mai mergem odată! rîse bucuroasă fetița.
— Mă luați și pe mine? se gudură cățelul. Da? Mă luați? Și se strecură pe lîngă picioruşele fetiței, se frecă de baston, se jucă voios cu papucii.

OAMENI FĂRĂ IMAGINAȚIE

Nu era nici patru jumătate dimineața cînd Jenică sări din așternut drept la fereastră. Ar fi dorit să vadă stele și cerul senin, dar bolta era parcă de plumb, iar arțarul din fața casei se zbuciuma întunecat.

— S-a înnorat, care va să zică, își zise băiatul și simți o strîngere de inimă. Și ce frumos fusese aseară! Cald, pic de boare și o lună, ah ce lună, rotundă și joasă, să o culegi cu minciocul, nu alta, ca pe o plătică de aur.

În revărsatul zorilor cartierul încă dormea. Doar cei doi guguștiuci de sub streașină își încercau somnoroși ocarina, în timp ce cîteva vrăbiuțe își ciripeau, fără convingere, primele impresii.

— Tocmai azi, duminică, o să plouă, bombăni băiețașul, dar, ca orice pescar veritabil, găsi pe dată folosul ponosului. Ce-are a face, pe ploaie mușcă mai bine!

Totul era pregătit de cu seară: momeala, sculele, rucsacul cu merinde, totul...

Se spălă zorit și, în timp ce deschise larg fereastra, zări prima rază de soare peste acoperișul vecin.

— O, dar va fi senin și astăzi, va fi soare, jubilă Jenică și se uită la ceas:

cinci fix. Perfect. Acuș sosește și Fane. Să-mi scot eu binișor bicicleta de pe balcon, chibzui băiatul, și s-o așez în antreu. Las și ușa deschisă și, cum aud pași pe scară, valea!

Apoi o oră de pedalare, și vor fi pe baltă. Să ia și o minge? Da! Și șahul? Și! Și încă două portocale, îi plac lui Fane... Fane, ah, ce băiat! Înalt, deștept foc, sportiv, exact cum i-ar plăcea să fie și el cînd va fi într-a opta. Și vesel, lipicios, isteț... Și dintre toți puștanii, tocmai pe el l-a ales să stea o zi pe baltă. Putea să ia pe altul, pe oricare, orice prichindel dintr-a doua ar fi fost bucuros, ba chiar dintr-a patra... Numai că Fane l-a preferat pe el, asta-i! Acum întîrzie niței, nu-i nimic, e devreme. Sau poate așteaptă în stradă? Sigur, în stradă trebuie să fie, de ce ar mai pierde vremea urcînd? E deștept Fane!

În cîteva minute, băiețașul coboară și el cu tot calabalîcul. Strada e pustie. Ce-o fi cu Fane? Să urce și să-i dea un telefon? Dar de ce? A-seară vorbiseră, puseseră totul la punct:

— Ne întîlnim la cinci fix. Nici o discuție!

Era șase. Pe stradă era acum destulă lume și Jenică se simțea ușor cara-ghios așteptînd așa, pe trotuar, alături cu trestii, mincioc și juvelnic de parcă ar fi pescuit în rigolă. Se plimba cît mai departe de calabalîc sub soarele ce începuse să ardă, cu ochii spre capul străzii, tresărind la orice clinchet de bicicletă. Uf, acuș o să se trezească ai lui, și el zace tot în fața casei de atîta vreme...

— Cît aveți ceasul?

— Șapte.

Putea să meargă la ştrand, la pădure, oriunde, gîndea Jenică. Şi cît a trudit toată după-amiaza: fă tu mămăligă cu halva, caută rîme mari, albe, viermuşi, pînă şi coropişniţe — aşa îi ordonase Fane, ştie el ce ştie, ehei! — şi acum stă aici ca părăsit; şi deodată îl cuprinse ruşinea. Cum de nu i-a trecut prin minte? Dacă lui Fane i s-o fi întîmplat cine ştie ce, vreo nenorocire? Ar fi venit el prin foc şi apă, dar cu siguranţă i s-a întîmplat ceva, ceva rău, rău de tot. Un accident!

«Eu mă perpelesc pentru baltă, şi el o fi acum în duba salvării, pe masa de operaţii, la reanimare...»

«Sau poate s-a întîmplat ceva acasă, şi atunci cum o să plece? Sau poate în cartier, vreun incendiu, vreo catastrofă... Ce, eu m-aş mai fi dus la pescuit dacă ardea la vecini? Asta trebuie să fie! Fane asudă, se zbate, îşi pune poate viaţa în primejdie, şi eu îl bombănesc...»

— Cît e ceasul?

— Opt.

Gata! Va merge el, Jenică, la Fane. Nu, nu mai poate sta cu mîinile în sîn. Dă-l în sărăcie de oblete, de baboi, o să pescuiască ei altă dată, numai Fane să fie sănătos. Şi, pedalînd spre Fane, Jenică trecea printre maşini, trecea peste stopuri, claxona ca un vehicul de pompieri în misiune.

«Voi fi alături de el orice s-ar fi întîmplat, pînă la capăt. Îi dau şi sînge dacă e nevoie.»

«Vin, ţine-te bine, Fane! Acuş sosesc! Zbor!...»

Exact cinci minute mai tîrziu, Jenică suna la uşă. Apăsa pe sonerie, bătea cu pumnii, striga. Să fi sosit oare prea tîrziu?

Şi, deodată, se pomeni faţă în faţă cu Fane. În pijama, umflat de somn, vlăjganul căsca de-i trosneau fălcile.
— Fane, Fănuş, ce-i cu tine?
— Ce să fie?
— Eşti întreg, sănătos? Nu ţi s-a întîmplat nimic?
— Ce-ţi veni?
— Ai tăi sînt bine, toţi?
— Păi!
— De trei ore mă perpelesc. Ce nu mi-a trecut prin minte? Incendiu, inundaţie, cutremur...
— Haida de, eşti diliu?
— Atunci de ce n-ai venit?
— Unde?
— La pescuit, cum a fost vorba.
Fane se mai întinde o dată de umple toată uşa, mai cască o dată, apoi se dumireşte şi zice senin:
— Simplu, puteai să-ţi închipui şi tu. AM UITAT.
Jenică rămîne o clipă buimăcit. Parcă pălmuit. A uitat, deci... Asta, cu adevărat, nu i-a trecut prin minte...
— Ai spus ceva?
— Că sînt un om fără imaginaţie, îngaimă micuţul şi pleacă cu umerii prăbuşiţi.
De la balcon, Fane îl vede urcînd pe bicicletă şi strigă în urma lui:
— Ei, puştiu! Las' că mergem săptămîna viitoare sau peste două săp-

tămîni, vedem noi. Fără discuţie... Fă tu mămăligă, caută rîme albe mari, coropişniţe... La cinci dimineaţa sîntem pe baltă. Pe onoarea mea!

La ora nouă un mic biciclist mai pedala, încă mai pedala parcă în neştire prin cartier, în jurul casei. Şi lacrimile nu conteneau să-i curgă pe obraji. De ce? se întrebau toţi trecătorii. Dar, fac pariu, nici unul dintre ei nu avea, nu putea avea atîta imaginaţie ca să-şi explice.

— Bei ceaiul, iei aspirina, pui picături în nas și stai sub plapumă.
Asta de alaltăieri, ba nu, de răsalaltăieri, de joi! Sau de miercuri? Dar azi ce zi mai e? De cînd îi curge lui Victoraș nasul? De cînd o tot aude pe mama cu ceaiul, aspirina, picăturile? Uf, și tocmai acum s-a pornit să ningă, cînd are el guturai.
— Dacă ești cuminte, mîine ieși puțin pe afară, la săniuș, îl îmbunează mama. Mîine sau poimîine...
— Mîine, sau poimîine?
— Cînd is-pră-vești cu gu-tu-ra-iul! Am zis!
Dacă mama silabisește cuvintele, nu mai e de glumit. Încearcă totuși să o înduplece:
— Hai, mă, mamă, lasă-mă... Mi-a trecut.
— «Mi-a trecut», îl îngînă mama. Auzi-l cum mormăie, mmm... mmm... parcă vorbește dintr-un burlan.
— Uite și mata cum ninge de frumos.
Da. Ninge frumos, asta așa e. Vîntul s-a oprit și acum fulgii își lipesc parcă fața de geam, ispitindu-l afară.
— Și eu cînd isprăvesc cu guturaiul?
— Cînd ți se desfundă nasul.

Cățelul Gică ciulește urechile. Și el ar vrea să știe cînd o să scape de închisoare. El nu are guturai. Oh, ce s-ar mai tăvăli prin zăpada proaspătă, ce s-ar hîrjoni cu guguștiucii, ce tumbe ar mai face pe derdeluș! Și s-ar întîlni, sigur s-ar întîlni cu toți cățeii din cartier. Oh! poate ar avea norocul să o vadă chiar pe Cuța, o clipă doar, printre ostrețe. Acum trebuie să fie mai albă ca niciodată, albă ca vata... Și numai ochii ei se văd de sub breton ca doi tăciuni, negri, strălucitori.

Gîndurile i se opresc într-un oftat din inimă. Ar ruga-o el pe mama să-i dea drumul afară, dar, unu la mînă, el nu vorbește. Și doi, pe el nu-l lasă singur din casă, fără Victoraș. Eh, suspină el din nou și își astupă ochii cu codița, să nu mai vadă zăpadă, fulgi, guguștiuci și tăciunii de sub bretonul Cuței... În aceeași clipă își ciulește însă din nou urechile, căci băiatul tocmai se smiorcăie:

— Bine, și cînd știu eu dacă mi s-a desfundat nasul? Cînd?

— Cînd o să poți spune curat, fără să mormăi așa: «Mama mamuților mahmuri nu spune miau-miau-miau...»

— Cum? Cum?

— Așa cum ai auzit. Acum mă grăbesc, uite, îți scriu pe o bucată de hîrtie.

Mama scrie în grabă cuvintele chiar pe îmbrăcămintea abecedarului și spune:

— Dacă le poți spune limpede, să se audă bine fiecare *m* și *n*, gata, e în regulă, puteți ieși afară...

Acum Victoraș parcă s-a mai înviorat. Deci asta e totul, 5—6 cuvinte,

fără să mormăie. Așa e «în regulă» sau, mai exact, o să știe el singur cînd totul e «în regulă». Cățelul Gică îl privește drept în ochi și dă din coadă. Parcă l-ar ruga: «Hai, încearcă, dă-i drumul chiar acum».

— Ma-ma *mu-ți-lor.*

Cățelul clatină din cap. Nu e bine. Băiatul știe asta. O ia de la început:

— Ma-ma *mun-ți-lor... Ma-ma ma-mi-țelor... Ma-ma mîțelor... Ma-ma mai-mu-țe-lor...* Tț, nu e așa...

— Nu, parcă schelălăie și cățelul Gică și se mută pe taburet, cu ochii la buzele băiatului. Hai, Victoraș, încă o dată.

Și băiatul o ia de la capăt. Pe litere, pe silabe...

— Ma-ma mamu-ților. Ce e *Ților?*

— Nu e nimic, Victoraș. Leagă silabele, leagă-le mai bine.

Băiatul parcă l-a auzit. O ia de la început.

— *Mamuți-Lor.* Uf, mi-e somn...

— Nu te lăsa, îl îndemnă cățelul și se gudură pe lîngă abecedarul scăpat între perne. Vai...

Dar băiatul a adormit. Se face covrig și cățelul Gică.

. . . . . .

Cît timp a trecut? Două-trei ore? Afară s-a mai luminat, dar ninge încă. Oh, ce trebuie să fie acum pe derdeluș! Se aud chiote. Și lătrături. Și parcă între ele... Să fie glasul Cuței?

— Hai, Victoraș!

— Mama mamuților *ma... mah... mahm... maturi.*

— Nu, nu te lăsa, Victoraș!

— Mama mamuților *mahmu.Ri.*

— Așa, așa!
— Mama mamuților... *masculi!*
— Of, nu! Te rog, continuă, nu adormi din nou... Cățelul îl linge pe ureche, îl gîdilă.
— Ma-ma, mama mamuților mah-muri...
Cățelul dă din coadă.
— Ura! Mai departe.
— Mai departe e ușor! Mama mamuților mahmuri nu spu-ne... Ce nu spune? Of, mai sînt trei cuvinte... Nu spune *mi-a-u-mi... Mia-umia...* Miaumia... Ce-o fi asta *Miaumiami?* A greșit mama cînd a scris?
— Nu, n-a greșit, Victoraș. Tu greșești. Acolo nu sînt trei cuvinte, e unul singur, dintr-o singură silabă, dar *e repetat de trei ori.* Haide! Dar ce e asta? Iar adormi? Nu se poate! Și zăpada? Derdelușul? Și Cuța cu ochii ei de tăciune? Te rog, te implor, mai încearcă...
Băiatul a pus mîna pe abecedar. Acum cățelul aude deslușit:
— Mama mamuților mahmuri nu spune *mi*... nu spune *mia*... nu spune *miaumi*... nu spune...
Dar Victoraș se oprește, căci în fața lui, sluj, cu lacrimi în ochi, cățelul Gică începe să miaune, din ce în ce mai sfîșietor:
— Miau! Miau! Miauuuu!!!
— Ura! exclamă Victoraș și citește dintr-o suflare toată fraza: *Mama mamuților mahmuri nu spune miau-miau-miau.*
E minunat pe derdeluș. Sînt toți copiii. Și cățeii. Și vrăbii zăpăcite, și guguștiuci speriați, și Victoraș nu mai isprăvește de povestit cum cățelul

Gică a făcut pe pisica: «Miau-Miau-Miau». Este şi Cuţa acolo cu blana ei albă ca vata, cu ochii ca doi tăciuni. Dar trece pe lîngă căţelul Gică, fără să-i arunce o privire, rece ca un sloi de gheaţă. Doar cînd ajunge în vîrful derdeluşului se opreşte să răsufle, apoi mormăie ca pentru sine:
— Hm, ce mai căţel! După ce că nu-i de nici o rasă, mai face şi ca pisica. Pfiu!
Copiii zburdă, ţipă...
Şi doar peste inima zdrobită a lui Gică plînge cu lacrimi albastre prima stea a serii.

Poate cu gîndul că (în sfîrşit!) a doua zi, chiar a doua zi începea şcoala, prima lui zi de şcoală, sigur nerăbdător, dar şi obosit de aşteptare, Mitrică aţipise îndată după-masă şi, moleşit de zăduf, dormise dus, fără vise. Cît timp? Cu neputinţă să-şi dea seama. Un ceas-două? Zece? Se uita ca ameţit împrejur, dar, ciudat, nimic, absolut nimic nu-i putea spune dacă în clipa aceasta, *acum* cînd se rotea buimac prin ograda pustie, era încă astăzi sau se făcuse... mîine? Soarele nu se vedea pe cer — nu răsărise? Asfinţise? O lumină vie, dar albăstrită ca laptele crud, izvora dintre dealuri — revărsat de zori? amurg? Cireada de vite păşea agale prin praful drumului — venea, se ducea la păşune? — iar trecătorii îşi dădeau bineţe cu acelaşi «'nă ziua — ziua bună»... Era spre seară? Era dimineaţă?

Venind dinspre sat, poştaşul pedala fără zor, ca totdeauna, ca şi cînd în tolba lui n-ar fi poposit nicicînd vreo telegramă fulger.

— Nu vă supăraţi, cît e ceasul? se pomeni băiatul întrebînd.

— Şase, şase şi ceva, răspunse omul şi îşi văzu de drum.

«Atunci e bine, se învioră băiatul.» Dacă e şase — şase şi ceva, pînă la şapte, şapte şi ceva, avea tot timpul. Putea să se spele, să se îmbrace în uniformă, să ajungă la şcoală... «Dacă e şase *dimineaţa?* Dar dacă e şase

seara?» Asta nu precizase poștașul. Să fugă după el și să-l întrebe așa, din senin:

— Nene, acum e seară sau dimineață? Cum să pună o asemenea întrebare? Ar rămîne de pomină în tot satul. O, cu nici un chip, l-ar crede zărghit. Și atunci? Tot singur va trebui să se descurce. Ai lui tocmai acum se apucaseră să plece... Afurisit somn, greu ca pămîntul... Privi în jur. Găinile cîrîiau, dînd tîrcoale mărului uscat. Se pregăteau de culcare? Abia coborîseră din cotineață? «Să mă uit la cer, își zise Mitrică. Dacă se limpezește, în cinci-zece minute, o întind spre școală; dacă, dimpotrivă, se-ntunecă, n-am decît să mai trag un pui de somn.» Dar cerul își păstra taina, parcă încremenit. Doar o ușoară boare împrăștia fumurile ce suiau ici-colo, în vale, din hogeacuri. Se pregăteau de cină? Dar dacă puneau de *fruștuc?* Și atunci? Atunci nu mai putea rămîne nici o clipă, va pleca la școală! Dar pe furiș, prin grădini și porumbiști, de-a lungul văii. Va ajunge exact în spatele școlii și va aștepta acolo, pitit în dosul gardului. Dacă se adună și alți copii, țuști și el în curte, dacă nu, se va întoarce spre casă tot nevăzut. Pe întuneric.

Ciucit pe vine în dosul curții, privind prin ostrețe, Mitrică nu se dumirea defel. În curtea școlii erau destui copii, unii măturau și stropeau careul, alții încercau cablul de la catarg, mulți intrau și ieșeau din clase și băiatul înțelese că puneau cărțile noi pe bănci, pe catedre. Erau și profesorii aproape toți, era și tovarășul director. Uite-l și pe primar! Totul părea gata pentru deschiderea școlii; serbarea putea începe chiar acum, pentru că acum băiatul era sigur, nu mai încăpea nici o în-

doială, acum era 15 septembrie, era dimineaţă, era prima lui zi de şcoală şi pentru mult, mult timp clădirea aceasta pe lîngă care trece de atîtea ori devenea şcoala *lui*, iar el *şcolar*. Va ieşi din ascunzătoare, se va repezi de-a dreptul în curte, va rămîne în careu, printre ceilalţi copii, pînă îi va chema pe toţi clopotul. Numai că... De ce în clase se aprind becurile? Da, parcă-parcă s-a întunecat! Nu cumva azi totuşi nu e mîine? Chiar aşa, uite, deasupra Dealului Fetii împunge parcă într-o baltă sîngerie cornul lunii. Acum e totul limpede: azi nu e mîine, *mîine* se deschide şcoala, aşadar pe mîine! De bucurie îi vine să strige, dar se tupilează nevăzut în porumbişte şi face drum întors spre casă.

. . . . . .

A doua zi Mitrică merge spre şcoală. Dimineaţa e proaspătă, luminoasă, soarele îmbracă în diamante fiecare fir de iarbă. Pe uliţe, zeci de copii zoresc spre şcoală. Numai poştaşul pedalează agale, ca şi cum în tolba lui n-ar fi poposit nicicînd vreo telegramă fulger. Şi deodată, la răscruce, în vale, Mitrică se opreşte. Treceau, ţinîndu-se de mînă, cîrduri de băieţi şi fete, colegii lui de grădiniţă. În clipa aceea un gînd îl făcu să zîmbească şi se pomeni vorbind cu glas tare, plin de mîndrie:
— Aştia merg la şcoală pentru prima dată. Boboci!
Ehei, nu era cazul lui!
Şi o luă la picior de unul singur spre şcoală, ca spre o bună şi foarte veche cunoştinţă.

PRIMUL ZECE

În drum spre școală, Andrei își scutură în pas săltat ghiozdanul din spinare. Să se știe precum că are ghiozdan! Și să se știe că înlăuntrul său are și penar și călimară și cărți și caiete! Ca orice școlar. Ce dacă e-ntr-a-ntîia? Nu e tot școlar?

Guraliv, ghiozdanul îi însoțește pașii:

— Sînt școlar! Sînt școlar! Sînt școlar!

Acum, la ora aceasta de dimineață, nu e nimeni pe cărare, deși băiatului grozav i-ar place să aibă cui se destăinui:

— Pentru azi am avut de scris 10 rînduri! Le-am scris pe toate, sînt în caiet. Vreți să le vedeți?

N-are cine să-i răspundă.

Ghiozdanul tace. Andrei ar sporovăi de unul singur, dar nu despre caiet. Despre pagina cu tema trecută, treacă-meargă. Are nota 8. Și despre încă o temă, două, poate. 7 nu e rău. Dar pe urmă vin alte pagini despre care e mai bine să nu vorbim, căci, între noi fie vorba — și Andrei e de aceeași părere — nota 6 n-o prea scoți cu dragă inimă în lume. Nu-i așa?

Acum Andrei a ajuns în șosea și ar avea cui să vorbească. Dar cu gîndul la caiet, i-a pierit cu totul cheful. Și la urma-urmei, ce să spună? Că

6 e destul de bun cînd pagina e toată zgîriată ca de ace? De ce e zgîriată? Păi tocmai asta nu poate băiatul să o spună. Căci cine ar crede că un școlar din clasa întîia, în timp ce își scrie temele, se joacă cu pisica? Sau parcă e de spus în gura mare că e bun și 5, cînd jumătate din rîndurile scrise înoată în marmeladă? Ah, și de cîte ori a hotărît să nu mai mănînce cînd își scrie temele!... A hotărît, și a uitat.

Cum a uitat acum că tema de azi, cu cele 10 rînduri, are trei pete de cerneală... De ce? Hai să-l lăsăm în pace... Ce vreți? Și-a dat toată silința să le scoată. Vreo jumătate de ceas. De făcut, se știe, petele se fac din neatenție. În mai puțin de o secundă...

Așadar, băiatul a uitat de aceste necazuri. Ghiozdanul a început să salte iarăși, guraliv. Andrei a prins din nou poftă de vorbă. Ulița e plină de oameni. Unii pietruiesc șoseaua.

— Ce bine! gîndește băiatul. O să avem șoseaua pietruită dintr-un capăt la altul al satului...

Roabele scrîșnesc, maiurile izbesc surd pămîntul, lopețile scapără în piatră. Ghiozdanul nici nu se aude, deși saltă mai vesel.

În dreptul primăriei, alți oameni trag fire electrice, cocoțați în vîrful stîlpilor.

— O să avem lumină electrică și pe dealul Fetii? întreabă Andrei, cu capul dat pe spate, pe electrician.

— Bineînțeles, zice omul și trage cu putere sîrma.

Iar ghiozdanul saltă, saltă... Aproape cît Căminul cultural din fața școlii pe care s-au suit dulgherii.

— Cînd o să fie gata? întreabă Andrei pe oamenii de pe căpriori.
— ...Dăm zor; pînă diseară punem ţigla, răspund aceştia bucuroşi.

. . . . . .

A fost o mică pauză. De ce? În primul rînd, pentru că au trecut 3 ore, şi în al doilea rînd, să cîntărim cît e de greu încă un 6. Da, e cam greu. Iacă: ghiozdanul nu mai saltă. Şi nici Andrei nu mai merge cu pasul săltat. Şi cît e el de guraliv, acuma tace. Şi nu că n-ar avea cu cine să vorbească. Dulgherii au isprăvit de aşezat ţigla, electricienii coboară de pe stîlpii înalţi între care firele stau întinse ca nişte linii de caiet, drumarii au strîns roabele la un loc şi glumesc împreună.
Andrei merge pe dunga şanţului, cu capul în pămînt. Gîndeşte:
— Toţi, toţi muncesc cu spor şi sînt veseli. Au şi de ce să se bucure. Nu ca el. Auzi! La cea mai uşoară temă să ia tot 6! Dar nu! Asta nu se va mai întîmpla. Chiar mîine am să iau un zece, îşi zice băiatul şi grăbeşte pasul în timp ce plopul clatină din cap. În semn de aprobare, fireşte.
Îndată după masă, Andrei deschide caietul.
— Voi face literele ca în carte, toate cele 10 rînduri! hotărăşte el şi dă să înmoaie tocul în cerneală, dar se opreşte. Întîi sugativa, să nu pătez. Scrie cuvîntul «temă» frumos, cu liniuţe drepte. Pisica s-a urcat pe masă. Întinde laba înspre toc.
— Zît! o alungă băiatul, şi pisica se zbîrleşte nedumerită.

«Ce-o fi vrînd stăpînul? Doar după ce scria un rînd se juca întotdeauna cu mine.» Şi n-are de unde să ştie că stăpînul său se gîndeşte în clipa aceea la electricienii de pe stîlpi. Ce? Ei s-ar fi dat jos pentru te miri ce? Mai scrie două rînduri: încet, grijuliu, pe toată liniatura...

Bunica i-a adus felia de pîine cu marmeladă. Andrei o dă deoparte cu dosul mîinii şi scrie mai departe. Ce? Dulgherii se urcă în vîrful căpriorilor cu barda într-o mînă şi cu marmelada în cealaltă?

Mai are de scris doar două rînduri. A cam amorţit. Ce-ar fi — îi dă prin gînd — să alerge niţeluş cu zmeul? Dar se opreşte... Aşa ar fi făcut şi ieri şi alaltăieri, dar astăzi se gîndeşte: oare drumarii ar fi lăsat din mînă roaba ca să înalţe zmeul?

Andrei a terminat. Priveşte pagina... Acum e ca în carte. Acum e bine.

A doua zi spre casă Andrei îşi scutură în pas săltat ghiozdanul. Să se ştie că are ghiozdan! Şi înlăuntrul său are penar şi călimară şi caiete. Şi să se ştie că în caietul de română are primul zece!

Guraliv, ghiozdanul din spinare îi însoţeşte paşii:

— Sînt şcolar! Sînt şcolar! Am primul zece! Ze-ce! Ze-ce!

— A fost greu? întreabă plopul.

— Doar începutul, răspunde Andrei şi rîde fericit spre oamenii din jur.

CHEIA

Trecuseră cîteva ceasuri de cînd Mihăiță era pionier, de cînd simțise în dreptul inimii, ca o atingere de aripă, prima fluturare a cravatei roșii cu tricolor. Pornise atunci, ca ametit, spre casă. De bucurie i se părea că nu mai e băiețașul firav, aproape pirpiriu, ci altul, mult mai puternic și parcă, totuși, nespus de ușor. Altminteri, cum vînticelul acesta, ce se zbătea prietenos în mătasea cravatei, l-ar fi putut înălța deasupra străzilor, deasupra caselor, pînă la nori? Trecătorii îi zîmbeau, cunoscuții îl strigau pe nume, iar Mihăiță simțea că o putere necunoscută pînă acum i se furișase în adîncul ființei, că el, omulețul de șapte ani, e nu numai gata în orice clipă, dar este chiar în stare de fapte mari, de uriaș. Să facă un singur semn de pildă, și blocul acela neterminat să se ridice într-o clipită pînă la cer cu toate etajele sale. Sau să întindă o singură mînă, și camionul acela să fie descărcat sau...

Dar iată, acum, după ceasurile de ametitoare hoinăreală, se afla în fața casei. Nu-i mai rămînea decît să deschidă ușa, să se aștearnă pe temele de a doua zi, apoi să-și aștepte părinții. Să-i aștepte? O, nu! Pînă se vor întoarce ei de la fabrică, va face el curat, va uda el florile, va pune el masa. Și nu-și va scoate cravata. Va rămîne în uniformă, sub mîngîierea mătasei roșii cu tricolor...

— Dar unde e cheia?

Băiatul se pipăia nedumerit la piept. Acolo îi atîrna întotdeauna cheia, legată cu un șnur lung, de gît! Ah, dar ce uituc! Azi-dimineață mama îi înnodase șnurul chiar de breteaua maieului.

— Să nu se vadă cînd îți va lega tovarășa comandantă cravata, îi spusese mama.

Bucuros, băiatul își descheie toți nasturii de la cămașă și se căută în sîn. Dar cheia nu era nici sub maieu. S-o fi pierdut? Chiar astăzi? Să-și aștepte, așadar, părinții pe scară, ca un copilaș nepricopsit și caraghios? Și asta chiar în prima zi cînd devenise pionier? Și deodată își aminti totul și îi veni să sară în sus de bucurie. Cum o să-și mai găsească cheia la gît, sau legată de breteaua maieului, ca toți copilașii? Și-o dezlegase astăzi cu mîinile lui și o pusese în buzunar. Era doar pionier, acum putea avea grijă de lucruri mult mai însemnate — de chei ce să mai vorbim? — ca toți oamenii mari.

Și Mihăiță ținea cheia în palmă ca de atîtea alte dăți, dar o privea cu o mîndrie nouă, ca și cum n-ar fi fost vorba de aceeași bucată de metal, ca și cum n-ar fi fost vorba să deschidă doar ușa de la casă. Ca și cum ar fi avut în față o altă ușă, spre cine știe ce alte tărîmuri, spre cine știe ce alte zări.

EU, GICĂ ŞI FETIŢA FERICITĂ

Pe fetiţa fericită o întîlnesc zilnic la orele 7 şi jumătate, fix la orele 7 şi jumătate. La colţul străzii. Acolo ne încrucişăm de fiecare dată paşii. Eu şi căţelul Gică, la prima plimbare din zi, ea în drum spre şcoală. Scena nu-mi poate scăpa din două motive. Întîi pentru că, ori de cîte ori o văd, îmi zic în gînd «trebuie să scriu o poveste despre această fetiţă fericită», iar în al doilea rînd, deoarece exact în clipa aceea, dar exact în clipa cînd îmi închei gîndul, căţelul îşi ciuleşte urechile şi începe să mîrîie. Uneori scheaună şi latră scîncit de parc-ar da cu ochii de vechiul lui duşman, motanul gras şi tărcat ce picoteşte sub maşina verde parcată pe trotuar. O, dar maşina verde e mai încolo. Poftim, şi-acum l-a apucat.

— Ce-i cu tine, Gică?

Strada este încă pustie. Doar că, iată, trecînd pe lîngă noi, se îndepărtează cu pas egal şi apăsat fetiţa fericită. Durdulie, îndesată, cu obrajii plesnind de sănătate, cu căciuliţa de urson roşu, de sub care izbucneşte, ca o floare de magnolia, fundiliţa, cu pufoaica ei de fiş bej, cu fermoare şi cu dungulite albe şi carmin, cu fularul dat peste umăr, cu cizmulite galbene...

«Trebuie să scriu o poveste despre această fetiţă fericită», îmi zic, dar

în aceeași clipă, ca un făcut, da, exact în clipa cînd îmi închei gîndul, Gică începe să mîrîie. Nu, nu e motanul gras și tărcat...

— Uf, păcătosule, mă plictisești! Hai să plecăm, zic supărat și ne îndreptăm spre părculeț. Acolo stăm întotdeauna mai mult. Gică zburdă printre boschete, iar eu mă gîndesc din nou la fetița cu pas liniștit, egal, apăsat, cu mîinile la spate, cu cizmulițele ei galbene, cu...

Cățelul se oprește brusc și, în aceeași clipă, da, exact în aceeași clipă, începe să latre. Să mă latre? Nu, să-mi vorbească:

— Zi, haide, de ce te oprești? «Cu mîinile la spate»... și cu mai ce?

— Cu fundiță...

— Și cu mai ce? mi-o retează el.

— Cu mănuși...

— Și? Și? Și, uite îți spun eu, dar să n-o mai văd în ochii mei... Știu că vrei să scrii despre un copil fericit.

— Așa e. Despre fetița cu căciuliță roșie, și cu...

— Nu! Să nu scrii.

— Dar de ce? Ce știi tu despre ea?

— Nimic, mîrîie Gică. Doar ceea ce văd în fiecare zi. Cum îi duce bunica ghiozdanul. Și punga cu gustarea. Și săculețul cu papucii de sport. În spate, gîfîind obosită și tristă... Să nu scrii despre ea, auzi? Te implor!

— Bine, Gică, n-am să scriu.

Dar Gică pornește să mîrîie și să latre. Acum ce mai e? Ah, acum e limpede. De sub mașina verde îl scuipă motanul gras și tărcat, cu labele parcă vîrîte în cizmulițe galbene...

DRĂGĂLAȘII DE EI...

Era o dimineață însorită, luminoasă, cînd am ieșit pe stradă. În prima curte cîțiva copii cu uniforme curate stăteau la umbră și citeau. Trecînd pe lîngă ei, s-au ridicat în picioare și m-au salutat, apoi s-au așezat, continuîndu-și lectura întreruptă. În a doua curte se aflau doi frățiori, parcă gemeni, cărora tocmai li se aducea gustarea. Copiii au mulțumit frumos și, înainte de a se înfrupta, au dat fuga la robinet și s-au spălat bine pe mîini. De peste drum alți copii mi-au zîmbit și mi-au făcut semne cu mîna. Apoi unul din ei, cu degetul la buze, mi-a întins un bilețel pe care scria: «Vă rugăm să ne iertați că nu vă salutăm în gura mare, dar vecinul nostru, paznicul de noapte, s-a întors abia adineaori și probabil doarme...»

La colț, cîțiva prichindei stropeau trotuarul, iar alții pliveau buruienile ce mărgineau bordura... Un pușțan, probabil de pe altă stradă, trecea fluierînd. Copiii de peste drum i-au atras atenția cu glas scăzut că Gara de Nord s-a mutat aproximativ de o săptămînă de pe strada noastră și că locomotivele întîrziate o pot găsi luînd tramvaiul 12... În fața tutungeriei, un tînăr își aranja țigările în portțigaretul de piele. Băiatul tutungiului a admirat cîteva clipe cum își joacă pachetul mototolit pe bombeu, de aici pe călcîi, și cum îl expediază printr-un «șpiț»

în mijlocul străzii. Apoi s-a apropiat de eroul spectaculoasei exhibiții:
— Nu-i așa că dumneavoastră sînteți centrul înaintaș al națională noastre de juniori? O, de cînd voiam să vă cunosc... Sînt profund emoționat... Știți, mi-am amînat plecarea în tabără, ca să vă pot vedea în jocul de duminică... N-am să uit niciodată fenta dumneavoastră din minutul 18, șutul din minutul 25, golul ce l-ați marcat în minutul 28; n-am să uit nimic din cele 90 de minute, dar nici Ordonanța care la articolul 7 și următoarele interzice murdărirea străzii...

Centrul înaintaș s-a oprit din cursă, a făcut o mică întoarcere și a devenit pentru o clipă baschetbalist — a azvîrlit hîrtia... la coș.

Am plecat mai departe în acea minunată dimineață. Pe podul Dîmboviței niște copii — tot de pe strada noastră — mîncau semințe, aruncînd cojile în apă.

— E singurul loc din București unde mîncăm semințe, mi-au spus.

La întoarcerea din această plimbare, aspectul străzii era de nerecunoscut. La ferestrele larg deschise zîmbeau din glastre hortensii și narcise, iar — așezate pe balcoane — ghivecele cu mușcate alcătuiau adevărate grădini suspendate.

— De ce vă miraţi? m-a întrebat un puști de la etajul doi, ce se străduia să aranjeze o lădiță cu cactuși pe pervaz. Așa procedăm în fiecare zi între orele 8 și 18... Ca să fie strada mai frumoasă...

În aceeași clipă am făcut un pas înapoi, pentru că unul din ghivece s-a prăvălit drept la picioarele mele. Am tresărit speriat și... m-am trezit din somn. Răsturnasem paharul cu apă de pe noptieră. Ei, da, dragi copii de pe strada noastră. Visasem. Păcat...

GOGOAȘA FURIOASĂ

A fost odată o gogoașă furioasă. Se simțea atît de umilită că fierbe laolaltă cu alte surate în tigaia cu ulei încins, încît, bolborosind ca apucată, începu să țopăie mărunțel, își făcu apoi vînt din tigaie, se rostogoli un timp pe plită și, în sfîrșit, fără să mai stea pe gînduri, se rostogoli pe dușumea.

Dar gospodina, obosită de treburile ei și pe deasupra supărată în ziua aceea că băiețașul o scrîntise din nou la aritmetică, nu văzu și nu auzi nimic. Gogoașa tocmai se oprise lîngă făraș, neștiind încotro să se îndrepte. Deodată dădu cu ochii de paharul de pe bufet.

— Și eu sînt rotundă, cugetă gogoașa, chiar mai rotundă decît para aceea de sticlă. Dacă aș putea să mă cațăr pînă pe bufet, aș deveni și eu pahar. Aș fi singurul pahar din lume făcut din cocă.

Dar cu toate opintelile ei, gogoașa nu se putu cățăra nici măcar pe scăunel și blestema mai furioasă ca niciodată. Gospodina nu auzi și nu văzu nici de data aceasta nimic. Atunci gogoașa își strînse toate puterile, luă aer în piept și cu un salt ajunse pe scăunel. În clipa aceea dădu cu ochii de glastra de flori de pe măsuță și inima începu să-i bată de bucurie.

— O să fiu vază de flori! exclamă cu încîntare. Gospodina mă va umple cu Ochiul boului alb și mov și cu crenguțe de tufănică. Sau, dacă mă mai lățesc un pic, pot deveni bomboniera! Voi purta la piept bomboane fondante, ciocolată, dropsuri. O, cîtă atenție mi se va acorda...

Dar deodată își schimbă planul. În tavan clipea rotund și strălucitor becul electric.

— Dacă aș putea să mă cațăr pînă în tavan, m-aș face bec. Asta da, mi s-ar potrivi. O să-i iau locul și voi fi la înălțime, deasupra tuturor.

Și gogoașa începu să se opintească, dînd asalt peretelui.

— Mai am puțin, își spunea plină de ambiție. Nimic nu mă va putea opri să mă fac bec...

Îi ieșise sufletul aproape cînd, istovită de efort, o porni la vale, rostogolindu-se. Și nu se opri decît într-un colț al bucătăriei. De acolo văzu cum gospodina așeza gogoșile coapte, rumenite, într-un vas, între flori și pahare curate, apoi îi chemă pe toți la masă. Primul veni pisicul. Văzu gogoașa turtită, murdară, o mirosi, dar îi dădu o lăbuță și aceasta se rostogoli pînă pe făraș. Apoi îi întoarse spatele și, chemînd cățelul, îi zise:

— Dacă vrei o gogoașă bună pentru o potaie ca tine, caut-o pe făraș.

— Aia e necoaptă, ca și mintea ta, mîrîi acesta și se luară la harță.

Dar mama nu auzi și nu văzu nici de data aceasta nimic. Era încă supărată pe băiețaș și îl certa fără să-l privească măcar:

— Auzi, după cinci săptămîni de școală, în clasa a treia, să nu știe el tabla înmulțirii!

Iar băiatul, la rîndul lui, nu observă nici el nimic. Bodogănea întruna, jignit pînă-n adîncul inimii:

— Las' că mă fac eu cosmonaut! O să zbor sus, sus, deasupra stelelor, și nici n-am să mă uit spre casă...

Și gogoașa? Vedeți, cu atîta supărare în jur, o pierdusem și eu din vedere. Ei, da, gogoașa furioasă a rămas pe făraș. Și o mai trăi și astăzi, dacă n-o fi murit.

Prima piedică i-o puse pe furiș, parcă de încercare, exact cînd se ridica de la masă. (Borș de miel, friptură cu garnitură de urzicele, plăcintă de mere...) Băiatul se clătină, dar nu se lăsă doborît. Știa el bine acest șiretlic. Totdeauna așa începea trînta, după-masă. Și totdeauna cu o piedică. Deh! Mare scofală să pui la pămînt pe cineva cu burta plină... Poate de aceea, sigur de sine, adversarul reveni la atac.

— O să-l trîntesc pe canapea, își făcu el planul și, înșfăcîndu-l brusc cu un fel de dublu Nelson, îl zvîrli peste pernele moi. De data aceasta băiatului îi trebuiră cîteva minute ca să se pună pe picioare. Reuși cu greu să se depărteze de canapea. Știa bine însă că abia acum începea adevărata luptă. Acum și acolo, la jumătatea drumului dintre dormitor și ieșire. Căci dacă adversarul izbutea să-l împingă spre dormitor — știut lucru, nu mai era nimic de făcut. Urma înfrîngerea. De aceea băiatul se opinti din răsputeri, se răsuci, se apucase chiar cu mîna de clanța de la ieșire și aproape că se simțea biruitor, cînd vrăjmașul mai încercă un vicleșug. Slăbind strînsoarea, începu să-i vorbească, dulce și mîngîios, apoi poruncitor, împingîndu-l pas cu pas spre fotoliul din mijlocul odăii:

— Dă-te bătut. Măcar astăzi... Hai, dormi, dormi, dormi!...

Băiatul era pe punctul să se lase învins, cînd deodată se scutură și, prefăcîndu-se că se lasă tîrît în dormitor, o coti pe neașteptate spre baie. Dădu drumul la apa rece și își vîrî adversarul cu fața sub robinet. O dată, de două ori, de cinci ori... Apoi, în ciuda țipetelor acestuia, îl apucă de guler și îl aruncă pe geam. Un timp perdeaua fîlfîi în urma lui ca o batistă de adio...

Băiatul privi cu satisfacție spre stradă, apoi, ca totdeauna cînd se simțea victorios, începu să fluiere. Se simțea ca un șoim. Și chiar era!

O, dar am uitat să spun un lucru important. *Băiatul era singur acasă. Singur-singurel!* Și atunci cine fusese agresorul? Cu cine se luase micuțul la trîntă? Pe cine vîrîse el cu fața sub robinet și-l aruncase apoi pe geam? Afară unde strălucea soarele, iar copiii se strîngeau de prin curți cu găleți și greble și tîrnuri... Ei, cine ghicește?

— Haide odată! strigă unul din ei către băiețașul nostru. Gata cu *trîndăveala!*

Poftim, mi-a trădat secretul! Parcă voi n-ați fi ghicit? Eh, șoimule, mi-ai stricat povestirea. Dar nu-i nimic. Afară e călduț, s-a iscat din senin o boare. Se simte primăvara. Cum o să fiu supărat?

APĂ PENTRU NOTE CHIOARE

Într-o zi, fetița din povestea noastră se așează la măsuța ei de lucru și scoase caietul de aritmetică, să-și facă exercițiul pentru a doua zi.
Afară era soare, o boare de vînt umfla din cînd în cînd perdelele și atunci cerul se arăta albastru, chiar în pervazul ferestrei.
«Acum e prea frumos afară, își zise mica școlăriță. O să scriu mai tîrziu.»
Ieși în curte, cu gîndul să se așeze pe prispă, dar întîlni un fluture care o duse în livadă. Acolo, fluturele pieri peste acoperișuri, dar școlărița noastră nu rămase singură. Veni un cățeluș care o purtă zburdalnic din mușuroi în mușuroi, pînă la crîngul din marginea satului. Dar nici acolo nu rămase singură. În jurul ei erau brînduțe, viorele, clopoței...
Nu peste mult veni și înserarea și fetița se întoarse acasă. Zări caietul deschis pe măsuță și zise:
«Acum e prea tîrziu. Mi-e somn... O să-mi scriu exercițiul într-o recreație, mîine...»
Așa se face că a doua zi în caietul ei de aritmetică, dedesubtul exercițiului făcut pe jumătate, se ivi o notă. Era o notă ca toate notele, scrisă cu cerneală roșie, numai că era subțirică, lunguiață și ascuțită ca un firicel de arpagic de-abia răsărit. Într-un cuvînt, era una din acele note mici, ce se înfig precum un spin în inima oricărui școlar, și care pri-

cinuiesc atîtea necazuri pînă ce se smulg de acolo. Aţi ghicit, desigur, copii: nota cu pricina era un patru.

Privindu-şi supărată nota cea mică, fetiţa se cufundă în visare, zicîndu-şi:

«Ce bine ar fi ca notele acestea mici să crească aşa cum cresc legumele pe straturile grădinarului! Să iei săpăliga şi să sapi puţintel în jurul notei, să-i pui la nevoie un arac, s-o uzi cu stropitoarea o dată, de două ori sau chiar toată ziua, şi nota mică să se înalţe şi să se împlinească de la o zi la alta sau chiar de la un ceas la altul...»

Gîndindu-se aşa, fetiţa noastră se şi vedea cu stropitoarea în mînă, printre straturile de note mici. Apoi se închipuia stînd la umbră, pe un scăunel, în timp ce sub căldura soarelui notele se rotunjeau, iar patru cel roşu şi subţirel se prefăcea pe la chindie într-un nouă gras ca un ardei.

Şi în visul său fetiţa se plimba cu mîinile la spate prin grădina notelor, apa gîlgîia din stropitoare, iar soarele încălzea minunata recoltă de opt, nouă şi zece...

Apoi, deodată, trezindu-se din vis, fetiţa se posomorî: nota cea mică din caietul său nu crescuse defel, ci rămăsese parcă mai sfrijită şi mai pirpirie. Atunci ea izbucni în plîns, şi lacrimi grele şiroiră din ochii săi, ca dintr-o stropitoare.

Şi plîngînd aşa, fetiţa se opri uimită. Căci prin răsfrîngerea lacrimilor nota cea mică i se păru dintr-o dată schimbată. Părea un nouă!

«Iată cum creşte o notă mică, se bucură ea. Stropind-o cu lacrimi!

Acum știu: de cîte ori am să iau o notă mică o să încep să plîng... Lacrimile, după cum se vede, se scurg la rădăcina notei mici și aceasta crește, se rotunjește, se împlinește!»

De bucurie, fetiței i se uscară lacrimile pe obraz. În clipa aceea însă își dădu seama că se bucurase degeaba... Nota cea mică se afla tot acolo, dedesubtul exercițiului, subțirică, lunguiață și ascuțită ca un fir de arpagic de-abia răsărit.

Fetița oftă:

«Eh, o notă mică nu e un fir de arpagic ca să-i priască umezeala. Ar fi crescut, desigur, cu atîtea lacrimi!»

Și, pentru că se înserase, fetița deschise cartea și începu să scrie pe o pagină nouă a caietului exercițiul pentru a doua zi. Cufundată în socoteli, adunări, împărțiri și înmulțiri, uită cu totul de asemănarea notei mici cu firul de arpagic.

Acum, la măsuța ei, se gîndea doar la exerciții, scria, ștergea și socotea mai departe...

Și cînd totul fu gata, iar rezultatul era chiar cel din cartea de aritmetică, fetița înălță capul obosită, dar bucuroasă. Atunci o bobiță de sudoare se prelinse de pe fruntea ei pe caiet, dar fetița n-o băgă de seamă. Puse caietul în ghiozdan și nu-l mai scoase decît a doua zi la școală. Cînd tovarășul învățător ajunse în dreptul fetiței, privi exercițiul și nu găsi nici o greșeală. Atunci el scoase creionul roșu și puse chiar pe locul unde căzuse bobița de sudoare, mare și apăsat, un zece. Apoi, privind pagina alăturată, cu nota cea mică, zise:

— Ai văzut cum a crescut?

Fetița văzuse. Acum știa cum crește o notă mică și firavă cît un fir de arpagic. Nu era nevoie nici de stropitoarea minunată și nici de umezeala lacrimilor, ci doar de stăruință și, poate, cîteodată, de o bobiță de sudoare.

NEGUSTOR DE PEȘTI

Tudorel are cinci gume de mestecat. Mîine va avea șase! Treaba e simplă: dă zece peștișori — obleți, porcușori, mrenuțe — lui Andrei, iar acesta îi dă în schimb o gumă de mestecat. Pentru o gumă de mestecat, Tase îi împrumută bicicleta o *oră*. Cu bicicleta lui Tase merge la pescuit. Prinde el într-o oră zece peștișori ? Sigur, nici nu începe vorbă. Și nu e asta ca și cum ar avea toată vara bicicleta *lui?* Cu mai nimic. Cu zece obleți, porcușori sau mrenuțe. De fapt, cu zece muște galbene. Musca, și peștișorul: căci, cum atinge nada luciul apei, haț! obletele. A și prins pînă acum cinci. Mai greu e pînă face rost de muște. Dar încă de ieri i-a venit o idee! Va folosi hîrtia de prins muște. O va agăța în salcia sub care pescuiește.

Acum, pe malul rîului privește cu un ochi la pluta ce parcă a început să tremure, iar cu celălalt, la hîrtia de prins muște...

Acuș o să se prindă și obletele, și musca pentru următorul peștișor. Numai de nu l-ar deranja scîrba de capră. Aici, tocmai aici și-a găsit afurisita să se îndoape cu frunziș... I-auzi cum behăie, parc-a-nghițit o trompetă... I-a alungat toți peștișorii... Poftim, mai are o juma' de oră și trebuie să se întoarcă acasă. Cu cinci peștișori?! Dar parcă iar mișcă pluta. Păi da, dacă e liniște...

Într-adevăr. E liniște. Așa, deodată? Tudorel întoarce mirat capul. Dar ce face scîrba? A înghițit hîrtia de prins muște! Nenorocita... Uite, i s-au încleiat fălcile, nu mai scoate decît un fel de clefăitură... Nu, n-o s-o lase să-i morfolească hîrtia de prins muște, hotărăște Tudorel și se repede spre capră. O prinde de coarne și-ncearcă să-i smulgă prada dintre dinți.

— Acuș-acuș i-o scot, se bucură Tudorel, dar în aceeași clipă simte în spate un șut năprasnic și cu o icnitură grozavă se pomenește în apă. Pînă la gît. Se agață de o răgălie, blestemă, icnește și scuipă, în timp ce, de pe mal, un țap negru, plin de scaieți, îl privește crunt.

— Beee! și-a regăsit și capra glasul.

Tudorel se cațără pe mal și abia atunci își dă seama de dezastru. Trăistuța cu obleții prinși plutește pe mijlocul gîrlei. Firul de nailon al undiței s-a încurcat între coarnele țapului care se îndepărtează bătăios, trăgînd după el și varga. Și cele 5 gume de mestecat? Le molfăie capra. Dar o s-o prindă Tudorel. Cu bicicleta! Încalecă dintr-un salt, dar — fisss — cauciucul s-a înțepat în cîrligul undiței și tocmai își dă duhul. Tudorel se lăsă moale pe nisip. În jur, ca ieșite din pămînt, bîzîie zeci de muște galbene. Peștișorii plescăie și sar, parcă l-ar ațița dinadins.

«Grea treabă să fii negustor de pești», gîndește băiatul în timp ce își stoarce cămășuța și nădragii uzi.

Din depărtare, capra întoarce capul. Îl privește lung și mestecă cu furie și deliciu cele cinci „gume", apoi clătină din cap parcă a aprobare:

— Beee!

O MICĂ GREȘEALĂ

Aniversarea zilei de naștere e o zi însemnată. Iar cînd te naști la 29 februarie e și mai însemnată. În privința aceasta nu e nevoie de cine știe ce explicații. E suficient să priviți calendarul:
29 februarie e un oaspete rar. Așadar, cu atît mai așteptat. Ei bine, era spre sfîrșitul lunii februarie, și Mișu, elev în clasa a IV-a, se pregătea să-și serbeze aniversarea. Făcuse lista invitaților, pregătirile erau aproape isprăvite și, în sfîrșit, încă de cu seară — emoționat și grijuliu — aștepta ziua de 29 februarie, care, oricît de nepunctuală, vine și ea în cele din urmă...
Băiatul se urcase în pat și era pe punctul de a aținea — dacă nu cumva aținease chiar — cînd auzi la ușă niște ciocănituri.
— Cine e? mormăi Mișu pe trei sferturi adormit.
— Apartamentul 26? se auzi o voce gîtuită, apoi răzbătură alte ciocănituri. Caut pe elevul Mișu.
— Eu sînt.
— Atunci deschide. Te caut de șase luni.
— Acum șase luni nici nu locuiam aici, bodogăni somnoros băiatul. Ne-am mutat de curînd. Poate e o greșeală.
— Nu e nici o greșeală. Te-am căutat și la vechea adresă, glăsui ciudatul

oaspete și începu din nou să bată în ușă. Dar pe unde nu te-am căutat? O să-ți povestesc eu... Dar deschide odată, vîntul suflă tare, rănile mă dor...

«Asta scoală toată casa», bombăni Mișu și, pe trei sferturi trezit, porni să deschidă. Răsucise o dată cheia, cînd auzi vocea de afară parcă și mai sugrumată:

— Iată-mă-s! Bine te-am găsit!

În ușa întredeschisă se afla o barză. O barză adevărată, ca acelea aflate în muzeul școlii, dar mult mai murdară și care tremura rebegită, clănțănind din plisc.

— Pot să iau loc? întrebă barza pe băiatul ce căsca uluit ochii. Sînt frîntă de oboseală, m-ai omorît...

— Nu... nu... pricep, bîigui Mișu, trăgîndu-se de-a-ndaratelea spre pat.

— O să pricepi îndată, cîrîi arătarea. Numai să-mi dezmorțesc puțin pliscul. Am degerat de-a binelea... Ridică apoi un picior subțire, lung și roșu, și, așezîndu-se în fotoliu, gemu: Freacă-mi nițel piciorul stîng. Mă tem să nu fi prins vreun reumatism...

— Dar ce vină am eu? se răți băiatul. Aici nu e spital veterinar! Și, pe urmă, aș putea să știu cărui prilej datorez această vizită oarecum neobișnuită?

Barza părea să nu se lase intimidată. Dimpotrivă, zise:

— În primul rînd, te rog să nu-mi mai vorbești atît de rece. În al doilea rînd, nu mai face pe niznaiul. Văd că te-ai pregătit pentru sosirea mea:

tacîmuri, flori, farfurii... Te pomenești că ai chemat și invitați. Drăguț din partea ta.
— Dar mîine e ziua mea de naștere!
— Ce coincidență! Și a mea... Care va să zică ne-am născut amîndoi la 29 februarie... Felicitările mele și la mulți ani... Mulțumesc, la fel... N-ai idee cît mă bucur că am sosit la timp. Aproape că pierdusem orice nădejde. Acum însă necazurile au rămas în urmă. Să ciocnim.
— Să lăsăm gluma. Cer explicații! se răsti înfuriat băiatul, în timp ce barza își turna netulburată, dintr-o sticlă, un pahar de ceai. Gustă două-trei înghițituri, apoi, după ce ciuguli o bucățică de brînză:
— Explicații, zici? Ți-am spus: e ziua mea de naștere.
— Și de ce nu ți-o serbezi acasă la dumneata?
Barza tocmai descoperise farfuria cu friptură. Înfulecă pe nemestecate o felie, apoi, după ce plescăi de plăcere, răspunse la fel de calm:
— De ce? Simplu. Din cauza ta! Și adăugă, punîndu-și pe genunchi o farfurie cu clătite: Pari nedumerit!
— Puțin zis. Sînt de-a dreptul scandalizat.
Barza își întinse picioarele spre calorifer și, fără să ridice tonul, dar cu o undă de reproș în glas, zise molcom:
— Te rog! Scandalizată ar trebui să fiu eu. Așa că fii politicos măcar... măcar pe cît ești de nepriceput. Repet: sînt aici din cauza ta. În privința aceasta, totul e clar. Am și documente la mînă.
În aceeași clipă, barza scoase de sub aripă o hîrtie boțită, împăturită în patru, și o așternu pe masă.

— Cunoşti harta asta? întrebă ea.
— E a mea... Eu am făcut-o, recunoscu Mişu, uimit.
— Ar fi fost greu să tăgăduieşti, zise cu acreală barza. Poartă semnătura ta şi data: 20 septembrie 1972. Data plecării mele...
— Ştiam că plecaţi mai devreme...
— E adevărat, cîrdul plecase... Eu am rămas singură. Era un timp foarte frumos, o toamnă blîndă, cu lumina ca mierea, cu cerul ca de catifea, legat şi legănat de funigei... mi-am amînat plecarea... «Ai să te rătăceşti», mi-a spus bătrîna şefă a cîrdului. «Aş, i-am răspuns. Găsesc eu drumul spre miazăzi. E de ajuns să mă uit pe harta unui şcolar...»
— Îhî, încep să pricep...
— Ei bine, am rămas, şi de-abia cînd prima brumă m-a pişcat de picioare, mi-am făcut valiza. Nu conţinea cine ştie ce: nişte amintiri şi... harta ta. Am găsit-o în curte, sub teiul de la vechea ta adresă. Scris dedesubt: «*Harta lumii*». Era tocmai harta de care aveam nevoie. Ce-i drept, părea cam zmîngălită şi, la început, nu mi-a inspirat mare încredere, dar am văzut că deasupra, îngrijit, cu tuş negru, scria mare: TEMĂ. Ce mi-am zis? Aşa o fi arătînd ţinuturile lumii pe hartă. Încolo, mărturisesc, nu mi-am făcut nici o grijă. Era doar... o «temă», şi temele se fac... temeinic, nu-i aşa?
— M... mda, consimţi încurcat Mişu.
— Ei bine, continuă barza, m-am uitat la punctele cardinale de pe hartă, am pus — cum se spune — «cap compas miazăzi» şi... am decolat, mi-am luat zborul... Eram mîndră, îţi spun drept.

Pe tot oceanul albastru al tăriei vîsleam doar eu. Eu și harta ta... O zi, două, fără popas. Așteptam să zăresc din clipă în clipă covorul vălurit al mării sub mine. Dar, nimic... A treia zi, un ghimpe de îndoială mi-a străpuns inima: oare zburam spre miazăzi? Și nu-mi răspundeau decît vînturile reci, rîzînd parcă de mine... Atunci am coborît... Am studiat, zgribulită, clănțănind, harta ta. Nu încăpea îndoială: după hartă zburam bine. Numai că, tot după harta ta, trebuia să fiu în delta caldă a Nilului, iar în jurul meu toate bălțile erau înghețate. Mă uitam împrejur, așteptam să-mi văd suratele pășind printre nuferi și trestii și, cînd colo, doar un stol de ciori pripășite prin niște tufe de țipirig. Îngrozită, mi-am luat zborul.

— Înapoi?

— Nu. Înainte. Mereu înainte. «Nu se poate să mă fi rătăcit — îmi ziceam cu ochii țintă la hartă. Un elev nu face asemenea greșeli la o temă.» Și, de-abia cînd din înălțime am zărit niște puncte negre înșirate ca niște mărgele pe un cerc, mi-am dat seama de catastrofă: mărgelele erau foci și morse, iar cercul...

— Cercul Polar, șopti palid Mișu.

— Exact. Harta era greșită.

— O făcusem în grabă. Pusesem, se vede, miazăzi la miazănoapte și... invers.

— Mi-am luat zborul... invers.

Barza tăcu un timp. O apucase un tremur al pliscului și o scuturau niște fiori atît de puternici, încît farfuriile de pe masă zbîrnîiau.

— Îmi vine rău numai amintindu-mi, explică ea. Pe unde nu m-am adăpostit? Prin colibe înghețate, prin hornuri reci, prin staule și hambare părăsite, degerată... Aveam un singur gînd: să ajung...
— ...în miazăzi.
— Nu. La tine. Îmi ziceam: «Dacă nu mă luam după harta lui, aș fi fost acum în țările calde, mi-aș fi sărbătorit ziua de naștere în sînul familiei. Pînă acolo nu mai am puteri să ajung, dar pînă la vinovat, pot să mă duc»... Și iată, am venit.
Se lăsă tăcere. Mișu o privea stingherit. Murea de somn, dar nu-i venea s-o dea afară.
— Și acum ce ai de gînd să faci?
— Să mă culc, răspunse liniștită barza. Aici e cald, e bine. Mîine o să-mi serbez aniversarea. Văd că ai avut grijă să chemi invitați, zîmbi barza, dînd cu ochii de farfuriile pe care erau așezate niște cartoane înflorate, cu nume de băieți și fete în chenar. O să fie vesel, începu apoi să rîdă. Și-ți simt pe buze întrebarea: «Apoi ce ai să faci?» Simplu: am să aștept aici venirea primăverii. Mult n-a mai rămas. O lună, două. Oftă ușurată, lăsîndu-se în fotoliu: Uf, bine că m-am văzut aici. Ce-a fost greu a trecut... Să ciocnim!
Sorbi prelung, direct din sticlă, apoi se ridică și dintr-un salt poposi în pat.
— Mi-e somn. Noapte bună.
— Ce faci? țipă Mișu. Te urci în pat, așa murdară? Uite cum ai pătat cearșaful!

— Adevărat. Să fac o baie... Acolo?
Nimerise baia și curînd se auzi zgomotul dușului. Prin ușa întredeschisă, Mișu îi auzea vocea:
— Știi că-i bine aici? Apă caldă... călduță, o potrivești cum vrei! Grozav! Să știi că mă mut în baie. Eu aici rămîn...
Peste puțin, Mișu se culcă. Ciudatul oaspete la fel, și liniștea puse stăpînire pe apartamentul 26. Nu pentru mult timp însă. Căci peste cîteva minute, Mișu simți că e tras de mîneca pijamalei.
— Dormi?
— Îhî, mormăi somnoros băiatul și își smulse mîna țîfnos. Ce vrei?
— Mă plictisesc singură.
— Nu mă chinui. Mîine am școală...
— Da? Barza se rezemase de marginea patului. Povestește-mi. Știi, am făcut și eu școală: școala de zbor. Voi ce învățați?
— Multe! i-o reteză morocănos băiatul.
— Și despre berze?
— Și! «Pasăre călătoare, cu gîtul, pliscul și picioarele lungi, din familia picioroangelor», recită Mișu în silă.
Barza rămase cu pliscul căscat.
— Ia te uită! Îmi cunoști și familia. O, cît mă bucur! Și altceva? Ce mai știi?
— Nimic. Uite cărțile și caietele mele pe poliță, dacă te interesează.
Barza se opri în dreptul poliței și, luînd o carte după alta, începu să le cerceteze una cîte una.

— Geografia... Nu, nu vreau să mai văd hărți. Istoria... A, piramidele? Le-am văzut anul trecut! Zoologia!!! exclamă deodată bucuroasă. Uite iepurele! Lupul! Elefantul! Broasca!!! Ah, de cînd n-am mai văzut una... Știi ce? zise cuibărindu-se sub plapumă. Poți să te culci, dacă vrei, eu mă uit în zoologie...

Un timp, barza răsfoi cartea, mormăind de una singură. Mișu tocmai aţipise și se cuibărise cu capul sub plapumă, cînd barza îl ciupi de ureche și începu să turuie:

— Știi că e pasionant? Aflu o mulțime de lucruri de care habar n-aveam. Ai citit că tigrul e rudă cu pisica?

— Da, bombăni chinuit băiatul.

— Dar pisica știe oare?

— Nu mă interesează.

— Ia te uită: crocodili, broaşte țestoase, papagali... Ce de cunoscuți! În același moment vocea îi deveni scîrțiită, suspină, apoi rămase cu ochii ațintiți în gol: Ce dor mi s-a făcut de ai mei! Oare n-o fi rămas nici unul pe aici? Prostii! își răspunse singură. Unde să rămînă? Poate la menajeria circului... Me-na-je-ria! Cum de nu m-am gîndit? tresări barza însufleţită. Chiar dacă n-am rude acolo, găsesc precis cîțiva cunoscuți... Ce-ar fi să-i chem încoace, la aniversarea mea? Nu se poate să nu vină, își zise și se repezi spre telefon.

Căută în cartea de telefon, apoi formă numărul cu ciocul. Vorbi cîteva minute într-o limbă neînțeleasă, în care singurele cuvinte cunoscute

fură: primul — «Alo» și ultimul — «Perfect». Odată rostit și acesta, se repezi la pat și smulse grăbită plapuma.
— Scoală-te! Dă-mi lista invitaților tăi. Repede! Vreau să știu cîți invitați ai tu și cîte scaune rămîn pentru ai mei...
— Ce? tresări nefericitul băiat. Am auzit bine?
— Ce te miră? Acolo, acasă, ar fi fost toți acum alături de mine... Ajută-mă să trag fotoliul. Îl punem aici, în capul mesei: pentru elefant!
— Ce-ai spus? întrebă Mișu buimac.
— E limpede. Trebuie să-i dau toată cinstea. Și asta n-ar fi nimic, adăugă îngrozită barza, dar nu-i putem sta în față cu două-trei sandvișuri. Dă-te jos din pat! În salteaua asta e iarbă de mare? întrebă, pipăind așternutul. Cred că o să-i placă... A, uite și o pălărie de paie. E a tatălui? E în regulă, asta o păstrăm pentru cămilă. E obișnuită, săraca, cu uscături.
Puse pălăria de paie într-o farfurie, cînd se opri brusc:
— Aoleu, ce facem cu carnivorele? Spune-mi! O să vie leii, tigrii...
— A... a... aici în casă?
— Firește. Dar n-ai nici o grijă. O să se poarte ca niște invitați politicoși. Cum îi așezăm? Unul de-al tău, unul de-al meu, nu-i așa? Aici elefantul, apoi Popescu Florică al tău, pe urmă un tigru... Lenuța... o cămilă.
— Oprește-te! țipă băiatul. O să închid ușa!
Mișu sări din pat și se repezi la ușă, dar barza începu să rîdă.
— Întîi că n-ar fi politicos. Pe urmă, n-ar folosi la nimic. Elefantul nici n-ar băga de seamă că ușa e închisă. Girafa s-ar uita pe geam și

ar vedea că ești acasă. Crocodilul s-ar urca pe burlan...
— E un dezastru! Dezastru! murmura Mișu alb ca peretele. De ce? La urma urmei, ce-am făcut? O mică, neînsemnată greșeală... Am pus miazăzi la miazănoapte... Dar nu greșesc totdeauna, crede-mă. Doar cînd mă grăbesc... N-am să mă mai grăbesc, pe cuvîntul meu...
— Foarte bine. Acum, însă, grăbește-te. Invitații trebuie să sosească dintr-o clipă într-alta. Doar n-o să-i primești în pijama... Auzi?
Mișu auzea. Erau bătăi în ușă.
— Ci... cine e? îngăimă Mișu pierdut, privind barza.
— Invitații, cine să fie, răspunse aceasta și se îndreptă spre ușă.
— Nu deschide! Nu!... o ruga cu glasul șoptit, apoi, auzind ciocăniturile ce se întețeau, țipă deodată cu lacrimi în glas: Mămicooo!
Afară se auzea o voce supărată.
— Dumneata ești, mămico? Precis? Ești sigură?
— Deschide odată, e tîrziu. Ți-am adus ceaiul.
Mișu alergă la ușă și răsuci cheia.
— Închide repede ușa! Cu cheia!
— Dar ce s-a întîmplat? îl întrebă femeia nedumerită.
— Întreabă barza...
Mama nu înțelegea nimic... Îl privea lung.
— Care barză? făcu ea încruntată, apoi se lumină deodată: A, barza de porțelan? Care ți-a trimis-o unchiul Sandu de ziua ta? E la locul ei. Pe poliță... Uite ce drăguță e: parcă-i vie, nu-i așa? Săracul unchiul Sandu... A uitat că în acest an nu e 29 februarie. O mică greșeală...

CEL MAI BUN PRIETEN

Cine din toată clasa a patra s-ar fi aşteptat la o lucrare de control atît de uşoară? *Cel mai bun prieten*, aşa scrisese tovarăşul învăţător pe tablă şi acum îi povăţuia să nu se grăbească, să chibzuiască înainte de a începe să scrie şi, mai ales, să lase să vorbească faptele, cît mai bine alese şi mai frumos redate.

— Acum la treabă, spusese dînsul în încheiere, dar Tomiţă o şi pornise, ehe, nu avea el nevoie de îndemnuri şi sfaturi la acest subiect, totul era să-i ajungă timpul, să poată spune totul sau măcar cît mai mult şi mai amănunţit despre Tănase, bunul şi înţeleptul Tase.

Dar îi vor ajunge pentru aceasta cincizeci de minute ca să nu îi scape acel ceva atît de... (Tomiţă căuta, probabil, cuvîntul *subtil* sau *inimitabil*) atît de... caracteristic (uf!) care... despre care... căruia...?

Cum? S-a şi poticnit? Reciti, puţin speriat, propoziţiile scrise din primul avînt: «*Cel mai bun prieten al meu este Tănase. El vorbeşte foarte frumos...*» Da, asta aşa este, asta e *caracteristica* lui. Perfect. Şi mai departe cum să continue? Să-i descrie vocea, glasul acela blînd, uşor tremurat, învăluitor, niciodată răstit, parcă suferind?... Să-i înfăţişeze la început chipul, sau mai bine ochii aceia mari, mereu miraţi, în care parcă aburea totodată blîndeţe şi ceva mult mai adînc? ...O, numai dacă

ar avea cuvinte! Şi timp... Pentru că, nu-i aşa, era necesar să şi povestească, sînt doar atîtea întîmplări între doi prieteni, de pildă chestia cu bicicleta. Cînd s-a petrecut oare? În vară? Nu. Mai tîrziu, toamna, sigur că da, prin octombrie, cum să uiţi ziua aceea de miere, strada aceea pardosită de rugina frunzelor căzute, cu soarele ce se lăsase jos-jos, jucîndu-se parcă de-a prinselea cu funigeii? Ziua cînd bunul Tase i-a făcut praf bicicleta. Da, dar ce frumos i-a cerut-o! O clipă, doar o clipă a stat în cumpănă el, Tomiţă, dar în secunda aceea un nor a trecut prin ochii bunului Tase, iar glasul său l-a învăluit stins şi îndurerat:

— Bine, Tomiţă... Ştiam eu: *de la un pom mic nu poţi avea decît o umbră pe măsura lui.*

— Ce vrei să spui?

— Nimic, doar că *prietenul fără bunătate e ca o casă fără uşă, ca o corabie fără vînt, ca un izvor fără apă...*

— ?!

— Şi mă mai gîndesc la *Titus, împăratul romanilor, care aducîndu-şi aminte într-o seară, la cină, că în ziua aceea nu făcuse nici un bine, a zis : «Prieteni, am pierdut ziua de azi»*. Ei, îmi dai bicicleta? Numai o tură.

— Şi dacă mi-o paradeşti?

Pe chipul bunului Tase se citea mirare şi un blînd reproş de om neînţeles, lovit pe nedrept.

— Tomiţă, i-a spus, ţine minte, *un prieten adevărat face binele fără să se gîndească la urmări, iar felul cum dai preţuieşte mai mult decît ceea ce*

dai. Sau, altfel zis: *dacă ți-e greu să dai, și totuși dai, ce te mai costă să adaugi și un zîmbet?*

— Bine, dar numai o tură.

— «Sigur, numai *o țîră*», mi-a răspuns Tase peste umăr și a dispărut.

După vreo două ceasuri — se înserase aproape — bunul Tase s-a întors. Fără bicicletă. Mi-a explicat că a intrat într-un grilaj, că a reușit abia-abia să scoată roata dintre țărușii de fier, dar că ghidonul s-a înțepenit între drugi, așa că a rămas acolo.

— Și dacă-mi șparlește cineva farul?

— N-ai nici o grijă. E zob. Eh, e tîrziu, eu m-am cărat, a mai zis și a adăugat mai blînd ca niciodată: Și nu uita, Tomiță: *binefacerea este ca luna. Numai cînd e plină e frumoasă.*

— Bine, dar eu ce fac? Ce mă fac? am îngăimat. Ce-o să zică mama?

— *Răsplata virtuții se află în ea însăși. Nu trebuie să te temi de ceea ce nu poți evita. Cine se teme e pe jumătate învins. Napoleon a spus: Meritul fără curaj e un cal priponit, șchiop...*

Și dus a fost... O, dar mai tîrziu, prin iarnă, ce nouă pildă de înțelepciune i-a dat... Cum ar putea uita Tomiță ce frumos i-a vorbit după întîmplarea cu săniuța? Pentru că în ziua aceea, cînd i-a împrumutat săniuța, nu s-au mai întîlnit. Tomiță degerase, dîrdîia și tropăia, dar Tase i-a explicat a doua zi totul... Și ce frumos sunau cuvintele lui:

— Vezi tu, dragul meu Tomiță, *rădăcinile binefacerii pot părea amare, dar cît de dulci sînt fructele... Și fă binele pînă la capăt. Căci și cu puii și cu ouăle și cu cloșca grasă și cu porumbul în pătul...* Și cîte lucruri fru-

moase n-a mai aflat el atunci, gîndește Tomiță luminat. Unui om ca Tase poți să-i dai totul, și haina de pe tine, fără părere de rău... Și parcă nu i-a dat-o? Nu i-a împrumutat el paltonul în ziua aceea cu lapoviță? A doua zi i l-a adus. Acasă, că el se îmbolnăvise. Și în palton a găsit un caiet nou, iar pe prima filă scria: *Cugetări și proverbe pentru Tomiță.*

Bunul Tase, cum se gîndise la el! Cum să nu-i fii recunoscător? Că n-a venit să-l vadă o săptămînă, măcar să-i arate lecțiile? Că pe urmă l-a trimis, abia pus pe picioare, în locul lui la deszăpezire? Da, dar toate i le-a explicat așa frumos...

— Mai aveți trei minute, încheiați, se aude glasul învățătorului. Tomiță tresare. Se uită buimac pe caiet. A rămas tot la primele propoziții. În jur copiii își dezmorțesc degetele. În dreapta sa, Tănase scrie, scrie... Tomiță aruncă o privire pe caietul lui. A scris vreo șase pagini, în fiecare frază e cîte ceva subliniat: *Napoleon* zice... *Într-o zi Alexandru cel Mare... Califul Harun al Rașid a spus...*

Îl aude, parcă răstit:

— Ce stai ca o cloșcă? Scrie și tu așa: *Pentru un suflet mare prietenul e mai mult ca un frate.* A spus-o marele Bălcescu... Scrie, Tomiță, uite, îți spun eu ce să scrii, ascultă și scrie repede: *prietenia e un soare fără apus și fără nor...*

Dar Tomiță nu-l ascultă. Citește fără grabă rîndurile scrise: *Cel mai bun prieten al meu este Tănase. El vorbește foarte frumos...*

Simte că îl podidește, așa deodată, o tristețe, ceva amar și nedeslușit ca o sfîrșeală. Și șterge totul. Apăsat. Cuvînt cu cuvînt.

SILE — RĂZBUNĂTORUL

Venise de la şcoală negru de supărare. Zvîrlise de la uşă servieta şi începuse să caute cu înfrigurare într-un sertar al bibliotecii. Mormăia îndîrjit şi obidit:

— V-o coc eu... Să nu-mi ziceţi mie Sile, dacă n-o să vă ard! Nu uit eu, nu mai uit nimic, pe toţi vă trec la carneţelul secret...

În genunchi, Sile căuta carneţelul şi — răscolind teancul de hîrţoage — îşi reamintea marea jignire. Şi totodată altele mai mici, pe care, ca un neghiob, nu le mai notase de atîta vreme în carneţelul secret. Asta e! Dacă nu notezi, uiţi! Şi pe urmă ierţi. Eu numai bine le fac, şi ei... În primul rînd, cu Dobrică o să mă răfuiesc. Care va să zică, din echipa de fotbal ştie să mă taie, dar de pe lista că nu mi-am făcut complet tema la matematică nu poate. Dar mă răzbun... Găsesc eu ceva ca să se roage el, Dobrică, în genunchi de mine... Am să spun piratului: «Nu-l cunosc! Luaţi-l!» Şi el o să strige: «Cum, mă Sile? Nu sîntem noi colegi de clasă? Şi vecini?» Iar eu voi întoarce capul ca fiul căpitanului Blood şi voi zice: «Am zis!» Poate, poate cînd se va scufunda corabia să-i întind mîna... Ba nu! Nu merită. Şi o să-l las să se scufunde printre rechini...

Sigur, există și băieți buni pe lume: Roca, Păvălucă, Neagu... Nici ei nu trebuie uitați...

O să-i treacă și pe ei în carnet, la partea a II-a. Prieteni cu P mare. Dar deocamdată să-și vadă de dușmani!

«Iată și carnetul!»

Băiatul suflă praful de pe copertă.

«Rău am făcut că l-am lăsat deoparte. Nu-i nimic, îl reiau de azi. Prietenii la prieteni, dușmanii la dușmani! Am zis!»

Sile deschide febril carnețelul și trece la masă, cu pixul în dinți. Doar o foaie, prima, e scrisă. Rubricile sînt liniate cu roșu — culoarea sîngelui — deasupra un cap de mort — nu-i place, copilării. ...E vechi carnetul. Din clasa a II-a n-a mai scris nimic, și acum e într-a IV-a. Deasupra, cu scris de tipar, explicația rubricilor, pe patru coloane: «Numele și prenumele dușmanului meu... Motivul (ce mi-a făcut?), Data, Răzbunarea mea viitoare».

Citește ca zăpăcit numele dușmanilor: Roca Dan... Păvălucă Horia... Neagu Aurelian...

«Bine, dar ei sînt cei mai buni prieteni ai mei», mormăie Sile uluit.

Își aruncă privirea pe rubrica «Motivului».

— Pîrăște că am adus semințe la școală...

— Nu-mi dă patinele, deși el e la școală și eu sînt bolnav acasă... și am timp.

— Spune mămichii orarul adevărat...

«Nu pricep. Ce-o fi asta? A, da... Cînd am trecut în loc de fizică... educaţie fizică!»

La rubrica *Răzbunarea mea viitoare* nici nu se uită. Dealtfel, parcă nici scrisul nu e al lui. Îi e ruşine, şi carnetul parcă îi face silă. Dar cum trebuie totuşi să se răzbune, rupe carnetul filă cu filă în două, în patru, în opt... Copertele «Carneţelului secret» rămîn pe podea căscate, fără file, ca gura unui rechin eşuat.

— Dobrică... Bun băiat! exclamă Sile-Răzbunătorul şi se înveseleşte subit.

TATA DOARME?

— Sst! Tata doarme! Ce tropăiți așa?
Încruntată, cu degetul la buze, Dana se răstea la prichindeii ce se buluceau dupăind și chițcăind pe scări în sus.
— Ușcheală, mai fulgeră fetița, și să nu vă mai prind pe aici cu v-ați-ascunselea voastră. S-a înțeles?
Apoi închise cu grijă ușa apartamentului și porni călcînd numai pe covorașe spre odăița ei. Se așeză ceva mai răzbunată la masa plină de cărți și caiete și începu să răsfoiască... o revistă de mode.
Nu peste mult soneria o scoase din visare, iar Dana, aproape împiedicîndu-se în capotul de casă, se repezi val-vîrtej spre ușă. Era Didi, colega ei de bancă.
— De ce suni atîta? pufni ea. Tata doarme! Vino încetișor...
Intrară amîndouă pe vîrful degetelor, apoi începură să șușotească. Întorceau pe toate părțile și forfecau fiecare model.
— Asta nu, ăsta parcă, uite combinația asta, ce zici de garnitura aia, se poartă, nu se mai poartă... Ce bine îmi pare că ai venit... Vrei o dulceață? Fotografiile le-ai văzut? Scrisoarea de la Gică ți-am arătat-o? De la Gică trecură la Tică, apoi la Lică... Despre Rică erau foarte multe de spus, așa încît nici nu își dădură bine seama că afară se întunecase.
— Punem televizorul? îndrăzni Didi.

— Da, dar încet, fără sunet. Doarme tata! Știi, el lucrează în schimbul de noapte, se scoală peste o oră. Săracul, mi-e așa de milă de el, acuș trebuie să se trezească...

Pîș-pîș trecură în altă odaie și dădură drumul la televizor. Pe ecran apăru, în chip de bucătar, Dem. Rădulescu, și Didi izbucni în rîs.

— Sst! Doarme tata!

Emisiunea nu dură mult și, fără vorbe, parcă înțelese, cele două se opriră cu ochii la casetofon.

— Am un Marius Țeicu și un Johny Holliday...

— Da? Grozav! Dă-l, tu, mai tare!

Și, legănîndu-se, Didi învîrtea toate butoanele pînă cînd Dana tresărea speriată și alarmată grozav ducea degetul la buze:

— Mai încet, tu, doarme tata!

Dar tata nu dormea. Se zvîrcolea în toate chipurile, vroia să adoarmă, vroia să se odihnească, dar nu putea ațipi. Îl frămînta ceva, fără îndoială. Trăgea plapuma peste cap, își înfunda fața în perne, se chinuia, dar somnul nu se lipea de el. Cum să poți adormi cînd fetița ta are la matematică doi de 5? Și la fizică de ce are 4? Ce se întîmplă? Cum s-o ajute el? Și, mai ales, cînd? *Cînd?* Și se tot zvîrcolea fără somn.

Iar fetițele își povesteau acum filme cu cow-boy. Și abia cînd ultimul șerif cu ultimul glonte doborî pe ultimii doi bandiți, iar în odaia de alături izbucni ceasul deșteptător, Dana se repezi la masa de lucru. Apucă din zbor prima cărțoaie,apoi șuieră spre musafiră:

— Șase! Fă-te că-nvățăm! S-a trezit tata...

UN PROGRAM ÎNCĂRCAT

Sîmbătă orele 13... Minunată zi, minunată oră. Una din cele 33 de săptămîni ale anului şcolar a rămas în urmă. Începe încă una din cele 33 de mici vacanţe măsurate cu ceasurile: de sîmbătă pînă luni dimineaţă. Clopoţelul sună voios dar lung, prea lung... sau poate nu-i decît o iluzie.

Cărţile, caietele sînt într-o clipă la locul lor, în ghiozdan. Şi cînd te gîndeşti ce greu le găseşti locul dimineaţa... Sau e şi asta o iluzie? În sfîrşit, gata! Iată-i pe şcolarii noştri în stradă şi poate chiar mai grăbiţi decît dimineaţa. Într-adevăr, cîte nu se pot face într-o zi şi jumătate? Nu port sîmbetele nimănui, dar mi-a plăcut nu o dată să trag cu urechea la discuţia celor doi mici vecini ai mei, Miluţă şi Păun, ce de obicei îşi pun la punct programul acestei vacanţe săptămînale, exact sub balconul meu. Şi de cîte ori n-am auzit asemenea dezbateri:

— La două jumătate, la muzeu... Stăm o juma' de oră.

— Pe urmă în Parcul Libertăţii, o juma' de oră...

— De acolo trecem la Gogu să-i vedem albumul filatelic.

— Nu mai mergem la Gogu.

— Doar o juma' de oră...

— Bine. Şi pe urmă? Jucăm nasturi.

— Mai bine la patinoar.
— De ce? Nu mult... O juma' de oră. Şi p-ormă la bunica mea. Îi ajutăm la legatul borcanelor. Numai din politeţe... o juma' de oră.
— Ştii ce? Hai să lăsăm borcanele... pentru săptămîna viitoare.
— Fugi de-aici! Se poate? Sînt borcane cu dulceaţă...
N-am socotit niciodată totalul acestor inepuizabile jumătăţi de oră. Dacă le-aş fi ţinut însă numărătoarea sînt convins că aş fi fost nevoit să-mi revizuiesc părerea — dealtfel foarte răspîndită — că în 24 de ore sînt numai 48 de jumătăţi... Am rămas totuşi cu convingerea că de sîmbătă pînă luni dimineaţa prietenii mei au un program cît se poate de bogat. De aceea am rămas de-a dreptul uimit acum vreo două săptămîni cînd am surprins o altă discuţie cu mult mai gravă, dar totodată mai sumară şi mai enigmatică decît binecunoscutele discuţii despre nasturi şi dulceaţă. Îl auzeam pe Miluţă:
— Mănînci şi vii imediat la mine. Cu dalta şi ciocanul.
— Şi piatra?
— N-ai nici o grijă. Găsim noi una. Michelangelo cum a găsit-o? Am citit într-o carte. Cică era în curtea primăriei din Florenţa o piatră uitată, acoperită de muşchi, un bolovan acolo. A pus dalta şi ciocanul, şi ţac! ţac! ţac! a scos statuia lui David. Şi ce statuie?! De 500 de ani oamenii nu se mai satură privind-o. E ceva, nu? Dintr-un pietroi pe trei sferturi îngropat în pămînt să scoţi un lucru nepieritor! Piatra o avem, am pus eu ochii pe una, daltă este...
— Şi timp berechet: azi e sîmbătă, mîine duminică. Şi luni? Luni vom

purta pe braţe la şcoală o nouă operă de artă... Mănîncă repede şi vino! Nu ştiu cît de repede au reuşit să mănînce prietenii mei, dar, de-abia porniţi pe drumul artei, se vede că şi descoperiseră dictonul marilor artişti: «arta e lungă, viaţa scurtă». Căci nu trecuse nici o jumătate de ceas şi cei doi, strălucitori de sudoare şi plini de pînze de păianjen, rostogoleau spre fundul curţii, opintindu-se din răsputeri, ceva ce aducea a bloc de marmură.

— E cam murdară marmura noastră, mormăie Păun, scuturîndu-şi bluza.

— Şi crezi că a lui Michelangelo era mai brează? Mîna e totul. Dă-te la o parte. Ard de nerăbdare s-o altoiesc cu dalta!

— Şi ce vrei să sculptezi?

— Mda. La asta nu m-am gîndit. Ştii ceva? Ce-ar fi să te fac pe tine? Hm? Nu-ţi surîde nemurirea?

— Ce-ţi veni? Tu crezi că Michelangelo şi-a sculptat colegii de şcoală? Ne trebuie ceva mai însemnat, de pildă un bărbat pletos, cu frunte înaltă, ceva asemănător cu cei din cartea de istorie antică... Ştii ce? Aduc repede cartea! O să vezi tu ce-o să iasă...

Peste un minut, Păun era înapoi, gîfiind de emoţie:

— Aici, Miluţă! Uite, pagina 42. Assurbanipal — rege asirian.

— Perfect. Ce barbă, ce coamă... Aşa... Atenţie, încep! Ei, seamănă? întrebă Miluţă după cîteva minute, în care nu se auzi decît ţăcănitul dălţii ce muşca din piatră.

— Nu prea... Mai ciocăneşte-i barba.

— Unde?
— Unde vrei tu. Peste tot. Ăsta nu s-a ras de 3 000 de ani...
— Aoleu!
— Ce-ai făcut, nepricopsitule?
— I-am ciuntit barba! Ţăndări s-a făcut...
Dar nu era numai barba. Era chiar bărbia. Şi cu această ocazie Miluţă a descoperit şi una din metehnele acestei arte: ai tăiat o barbă, alta nu mai creşte. Poţi să tot mormăi.
— Ce-i de făcut?
— Ştiu eu? Să găsim unul fără barbă... Uite, la pagina 85, Alexandru Macedon!
— Bun, perfect! Cine n-a auzit de Alexandru Macedon?
— Lasă-i barba. Atinge-l la cap. Ia-i puţin din frunte... Mai tare... că doar n-are breton.
Urmă într-adevăr o izbitură puternică şi exclamarea consternată a lui Păun:
— L-ai scalpat! Ăsta mai e Macedon? Parcă ţine o tipsie pe cap.
— Hai s-o lăsăm baltă.
— De ce? Uite unul chel şi fără barbă la pagina 92.
— Iu-li-us... Ce-zar...
— Fii atent la nas. Îl are cam mare. Uşor, ia-l niţel din dreapta... Uşor... uşor, mă!
— I-am rupt nasul... S-a zis şi cu Iulius Cezar! Păcat...
— Nu-i nimic. Găsim noi unul fără barbă, chel de-a binelea şi cu nasul

mai mic, mic de tot... Uite-l, ura! Îl facem pe Socrate. Filozof din Atena. La treabă, Miluță!

Se înserase. Nu era nimic de văzut. N-ar fi stricat totuși să fiu un spiriduș în noaptea aceea. Aș fi fost de față la unul din cele mai frumoase visuri ale lui Miluță. Se făcea că se află într-un muzeu cu scări de marmură, cu candelabre și oglinzi și mai ales cu sute de sculpturi. Un ghid se oprise în fruntea a mii de oameni și explica cu o voce gîtuită de emoție:

— Și acum, vă rog atenție! Intrăm în galeria nemuritoarelor sculpturi ale marelui maestru Miluță... Această capodoperă, înfățișînd în același timp pe Assurbanipal, pe Iulius Cezar, pe Alexandru Macedon și chiar pe Socrate, este de multă vreme obiectul admirației lumii întregi. Și pe bună dreptate, dragi vizitatori, căci splendida sculptură a fost cioplită dintr-un bloc de piatră uitată, aflată pe o poliță în pivnița casei sale, la fel cum Michelangelo a dăltuit pe David acum 500 de ani dintr-o marmură părăsită în curtea primăriei din Florența. Cinste marelui sculptor, maestrul Miluță! Merită într-adevăr să fie aclamat!

Iar miile de oameni răgușeau strigînd: «Miluță! Miluță! Miluță!»

Și credeți că aceste voci ce-i pronunțau pe toate tonurile numele erau chiar ireale? Nu. Căci dis-de-dimineață, la ora cînd Miluță încă în cămașă de noapte înșfăcase dalta cu care dormise sub pernă, ars de imboldul de a-și desăvîrși lucrarea, prin fereastra deschisă spre curte, pătrundeau exact aceleași chemări:

— Miluță! Miluță! Miluță! scoală imediat... Vino-ncoa, împieliatule!

Vino să-ți vezi opera.
În curte,mama, tata, bunicul priveau înmărmuriți mormanul de așchii din jurul unei pietre ce semăna ciudat cu o gheară de găină... Bunicul clătina din cap:
— Țăndări l-ai făcut, nepricopsitule. Era bolovanul din butoiul de varză. De 50 de ani îl aveam...

Sîmbăta trecută, la ora prînzului, nu eram acasă și toată după-masa mi-a părut rău că nu știu ce fac inimoșii mei vecini. Curiozitatea mea a fost însă răsplătită în aceeași seară. De sub balconul meu se auzeau cunoscutele voci:
— Frumoasă e sculptura.
— Frumoasă.
— Dar nu merge chiar cu barosul... N-ai văzut cu ce grijă lovea tovarășul profesor marmura? Parcă era vie.
— Și ce de dălți și dăltițe, ca la dentist.
— Orice ar spune alții, e cel mai frumos cerc...
M-am lămurit, prietenii mei avuseseră o după-masă cu adevărat bogată. Fuseseră la cercul de sculptură.

O DUPĂ-AMIAZĂ DE PRIMĂVARĂ SUTĂ LA SUTĂ

Furtuna trecuse. Acum ultimele ei răbufniri hălăduiau pe la periferia cîmpului anti-ciclonic, undeva în bucătărie, unde, ca totdeauna în asemenea împrejurări, mama își descărca supărarea pe cratițe și tigăi. În odăița lui dinspre curte, Mirel chibzuia la tot ce se întîmplase, botos și spășit, dar parcă limpezit.

— Are dreptate mama, m-apuc de o sută de chestii și le aiuresc pe toate. Pe toate le dau peste cap...

Tata îmi vorbise mai calm, dar plecase și dînsul trîntind ușa.

— La vîrsta ta ai putea să răstorni munții, și tu te învîrți de colo-colo ca o oaie capie.

Ce-i drept, aceasta era situația — și nu de azi, de ieri. În iarnă se apucase de filatelie. Și unde, după cîteva zile, nu dădeai peste timbre? Ba semne de carte, ba prin scrumiere, ba pe făraș... Și cu atelierul foto ce se alesese? Din tăvița de developat își bea lăpticul pisica, hîrtia de copiat o mînjise din prima zi cu marmeladă, ba chiar și aparatul îl găsise mama, în debara, căzut într-o cizmă desperecheată. Se apucase cîndva să crească iepuri, apoi viermi de mătase, se mulțumise mai tîrziu cu niște peștișori într-un acvariu, care zăcea acum într-o rînă, murdar și plin de praf. Da, praful s-a ales...

Simţise el, Mirel, de mult că «problema nu este în regulă», că trebuie schimbat ceva, dar nu ştia cu precizie ce anume. Acum însă nu mai avea încotro.

— Nu ieşi din casă pînă nu-ţi faci un plan de muncă. Pe trei coloane! Unu: Ce am de făcut azi? Doi: Ce am realizat? Trei: Ce mi-a rămas de făcut?

Aşa îi spusese tata, aşa scrisese chiar dînsul pe coala mare, smulsă din blocul de desen. Foaia îl aştepta albă pe măsuţă, şi pentru prima dată Mirel îşi dădea seama că între ceea ce ar face după pofta inimii lui şi ceea ce ar trebui să facă este o mare deosebire. Cum să scrie, de exemplu, negru pe alb, că acum, în după-amiaza aceasta de mai, senină şi îmbietoare, mirosind a floare de cireş, cel mai mult şi mai mult i-ar veni să tragă o vîjîială cu bicicleta? Cu neputinţă! Dar atunci cu ce să înceapă? A, să-şi termine de cusut nasturele de la pantalon. Parcă de aici începuse furtuna... Sau de la pisică? În sfîrşit, parcă mai are vreo importanţă? Dar unde o fi acum? Mirel se ridică de la măsuţă şi începu să caute acul. Printre hîrtii, în penar, pe covoraş. Unde-o fi, afurisitul, că doar vîrîse în el şi aţa?! L-o fi lăsat în baie? «Poftim, caută acul în carul cu fîn, parcă e un blestem», mormăie băiatul şi se lasă descurajat pe scaun.

— Au! Auu! Mamăăă!!! urlă în aceeaşi clipă Mirel.

Mama se repede de la bucătărie.

— Ce e?

— A... Scoate-mi-l, repede!

— Ce?

— Aaaacul! Mi s-a înfipt...
— Unde?
— Acolo. Jos, mai jos! Auuu.
— Noroc de ață, zice mama smulgînd dintr-o mișcare acul. Dă imediat cu spirt, auzi?
— Spirt? Sigur că da, dezinfectează. Dar unde o fi sticluța? La locul ei nu e... Și totuși a umblat cu spirtul de dimineață. Da, tocmai de aici pornise scandalul. Mama jumulea o găină la bucătărie și i-a spus clar, sau cel puțin așa a auzit el:
— Să tai ghearele la pisică!
El ce era să facă? A încercat din răsputeri s-o prindă, s-o țină și să-i facă manichiura. De-abia pe urmă, zgîriat și plin de sînge pe mîini și pe genunchi, s-a dumirit. Mama spusese cu totul altceva.
— Să dai ghearele la pisică. Așa spusese mama. Să dea ghearele găinii la pisică. Și totul a ieșit anapoda. Acum a uitat și de spirt. Îi vin în minte vorbele tatălui.
— Un om, un copil serios, nu se apucă de treabă la întîmplare. E de ajuns să privești în jurul tău, și vezi zeci de lucruri de făcut. Întreabă-te: sînt toate la fel de importante, de urgente? Fă-ți un plan, băiete, trebuie o ordine: ce și cum să începi, ce amîni, ce nu suferă amînare... Mirel își aruncă ochii pe geam.
— Da, așa e, uite numai în grădină ce de treburi aș avea: să sap straturile, să spoiesc gardul, să strîng gunoaiele, borcanele... Asta dintr-o privire. Și chiar aici, în cameră, în jurul meu: să-mi pun în ordine cărțile, să-mi fac pantofii, să-mi ascut creioanele. Uf, ce de mai

sînt! Poftim, s-a și înserat... Aoleo, de poezia pentru serbare am uitat cu totul. Patru strofe? Două învăț acum, două mîine, 50%. Și pe urmă? O să mă spăl pe picioare. Și pe dinți? Nu. Pe dinți mîine. 50%, deci. Parcă i s-a făcut și somn. Mda, dar mai întîi să mănînce ceva, niște slănină cu ceapă verde și o cană cu lapte. Mirel bea două căni pline, 200%. Și apoi? Patul moale îl atrage ca un magnet. Se întinde cu fața în jos și adoarme dus, zîmbind fericit. Un somn adînc. 100%. În grădină zefirul s-a întețit, scutură floarea de cireș, și o cutiuță goală de compot se mișcă de colo-colo, zdrăngănind, aiurea, ca o oaie capie.

ZIUA DE IERI

Băiatul ședea posomorît cu caietul de aritmetică în față, la măsuța lui de lîngă geam. Privea fulgii ce cădeau legănați, acoperind sub bundița lor albă și curtea, și grădina, și livada... Ar fi zbughit-o el de mult afară, dar trebuia mai întîi să vadă cîte nuci și cîte mere au de împărțit cei trei copii din tema nr. 26. Apoi să treacă totul pe curat. Pe urmă să arate caietul mamei, iar mama, mai mult ca sigur, iar o să-i amintească de ziua de ieri... Lipsise de la școală, zicînd că parcă l-ar durea în gît, apoi zburdase toată ziua.

«Ce frumos a fost ieri! cugeta băiatul și privea înciudat tema nr. 26. Eh, dar unde-i ziua de ieri? Unde-i S-a dus... Păcat, a fost o zi atît de frumoasă...»

Oftînd, băiatul simțea că-l umple jalea și că aproape îi venea să plîngă. Atunci dintr-un colț al odăii se auzi o voce:

— Cauți ziua de ieri? Toată n-am de unde să ți-o înapoiez, dar o bucățică din ea e la mine. Poftim, ia-o...

Vorbise mingea de cauciuc care, săltînd ușor, îi puse în palmă o frîntură rotundă de un roșu aprins: era cam un sfert din ziua de ieri.

— Și restul? întrebă băiatul.

— Nu știm de *tot* restul, intrară în vorbă patinele de după ușă, dar o

bucăţică e la noi. Na-ţi-o! Şi patinele i-o puseră în palmă sclipitoare ca argintul viu.

«Eh, nu degeaba oftam eu după ziua de ieri, gîndi băiatul. Ce culori, ce frumuseţe! Păcat că încă nu e toată...»

— Iată încă o felioară din ea, zise scatiul din colivie şi în mîna băiatului poposi, uşoară ca un fulg, o altă părticică, parcă în toate culorile curcubeului.

Şi, rînd pe rînd, mai adăugară şi alţii cîte un căpeţel din ziua de ieri.

Partea căţelului era cafenie, cea a săniuţei albă şi pufoasă, în sfîrşit, cea a arcurilor de la divan străvezie şi albastră ca visul...

Acum era întreagă. Era toată ziua de ieri. Nu lipsea nimic. Şi bulgărele ei fermecător şi rotund avea toate culorile din lume.

— Ce zi frumoasă! Ce minunat ar fi să fie toate zilele la fel. Ah, să le poţi lega pe toate, pe ieri de alaltăieri, pe azi de mîine şi de poimîine, ca pe un buchet de baloane... Unde nu te-ar purta? Doar să te laşi dus de visare, sus de tot, acolo unde nu sînt nici teme, nici cataloage, nici lemne de spart, nici pîine de cumpărat, ci numai plutire şi fericire!

Deodată însă băiatul se întunecă la faţă. Sub ochii săi culorile zilei de ieri se învălmăşeau, se învineţeau, apoi deveniră cenuşii. Bulgărele atît de frumos colorat păli, descrescu, ajunse cît un zero din caietul de aritmetică, apoi se sparse şi pieri. Iar băiatul rămase cu privirea în gol.

Căci ziua de ieri, ca şi oricare zi, fără muncă, era făcută din... nimic. Amăgitoare şi fără putere, ca un biet balonaş de săpun...

CUM SE PRINDE O MUSCĂ?

În privința muștei obișnuite există o metodă clasică: prinzi cîte poftești și păstrezi cîte îți trebuie. Dacă îți trebuie... Muștele banale nu prea au însă căutare. N-am văzut încă un anunț redactat în termenii următori: «Închiriez muște, condiții avantajoase!» Sau: «Schimb rădașcă bună stare, contra musculiță vioaie!»

Muștele pot dobîndi însă o extraordinară căutare. Muștele-atlet, de pildă. Cu condiția să fie capturate vii, în deplinătatea facultăților lor, prin șiretenie, nu prin violență.

La ce folosește o asemenea muscă? Simplu, face minuni! Poți deveni director de circ. La domiciliu. Numărul 1: îi lipești un timbru pe aripi și îi dai drumul! Timbrul începe să circule pe pereți, pe tavan... Numărul 2: vîri musca-atlet în interiorul unei mingi de ping-pong și aceasta se mișcă «de la sine» pe masă. Numărul 3 (acest număr presupune două muște, ce-i drept): le legi cu un fir de ață, și ele zboară în formație, trag frînghia, fac alpinism, mă rog, orice, după fantezia prezentatorului. Un timbru, o minge de celuloid, o găoace de ou sau un căpețel de ață e la îndemîna oricui. Dar musca-atlet? Cum se prinde o muscă vie, vioaie, puternică și... de 0,9 grame? (Căci aceasta este formularea completă a problemei ce i s-a pus lui Fănică Popescu din clasa a V-a în-

tr-un moment cît se poate de nepotrivit, odată cu dispariţia ultimei muşte, pe la jumătatea trimestrului I.)

Era prin luna noiembrie, Fănică înfuleca, pe furiş, în ora de matematică, din pîinea unsă cu marmeladă, părăsind pentru cîteva clipe demonstraţia pe care profesorul o făcea la tablă privind înscrierea unui triunghi în cerc, cînd, brusc, dăduse cu ochii de formidabila constatare înscrisă pe hîrtia ce învelea sandvişul cu magiun:

«Ştiaţi că o muscă-atlet, care cîntăreşte nu mai mult de 0,9 grame, poate să care o greutate de 100 de ori mai mare decît a corpului său?»

Mai departe nu se putea citi, peticul de hîrtie era năclăit de marmeladă. Fănică începu să lingă cu grijă coaja de marmeladă şi scoase la iveală o nouă frază:

«S-a constatat că 3 muşte-atlet pot tîrî după ele o săgeată...»

Mai departe iarăşi nu putu citi — partea de ziar ce cuprindea continuarea senzaţionalei informaţii i se lipise de cerul gurii. Era însă de ajuns şi atîta. Din clipa aceea ideea ţîşnise în mintea lui Fănică:

— Păi dacă 3 muşte pot căra o săgeată, înseamnă că 6 muşte pot zbura cu un penar! 12 muşte transportă un ghiozdan! Formidabil... Pun o muscă într-o cutie goală de chibrituri, şi cutia zboară prin clasă!

Fănică rîdea de unul singur:

— Eu o să stau smirnă, cu braţele la piept, iar cutia de chibrituri o să zboare de la sobă la tablă, o să se izbească de geamuri... Dacă o să prind cîteva muşte dintr-astea, o să iasă un circ al naibii. O să zboare prin clasă creta de la tablă, buretele, ba chiar şi catalogul.

Chicoti. Profesorul se întoarse de la tabla pe care ultimul cerc înghiţise ultimul triunghi, dar Fănică stătea smirnă, cu braţele încrucişate, parcă hipnotizat de ABC-ul triunghiurilor. Numai ochii îi sclipeau victorioşi, iar pe vîrful nasului i se lipise un petic de hîrtie pe care băiatul îl prinse dintr-o mişcare, ca pe o muscă, în podul palmei, şi îl zvîrli sub bancă. Dacă ar fi avut curiozitatea să-l citească, ar fi văzut, cu litere mari, scris un titlu care l-ar fi scutit de multe căutări şi necazuri: «*Curiozităţi din Australia*».

Aşa, din clipa aceea, Fănică începu să caute, în perimetrul Ferentarilor, musca-atlet. Venise iarna, dar Fănică, singur stăpîn pe secretul său, aştepta reîntoarcerea primăverii cu nerăbdarea stăpînită a unui astronom care pîndeşte, potrivit unui calendar infailibil, o nouă eclipsă de soare. Primăvara care învie ghioceii, zefirul şi... muştele. Trebuia să vină, n-avea încotro!

Şi iată ghioceii! Şi iată, iată şi prima muscă! Numai că ea nu se ivi, potrivit viselor sale, acasă, ci la şcoală, în ora de matematică.

Fănică încremeni. Musca intrase pe geam, poposise o clipă pe unghiul altern-intern de pe tablă, apoi zburase pe tavan, direct deasupra capului său.

— Hîşşş! făcea Fănică, încruntîndu-se, cu dorinţa să o sperie. Hîşşş! Colegul îi trase un ghiont.

— Ce ţi-a venit? Fii atent...

Era o recomandare de prisos. Fănică era numai ochi şi urechi. La muscă! Aceasta se desprinsese de tavan nepăsătoare, se oprise pe creşte-

tul colegului din prima bancă. Fănică simţea că tremură de emoţie.
— Vino, hai, vino mai încoace! se ruga el, şi musca îl asculta.
Se aşezase pe un palton, agăţat în rînd cu celelalte, în cuier.
Fănică o vedea înaintînd spre o căciulă de oaie ce atîrna chiar în dreptul său. Intrase în căciulă!
Aşteptă ca profesorul să se întoarcă la tablă şi — în aceeaşi clipă — smulse căciula şi şi-o puse pe cap. O prinsese! Musca zbîrnîia, prizonieră! «Uraa!» îi venea să ţipe, dar în aceeaşi clipă cineva din spate îi arse o palmă peste cap, iar căciula ateriză peste călimara colegului.
— Ai înnebunit?!
Profesorul se întorsese şi le făcea observaţii, dar Fănică nu auzea nimic. Musca, musca lui se zbătu într-o băltoacă de cerneală, apoi ieşi şi — lăsînd o dîră de cerneală pe caietul său, ca un autograf de adio — se întoarse cu picioarele în sus. Adio, muscă!
A doua muscă nu se mai ivi în clasă. Fănică o zări în drum spre casă. Se odihnea, spălîndu-şi lăbuţele, pe acoperişul unui coteţ, într-o curte. Băiatul îşi lepădă ghiozdanul, şi din trei mişcări sări dincolo de gard. Dar tot din trei mişcări fu îndărăt. Din coteţ îl privea calm şi crîncen, mîrîind pe jumătate adormit, un ciine cît un viţel.
În dreptul parcului avu noroc. Zări o muscă pe căruciorul unui copil scos la soare. Se apropie tiptil. Musca îl simţise parcă şi zbura în rotocoale mici deasupra biberonului din care, adormit, micuţul sugea în neştire.
— Acum o prind! se concentră Fănică, dar în aceeaşi clipă copilul începu să plîngă în somn.

— Credeai că o să zboare cu tine?! Mucosule! mormăi băiatul și se depărtă furios, odată cu musca.

Iat-o! La cîțiva pași... Se așezase pe chelia unui bătrîn ce-și citea ziarul... a doua bancă mai la dreapta.

Fănică se apropie din spate de bătrîn. Doi pași... un pas... O vedea perfect pe concavitatea lucie a cheliei. «Acum o să se urce pe unicul fir de păr din creștetul bătrînului și... o iau!» Dar n-o luă el. O luă bătrînul.

Era ora două, și băiatul vedea zeci de muște parcă în jurul lui. Le auzea chiar și bîzîitul. Se întorcea brusc într-o parte și alta, dar degeaba... Era din pricina foamei.

Abia în stația de tramvai mai zări o muscă «în carne și oase». Se repezi să o prindă, dar musca zburase în tramvai. Fănică urcă din fugă și, fără să ia bilet, dînd din coate, își croi drum printre oameni, atent să n-o scape din ochi.

— Ei, biletul! Nu iei bilet? îl apostrofă taxatorul.

Ajunsese chiar lîngă vatman, se pregătea să o înhațe de pe geamul cu afișe, cînd musca o luă înapoi. Fănică se luă după ea, înapoi, prin mulțimea care protesta. Ajunse lîngă taxator exact cînd musca se așeza în cutia cu mărunțiș. Să vîre mîna? Imposibil!

— Tu nu cobori? Sîntem la capul liniei! îi spuse taxatorul. Să știi că înapoi nu te iau fără bilet.

Fănică Popescu coborî. Îi venise ameteală de foame. O luă pe jos spre casă, blestemînd toate muștele din lume, cînd o muscă i se lăsă drept

pe vîrful nasului. Fănică se uită cruciș la ea. Dăduse, se vede, de un strop de marmeladă. Băiatul pășea ca pe ouă, să n-o sperie și, ștergîndu-și palmele asudate de emoție, își acoperi brusc nasul. Ura! Era a lui... O ținea în pumn ca pe o comoară. Îi trecuse toată oboseala, îi venea să strige în gura mare: «Am prins-o! E a mea! Ura!» Și deodată îl fulgeră un gînd: «Dar dacă nu e muscă-atlet? Dacă nu cîntărește 0,9 grame?»

— Trebuie s-o cîntăresc! hotărî el. Dar unde?

Mergea, citind cu atenție firmele. «Depozit de lemne»...

— Tț... Aici se cîntărește de la 100 kg în sus... E muscă, nu butuc... «Legume»... Nici aici...

În clipa aceea se lumină. Chiar pe colț era o farmacie! Cum de nu se gîndise?! Pa balanța de la farmacie se pot cîntări și miligramele...

— Vă rog, nu vă supărați, vreți să-mi cîntăriți și mie ceva?

— Cu plăcere, ce?

— O muscă...

— Ieși afară, obraznicule!

Speriat, Fănică scăpă musca din palmă. Ajunse acasă frînt. Mîncarea îl aștepta rece pe plită. Alături, un bilețel: «Mănîncă și apucă-te de teme! Mama».

Dar lui Fănică nu-i ardea de mîncare. Se prăbuși în fotoliu și adormi pe loc. Visă că 10 muște-atlet îl cară în zbor și că exact deasupra curții școlii l-au scăpat.

Fănică țipă puternic și se trezi pe dușumea. Deasupra nasului său se roteau, într-adevăr, vreo 10 muște.

INSIGNA

În magazia de lemne e frig, mai frig ca afară. Un soare sticlos străbate prin crăpăturile scîndurilor și vrîstează cu suluri prăfoase semiobscuritatea. Dar bunicul nu simte răcoarea. Își șterge cu năduf fruntea asudată, pipăie buza toporului și bodogănește, potrivind pe spărgător ciotul noduros cu care se luptă de vreun sfert de ceas:

— Afurisit butuc! Parcă-i ferecat...

— Îhî, consimte nepoțelul, un vlăjgan de vreo treișpe-paișpe anișori, ce stă bătrînește pe alt butuc, încotoșmănit în palton.

Bătrînul scuipă în palme și își face vînt.

— Hîc! se aude icnind surd, în timp ce toporul sare în lături. Al naibii de încheiat...

Își scoate cojocul. Nepoțelul îl împăturește cu grijă și se așază pe el.

— Deh, nu-i ușor, lovește-l și matale mai dintr-o dungă.

— Hîc!

— Așa, încă o dată!

— Hîc!

— Vezi? Dă-i acum cu muchea toporului.

— Hîc!

— Dă-i, dă-i! se agită triumfător nepoțelul.

— Grea treabă, acu' nici securea n-o mai pot scoate, constată bătrînul și se oprește să răsufle.
— Prea demobilizezi și mata cu una, cu două, îl ceartă încurajator nepoțelul. Mai dă-i, trage-i cu forță!
— Hîc!
— Mai vîrtos! Pune-i o pană...
— Hîc!
— Așa! Nu te lăsa!
După vreo douăzeci de minute, ciotura a fost sfărîmată. Bunicul se așază pe capra de tăiat lemne și își scoate luleaua de la șerpar. Curăță cenușa cu o aschie, dar îi tremură mîna.
— S-a ținut tare, ticălosul.
Nepotul privește cu dispreț ciotul spart.
— Eh! Dacă n-ai fi reușit matale, îi veneam eu de hac. Ia te uită ce mușchi am! își bombează el cu mîndrie bicepșii. La gimnastică-s primul din clasă, la aruncarea greutății am ieșit al doilea pe școală. Și, vezi mata insigna asta?
Bătrînul o pipăie tot căutîndu-și cu cealaltă mînă ochelarii. Ce-o fi asta?
— E de la concursul pe județ. Am și diplomă, dar nu contează. Diploma mea e aici, își bolovănește nepotul bicepșii. Pune și mata mîna... Beton!!
Bătrînul își scutură pipa și apucă din nou toporul. Băiatul își aburește insigna și-i lustruiește cu mîneca smaltul colorat.
— Uite, zice el, după ce spargi și cioata asta și o să cari lemnele în casă,

o să-ţi povestesc pe îndelete cum am cîştigat-o. Nu te lăsa!
— Hîc!
— Mai tare, atinge-o, dă-i!
— Hîc!
— Şi dacă nu reuşeşti, dă-o pe mîna mea, îi vin eu de hac, n-ai mata nici o grijă. Doar n-am luat de pomană insigna...
Bunicul se îndreaptă deodată din şale şi priveşte lung, cu o căutătură ciudată, pe nepoţelul ce nu conteneşte să-şi lustruiască insigna de pe piept.
— Aşa-i că-i frumoasă? întreabă băiatul, bombîndu-şi pectoralii. Aşa-i că-mi stă bine?
Bătrînul tace un timp, apoi răspunde alene, parcă lehămesit:
— Deh, ştiu eu? Fără ochelari... eu şi pe tine te văd prin ceaţă. *Ca şi cum n-ai fi* ... Apoi clatină din cap, îşi potriveşte toporul şi hîc! icneşte parcă din rărunchi.

SIROP DE RIDICHI

— Ce caut eu aici?

Era pentru a patra oară în acea zi de pomină că Mache își punea aceeași întrebare. Și probabil nu pentru ultima dată. Sigur, sigur nu... Ventuzele — ventuze (pe spate), mușt arul — mușt ar (prișnițe pe piept), uite că nu scap nici de inhalații cu hrean ras. Uf, cînd începe bunica să mă doftoricească!

— Las' că desfundă nasul.

Și cine știe ce scîrbă de ceai îmi vîră pe gît. De sirop de ridichi negre cu pătlagină ați auzit?

— Coace tusea!

Dar drojdie de bere cu iaurt ați luat vreodată?

— Scade temperatura, rămîne neînduplecată bătrîna.

Uite că s-a înserat de-a binelea. În stradă băieții încă nu s-au potolit. Normal: e sîmbătă, a venit primăvara, e călduț. Auziți-l pe Lică Grasu:

— Gata! Cine nu e gata îl iau cu lopata.

— Ce caut eu aici?

Da, și el, Mache, e în pat, sub plapumă, bunica a făcut și focul, a închis fereastra. Eh, oftează obidit, închide ochii, băiete, tușește, strănută și întreabă-te mereu și mereu:

— Ce caut eu aici?
Întreabă-te, că de aici se trage toată tărășenia.
Întîlnirea era fixată în spatele casei, pe drumul vechi. Ai și pornit-o de acasă îndată după prînz. Cu plăcinta caldă în buzunarul de la spate și cu cazmaua în spinare, așa cum ați hotărît. Și ce s-a întîmplat? Cum de ai ajuns aici? Păi, simplu. Ai dat drumul cîinelui din lanț. Să mai zburde și el, nu? Potaia a sărit gardul, și dus a fost, spre Dîmbul Morii. Atunci ai dat și tu, Mache, cu ochii de pădure. Întunecată, cu pete galbene de corn înflorit... Și ai simțit ceva, ca un magnet. Și s-a ridicat chiar în clipa aceea pentru prima dată întrebarea:
— Ce caut eu aici?
Atît ți-a fost. Ai lăsat vorbă bunicii că dacă te caută băieții să nu te mai aștepte, că tu nu te simți prea bine («ești bolnav?» s-a speriat ea), dar tu te și făcuseși nevăzut. Așa a început. Apoi a fost ca un fel de beție. Soarele încălzea pămîntul, prin arătura zmălțuită de albăstrele mișunau cîrduri de vaca-domnului. Dincolo de arătură începea Dîmbul Morii pe care pînă de curînd te dădeai cu schiurile (parcă nu e chiar atît de pieptiș?!), uite și pîrîiașul (tii, ce mai gîlgîie, noroc de cizme), tufele de salcie stînd pline de mîțișori, au înflorit aglicelele galbene, piciorul-cocoșului... Dar unde e javra? A luat-o spre pădurice, poate dă de-un iepure. Frunzele încă mustesc de la ultima zăpadă, calci ca pe un covor. Au răsărit viorelele? Da! Și cocoșeii cu frunze pistruiate, și toporașii... O să culegi un chițuș și pentru bunica. Pe nesimțite ai ajuns în vîrful dealului. Ce senin, ce boare... Și parcă în tăria albastră cineva mîngîie văzduhul. Cocorii? Așa repede? Pieptul se umflă de

plăcere. Parcă zbori, parcă te-ai prins și tu în cîrdul lor. Încotro? Spre luncă, acolo unde duduie surd tractoarele? Spre imaș, acolo unde cirezile de vaci par niște jucării de plastilină? Și parcă atunci, chiar înainte de decolare, te-a pișcat pentru a doua oară întrebarea:

— Dar ce caut eu aici?

Căci undeva, pe valea Crișului, ți-ai văzut colegii. Erau pe dig, așa cum hotărîserăți, la sădit duzi. Și parcă odată cu remușcarea ai simțit și răcoarea pădurii. Da, era timpul să te întorci. Parcă te îndemna și cîinele, sătul de alergătură. Ai pornit-o la vale, ai ocolit niște tufe de porumbele ce stăteau să-și spuzească floarea și, deodată, drept în față, ai dat cu ochii de copii. Se întorceau spre casă, cu greble, cazmale, tîrnăcoape... Ce puteai să mai faci, unde puteai să te mai pitești? Sub pod! Oho, dar ce mare e apa! Trece de genunchi. Și rece — gheață! Și ce încet trec nătărăii, lălăiesc, de abia se mișcă. Cățelul mîrîie în brațele tale («Taci!»). Tace speriat de tropotul picioarelor. Oare nu ți se aude clănțănitul dinților? În cizme simți parcă saci de nisip și pietriș și ceva te gîdilă, te gîdilă. O fi intrat vreun peștișor în cizmă? Atunci te-ai întrebat pentru a treia oară:

— Ce caut eu (hapciu!) aici? (hapciu!).

Nu se mai văd copiii, dar te poți întîlni oricînd cu vreunul. O iei ud, tremurînd, pe dig, odată cu înserarea, printre duzii de-abia sădiți, care se pleacă sub vîntul serii parcă salutîndu-te ironic.

Și acum? Acum stai, Mache, în patul bunicii și te întrebi pentru a patra oară:

— Ce caut eu aici?

În bucătărie se aud voci de copii. Întreabă de el.
— E bolnav, spune bunica, are temperatură.
— V-am spus eu, răsună vocea lui Lică Grasu. Altfel, venea el cu noi. Păcat, spuneți-i că mîine facem o excursie pe Dîmbul Morii, în pădurice.
— Ce caut eu aici? te întrebi tu așadar pentru a cincea oară. Dar nu pentru ultima dată. Sigur, sigur nu, sărmane Mache.
Mîine vei privi pe geam, din pat, cu picioarele din ligheanul cu apă sărată, fierbinte, o să-ți vezi colegii pe pîrîu în sus, pe deal, înconjurați de cocori, chiuind după vreun iepure bezmetic zgornit din tufele de porumbele. Da, cu siguranță întrebarea va reveni. Ei, hai, Machișor, șterge-ți lacrima. Fii bărbat, uite, îți aduce bunica ceea ce nici cu gîndul nu gîndești: un griș cu lapte și cu sirop de ridichi negre...

PIXUL FERMECAT

La prima vedere părea un pix obişnuit, un oarecare creionaş cu pastă, subţirel, lucios, poate ceva mai ros la capăt. O, dar ce puteri avea pixul lui Florinel! Întîi că făcea temele cît ai bate din palme, de parcă în loc de o mină ar fi avut, nici mai mult, nici mai puţin, decît două motoraşe: unul pentru scris, altul de socotit. Dar aceasta nu era totul! Abia pe urmă i se puteau vedea cu adevărat darurile fermecate. Căci dacă vîra pixul între dinţi, acesta devenea dulce ca un baton de ciocolată, sau, după dorinţă, acrişor ca o foaie de măcriş. Cînd îl plimba pe la nas, pixul începea să miroasă a apă de trandafiri. La ureche, începea să cînte de parcă era prevăzut cu tranzistori. Şi nici aceasta nu era totul. Dacă băiatul îl privea într-un anumit fel, un minut-două, îl putea preface în orice-i trăsnea lui prin cap: în săniuţă, în balon, în undiţă sau chiar în căluţ de călărie...

Şi iată că într-o bună zi Florinel nu-şi mai găsi pixul fermecat. Unde nu l-a căutat? În toate buzunarele, sub pat, după dulap, în crăpăturile duşumelei... Unde putea fi? Cum de l-a pierdut? se căina el cu lacrimi în ochi şi pornea din nou să răscolească.

— Aş fi în stare să fac orice ca să-l găsesc.

— Ai face orice? Chiar orice? se auzi atunci un glas de undeva dintre caiete.
— Da.
— Pe cuvîntul tău?
— Pe.
— Atunci ascultă-mă bine, se făcu din nou auzit glasul. Ca să-ţi găseşti pixul fermecat, este de ajuns să iei o notă mică. Să zicem la compunere.
— Asta nu pot. Mai am una.
— Atunci un patru la aritmetică...
— Aoleo! În ruptul capului, nu. Mai am încă un cinci.
— Dacă-i aşa, poţi să-i spui adio pixului fermecat. N-ai decît să-ţi cumperi altul.
Aşa şi făcu Florinel. Se aşternu să-şi facă temele cu alt pix. E drept, acesta nu zbura pe caiet, nu sărea peste orice hop, ca mînat de două motoraşe. Dar într-o oră cele două foi ale caietului erau scrise. Florinel le privea, erau curate, scrise migălos, fără nici o greşeală. Şi deodată, o nespusă bucurie îi năpădi inima. Nu, nu era numai o părere! De pe foile caietului, ca de pe un ecran, izvorau parcă pe rînd săniuţe argintii, baloane colorate, căluţi îngenunchind, gata să-l ia în spinare. Şi cele două foi cîntau parcă, în timp ce, ca dintr-o glastră, se roteau deasupra lor, scuturîndu-şi petalele, trandafiri...
Acum era limpede, toată vraja venea de pe foile caietului. Şi Florinel se pomeni sărutîndu-i foile.
Şi pixul? L-a mai găsit? Habar n-am. De căutat însă nu l-a mai căutat.

«MOMENT ORGANIZATORIC»

Aţi observat, desigur: în materie de vacanţă şcolară, toţi copiii se trezesc — dar ce zic eu? — *se nasc* specialişti. Luaţi-l pe primul pici şi puneţi-l să spună ce are de gînd să facă el în aceste trei luni de vară. O să vedeţi, parcă-i un arc scăpat din rost:

— Cutare, pe urmă cutare ş.a.m.d. Şi iarăşi cutare şi cutare etc., etc. ...

Parcă-l apucă o furnicătură, un fel de zăpăceală — ăsta-i cuvîntul — iar la sfîrşitul verii, privind în gol, ca la o păpădie golaşă, cu fulgii risipiţi, îl mai şi auzi:

— Ah, ce frumos a fost...

Cînd mă gîndesc la ce ar putea face, în ce ar putea preface acest bulgăre de timp, aur nu alta, mă apucă mila. Fără exagerare. Bineînţeles, tot secretul este să chibzuieşti, să n-o iei razna prin păpuşoi, să croieşti pe îndelete, să măsori de zece ori înainte de a tăia o dată. Altfel, iese, cum se spune, dintr-o piele de vacă şi o teacă. Şi cîtă dreptate are tovarăşul diriginte:

— Într-o vacanţă vă puteţi alege cu un cîştig pentru toată viaţa. Puteţi face o mie de flecuşteţe, puteţi căra toată ziua tranzistorul după voi şi învăţa o sută de melodii cu «Ciau bambina...» Dar puteţi citi operele

complete ale unui autor sau învăța o limbă străină... Puteți merge de zece mii de ori pînă la colțul străzii, dar se poate face și turul României. Alegeți! Totul este să pui «cap compas» spre o țintă mare, demnă de anotimpul vacanței. Ăsta ar fi momentul organizatoric al vacanței.
Da, va să zică să alegi, să chibzuiești, să nu risipești bancnota de un miliard de secunde a vacanței, ca orbul făina din mînă...
Acestea, nu încape îndoială, erau gîndurile cu care Mielu Fărămiță, aflat în șezlongul de sub dud, intra în vacanța mare. Veți recunoaște: gînduri mari, cu totul și cu totul demne de stima orișicui. Și un asemenea dispreț față de ușurătate nu putea, n-avea cum să nu-și pună pecetea nu doar pe întreaga lui vară, ci chiar asupra viitorului său. Căci nu erau ispite sclipind în gol ca niște fulgere sterpe, de secetă. Nu. Băiatul medita adînc, întorcea pe toate fețele fiecare idee, cîntărea fiecare proiect, pînă la miligram, în balanța importanței, a utilității, parcă și-ar fi făcut bagajul pentru o călătorie în lună. Ce iau cu mine, ce las deoparte, ce e indispensabil pentru tot restul vieții? Și totul notat, scris, consemnat. De unde știu? Știu! E doar o bănuială? Nici vorbă, am și probe. Probe scrise. Căci am intrat în posesia jurnalului acestui «moment organizatoric», moment care, ce-i drept, a durat trei luni încheiate. Și dacă, dragi cititori, alegîndu-vă voi înșivă drumul vacanței, veți folosi întrucîtva marea lui experiență, iată, vi-l aduc la cunoștință, precizînd că n-am schimbat nici o iotă, tocmai pentru a sublinia atît orizontul cît și marea încărcătură de ambiție a bunului meu prieten Mielu Fărămiță.

18 iunie. Să învăţ limba franceză la perfecţie.
20 iunie. Şi germana.
26 iunie. Să învăţ călăria.
28 iunie. Cu sărituri la obstacole? Cu!
6 iulie. Să învăţ pe dinafară 50 de poezii.
10 iulie. Să învăţ înotul.
12 iulie. Plus săriturile de la trambulină? Plus!
15 iulie. Dac-aş învăţa zilnic 5—10 cugetări şi aforisme, la toamnă aş şti o mie. O comoară!
22 iulie. Să fac un album filatelic.
24 iulie. Aş putea să mă pun la punct cu arta fotografică.
29 iulie. Să mă înscriu şi la un cineclub.
4 august. Uitasem muzica! Într-o vacanţă se poate învăţa pianul. Şi acordeonul.
7 august. Chitara e foarte frumoasă...
12 august. Voi învăţa gimnastica. (Inele, paralele, sol şi chiar subsol.)
20 august. Cred că aş putea creşte porumbei. Voi face columbofilie.
26 august. Şi iepurofilie.
3 septembrie. Să îmi dresez căţelul. Mai mult ca perfect. Nu e simplu, de aceea vara trecută mi-a ieşit cam imperfect.
7 septembrie. Ce-ar fi să m-apuc de canotaj?
9 septembrie. Ori de schiuri pe apă?
12 septembrie. Prefer pescuitul subacvatic.

Acesta este jurnalul. Priviți-l, pipăiți-l. Totul e scris curat, ordonat, rod vizibil al chibzuinței. Numai că fiecare rînd este tăiat. Și-o fi realizat bunul meu prieten, pe rînd, toate proiectele? O, dar atunci trebuie găsit și aclamat, purtat pe umeri, aruncat în slăvi! Dar unde ești tu, Mielu Fărămiță, titan al timpului liber? Unde să te găsim, copil minune al vacanței? ...L-am căutat. Și l-am găsit. Bineînțeles, tot în șezlongul de sub dud. Avea în față o altă foaie de hîrtie, nou începută. Pe ea scria cu litere groase, de tipar, așa:

15 septembrie. MÎINE ÎNCEPE ȘCOALA. HOTĂRÎREA MEA ESTE DEFINITIVĂ: VOI FI PREMIANTUL CLASEI!

16 septembrie. AL ȘCOLII!

20 septembrie. AL MUNICIPIULUI!

Obosit, băiatul ațipise. Era la 21 septembrie. Școala începuse de o săptămînă.

ODATĂ PENTRU TOTDEAUNA

Venea spre casă, abătut, otrăvit, furios. Ceva amestecat mocnea în sufletul lui. Ciudă, umilinţă, tot felul de gînduri... Se încingeau laolaltă, surd, apoi ca de pe o plită cu floricele cîte unul pocnea brusc, şi atunci îl apuca din nou furia. Şi căinţa. Şi bineînţeles hotărîrea, acea hotărîre atît de mult amînată, dar în sfîrşit luată, odată pentru totdeauna.

— Aşa nu mai merge, dom'le Tinel. Gata! Dar pînă cînd, în definitiv şi la urma urmei? Şi pînă unde? Sigur că tu strici. Sigur că asta e buba. Eşti un slăbănog, un terchea-berchea, o hahaleră. Da, da, da, ăsta eşti: o pleavă luată de vînturi, de primul vînticel. Dar gata, din această clipă schimbăm calimera. Odată pentru totdeauna. Te duci, băieţaş, acasă, direct acasă şi îţi vezi de treburi. Adio mofturi, flecuşteţe. Nu vezi că ai ajuns de rîsul curcilor?

Aşa se judeca Tinel boscorodind şi gesticulînd, singur pe strada pustie în după-amiaza aceea pişcată de ger, ce se învineţea văzînd cu ochii.

— Nu, nu, nu mai merge aşa, am şi eu mîndria mea. Ce-mi tot trebuie să umblu lela de la unul la altul? Mă duc direct acasă şi învăţ. Auzi, să trimită acritura naibii pe maică-sa să-mi spună că nu e acasă? Buflei nenorocit! Ce? Nu l-am văzut eu după perdea? Dar nu-i nimic. Aşa-mi trebuie, eu stric. De o mie de ori mai bine. Întîi, că mîine la şcoală

sînt și eu om și, dacă m-o întreba la fizică «de ce merge tramvaiul?», n-o să mai răspund ca data trecută, în rîsul clasei: «pentru că am plătit biletul...» Al doilea, că nu mă mai calcă nimeni în picioare. Și pentru ce? Pentru un nefericit de țintar! Dar de acum gata, odată pentru totdeauna! Știu ce am de făcut: acasă, direct acasă și cu burta pe carte.

Ceasul din colț arată orele 3.

— La 3 și 15 minute sînt acasă. Iar dacă o iau pe aici, la dreapta, în 5 minute am ajuns. Încep o viață nouă, azi 15 ianuarie, orele 15 și 15, cînd am terminat pe veci cu țintarul, cu mofturile, cu aiureala...

Însuflețit și parcă purificat de această hotărîre, băiatul grăbește pasul.

— Nimic nu mă va mai opri. Spre dreapta, așadar, mereu spre dreapta.

Și, într-adevăr, nimic nu-l opri... o sută de pași.

Următorul îi rămase în aer, căci exact în secunda aceea dădu cu ochii de o curte, de o casă...

— Oh, dar aici stă Vivi, își zise băiatul — și ceva ca un magnet îl trase brusc pe trotuarul din stînga, și nu se opri decît cu degetul pe sonerie. O să joc doar un țintar, unul singur. Adică nu, am jurat, gata cu țintarul, odată pentru totdeauna. Mă joc cu Rio, cîinele lup. Ah, ce trîntă o să fac, ce jiujiț...

— Vivi învață, nu te supăra, se auzi o voce neprietenoasă de la geam și, din zgomotul trîntit cu care se închise fereastra, Tinel pricepu că nu i se deschidea ușa.

Plecă. Dar, ciudat, deloc jignit, aproape bucuros, ușurat parcă.

— Dar de ce să mă supăr? E perfect, mai mult ca perfect. La urma-

urmei, ce mare scofală dacă mă jucam cu javra? Mă mai pricopseam și cu niște pureci. Plus timpul pierdut. Plus scandalul acasă. Plus mîine la școală... Oho, dar e minunat, nici o supărare! De fapt, chiar asta voiam și eu.

Și băiatul se avîntă pe strada din dreapta. La capătul ei era piața, apoi încă o străduță la dreapta și... Și se opri. Exact peste drum, la geamul luminat de la parter, îl văzu pe Sandu. Drăguțul, veselul Sandu...

— Ce-ar fi să intru puțin? Numai 10 minute. Cel mult o jumătate de oră, hai o oră... N-o să joc țintar, am jurat, odată pentru totdeauna, gata! — dar Sandu are discuri, ascult ce ascult, o Andă, un Biban, pe urmă îi tragem un fotbal mecanic, pe urmă — mă duc direct, dar direct acasă...

— Nu pot, Tinele, acum plec cu ai mei în oraș. Scuză-mă, altă dată.

Da, așa i-a spus Sandu. Și în sinea sa Tinel îi fu aproape recunoscător. Îi venea să-l pupe. Prea bine, excelent, o să-și vadă și el de treabă, așa cum a hotărît odată pentru totdeauna. Ce să se tot milogească, să se agațe de unul și de altul? Discurile le-a auzit, le-a tot auzit de i s-au strepezit timpanele, la fotbal iese cu ceartă.

— Du-te în oraș, băiete, du-te unde vrei, mie îmi faci un serviciu... Îți mulțumesc. Și acum acasă, Tinele, a-ca-să! Fără oprire. E clar? Uite colo, în dreapta, e casa ta, măsuța de lucru, cartea de fizică... Mai ai 20 de metri. Haide, ce te-ai oprit? Ce te tot zgîiești peste drum? Te gîndești la ce-or fi făcînd acum pistruiații, frații Popești? Ce pot să facă? Poate joacă țintar, poate stau de vorbă, poate au musafiri... Ce-ar

fi să le faci o vizită? Una scurtă, pe urmă te duci acasă, înveți mai tîrziu! Încotro? Spre dreapta, spre stînga? Ei?

Atunci, cum sta așa pe gînduri, în plină piață, se pomeni vorbind fără să vrea, mai mult oftînd:

— Ce terchea-berchea îmi ești, Tinele, ce hahaleră! Și brusc, trecînd piața, grăbi pasul spre... frații Popești.

O MICĂ MINCIUNĂ

Fusese o minciună mică, la prima vedere, atît de mică încît nici nu sînt sigur dacă acestui fel de plăsmuire i se potrivește denumirea de minciună. Poate că băiatul nici nu avea de gînd să ne înșele — că nu avea nici un interes să o facă, e cît se poate de limpede — și nu e lipsit de temei să cred că pur și simplu se aflase — cum se spune — în treabă, că i se năzărise să facă pe interesantul. Și totuși, doar amintindu-mi ce s-a întîmplat, simt cum mă înșfacă din nou groaza și deznădejdea din acea după-amiază de pomină.

Plecasem doisprezece la Snagov. Reținеți: 12, toți copiii din bloc, luați pe răspunderea mea, numărați de mine, bob cu bob. Și cînd, după cîteva ceasuri de desfătare și joacă pe malul apei, sub umbra stejarilor și în pădurea de stuf ne pregăteam de plecare și le-am cerut să se numere erau...

— 11!

— Nu se poate. Mai numărați o dată!

— 2... 4... 6... 10... 11! Lipsește unul: lipsește Costel!

Așa era. Nu încăpea îndoială. Despre el era vorba.

Costel, cel mai mic dintre ei, Costel, dolofanul, pelticul, cel pe care

părinţii abia se hotărîseră să mi-l încredinţeze, după insistenţele mele şi plînsetele lui, Costel lipsea la numărătoare.
— Să-l căutăm, copii, am zis, ascunzîndu-mi cum puteam mai bine îngrijorarea. Voi şase o luaţi prin pădure spre dreapta, eu cu ceilalţi spre stînga. Ne întîlnim aici, la debarcader, peste 15 minute...
Peste un sfert de oră ne-am reîntîlnit. Nici urmă de Costel.
— Parc-a intrat în pămînt.
— Poate în apă...
Alături apa adîncă clipocea misterioasă şi rău prevestitoare.
Am întrebat cu glasul sugrumat:
— L-a văzut cineva intrînd în apă?
— Eu nu!
— Nici eu...
— Era tot timpul cu noi...
Atunci a vorbit Andrei:
— Tovarăşu...
— Ce e, Andrei? am întrebat pe băiatul ce mă trăgea cu insistenţă de mîneca hainei.
— Costel a intrat în apă. A vrut să scoată o scoică mare...
— Şi?
— Eu i-am spus să nu intre, că e apa adîncă, şi el nu ştie să înoate...
— L-ai văzut tu intrînd?
— Da.
— Cînd a fost asta?

— Puţin înainte de a ne fi chemat dumneavoastră.
— S-a înecat!? am şoptit livid, rezemîndu-mă de un copac. Copiii mă priveau îngroziţi, în timp ce Andrei repeta întruna, parcă dezvinovăţindu-se:
— Eu i-am spus să nu intre. Eu i-am spus că e apa adîncă.
— Să anunţăm miliţia, salvatorii, am zis cu glas sugrumat.
Ţin minte, era ora 6 după-amiază. Au trecut două ceasuri, soarele se pregătea de asfinţit, cînd bărcile ce patrulau pe lîngă mal şi scociorau cu cîngile fundul lacului au acostat la debarcader.
— Nu e, a vorbit şeful postului de miliţie. Continuăm în zori. Acum să anunţăm familia de nenorocirea petrecută.
În liniştea de plumb ce ne apăsa pe toţi se auzea doar plescăitul apei şi vocea lui Andrei ce nu contenea să repete:
— Pe aici a intrat... Eu i-am spus să nu intre... Eu i-am spus că apa e adîncă...
În clipa aceea, pierit, cu sentimentul că nu voi putea supravieţui acestei întîmplări, am început să strig, cu o ultimă speranţă:
— Costel! Costel!
Şi chiar atunci l-am auzit. Era el! Vorbea somnoros şi peltic, din spatele meu.
— Da... Sînt aici. Pe mine mă strigaţi?
— Unde ai fost? Ai intrat în apă?
— Nu.
— Te-ai rătăcit?

— Nu.
— Dar ce-ai făcut? Unde ai dispărut?
— Am adormit în stuf... Era așa frumos... cald, soare... Acum m-am trezit. Mergem acasă?
Copiii au izbucnit în urale, chiuiau, se îmbrățișau, cîțiva își ștergeau pe furiș lacrimile, apoi tam-nisam au început să cînte cît îi țineau băierile «Mulți ani trăiască». Numai Andrei bombănea întruna:
— Ce sînt eu vinovat? Mie așa mi s-a părut... Eu am crezut că a intrat în apă... Ce? Nu putea să fi intrat în apă? Ce vă uitați așa la mine? Ce vină am eu?
Am ajuns acasă cu bine, am făcut apoi și alte excursii. Doar că de fiecare dată cîte unul din copii, amintindu-și momentele de groază petrecute în acea zi pe malul Snagovului, zicea:
— Pe Andrei să nu-l mai luăm. E un mincinos.
N-am avut toată vara aceea tăria să fiu de altă părere. Poate în vacanța aceasta. Dar încă stau la îndoială. Poate greșesc?

NU SE POA-TE!

Omul în halat albastru-spălăcit, cu ochelari de soare și șapcă de doc, coborîse la gară încărcat de bagaje ciudate, apoi, ca și cum s-ar fi aflat în mare întîrziere, traversase grăbit comuna. Ajuns la încrucișarea celor două drumuri se oprise vădit încurcat. Pe care din ele să-și continue drumul: drept înainte? la stînga? la dreapta? Zăbovi un timp schimbîndu-și povara dintr-o mînă într-alta, apoi, pentru că nu se ivea nimeni să-l poată lămuri, porni șovăielnic înainte. Nu făcuse însă nici cincizeci de pași și, privind în jur din ce în ce mai contrariat, se opri din nou.

— Nu se poate! zise cu glas tare și se întoarse gesticulînd nedumerit.

Ajuns la răscruce, se roti un timp în jurul axului, apoi o luă spre stînga, la noroc. Sau poate pentru că strada aceea i se părea totuși mai îmbietoare, cu șanțul desfundat și cîteva podețe date cu var. Dar nici de data asta nu merse prea departe.

— Nu se poate! izbucni din nou și se opri fără ezitare.

Acum nu-i mai rămînea decît să încerce spre dreapta, și se urni într-acolo, hotărît să nu se mai oprească pînă la ieșirea din comună. Așa hotărîse, dar foarte curînd omul își încetini din nou pasul. Era cazul

Ionel e un

să-şi mai continue drumul? De la gară a venit bine, a lăsat în dreapta, aşa cum i s-a spus, Poşta, a trecut de Supermagazin, de piaţă şi Baia comunală, a văzut şi Dispensarul, iar aceasta era răscrucea. «Acolo întrebaţi, oricine vă poate arăta drumul, nu mai aveţi decît vreo trei sute de metri...»

Dar uite că la ora aceasta, oră de prînz, nu se ivea nimenea să-l poată îndruma. Doar spre marginea comunei treceau duduind cîteva tractoare, iar pe deal, printre şirurile de viţă, se zărea un stol de mogîldeţe mişcătoare. Să aştepte, aşadar, mult nu putea să întîrzie pînă să se ivească cineva din partea locului. Şi într-adevăr, dinspre comună îşi făcu apariţia un copilandru.

— Încotro e şcoala voastră? întrebă omul.

— Pe oriunde o luaţi daţi de şcoală, dar pe aici e mai aproape. Nici trei sute de paşi.

Abia atunci omul scăpă geamantanul din mînă şi de pe buze i se desprinseră mai răspicat şi mai cu năduf ca oricînd aceleaşi trei cuvinte:

— Nu se poate!

Copilul era însă departe, iar omul clătina din cap şi gesticula aproape furios.

— Cum o să fie o şcoală pe aici prin apropiere? Am văzut doar sute de şcoli, ştiu cum arată drumurile spre şcoală, le ghicesc dintr-o sută, nimic mai simplu: *cea mai frumoasă stradă duce spre şcoală!* Dar asta? Şanţuri împotmolite, murdărie, nu tu o floare, nimic. Pomii zdreliţi, ciunţi, gardurile sparte, mîzgălite...

Şi totuşi copilul avusese dreptate. Clădirea mare ce se descoperi deodată în stînga era a unei şcoli. Firma nouă o arăta cum nu se poate mai limpede... Mai mult, în curte erau zeci şi zeci de copii care, se vede, aşteptîndu-l, săreau capra, jucau bîza, chiuiau...

— Ura, a venit fotograful! strigau în cor, gata să-l ia în braţe şi să-l azvîrle în aer. Apoi se aşezară «ca la fotograf», zîmbind cu gura pînă la urechi, fără să mai aştepte vreun îndemn. Dar nici fotograful nu insista. Îşi aranja posomorît aparatul pe trepied şi, fără pic de tragere de inimă, îi trase în poză. Mai tîrziu developă. Copiii erau frumoşi, voinici şi veseli, era soare, în fund se zărea o şcoală nouă, cu etaj, cu firmă strălucitoare. Se mai vedea un fost rond de flori, călcat în picioare, un pom zdrelit şi uscat, prefăcut în cuier, o poartă de handbal cu bara căzută la pămînt ca o barieră uitată la un canton părăsit...

Copiii au aşteptat mult timp pozele şi poate că le mai aşteaptă şi astăzi. Dar fotograful nu le-a mai trimis niciodată. Căci încă la întoarcere, exact la răscruce, se mai oprise o singură dată, privise lung în urmă la uliţele golaşe şi şui care duceau tustrele spre şcoală, apoi cu creionul chimic, în carnetul său de comenzi, scrisese apăsat un singur cuvînt: REBUTAT. Şi pornise drept spre gară, bombănind mult timp, pînă ce aţipise în ritmul sacadat al roţilor de tren:

— Nu se poa-te! Nu se poa-te!...

Smulse zorit din garderob, de pe umeraș, zvîrlite apoi care-ncotro, fără drept de apel, rochițele zăceau de jur-împrejur, pedepsite parcă, în timp ce, încurcată de-a binelea, Cristina nu înceta să bombănească.

Ei, da, seara, la teatru, la un concert, ar fi știut ce să îmbrace: rochița cloș, cu mîneci bufante și volănașe; la plimbare n-ar fi fost o problemă — fustița de diftină albă, cu buline, și un pulovăraș; într-o excursie — blugii și giaca, cu capișon pentru ploaie; sau, într-o vizită, jupa cu scampolo, ori sarafanul, ori, poftim, taiorașul... Dar acum, la țară, în vacanță, în prima zi de muncă patriotică? Bine, la fermă, la treabă, va rămîne în șort și maiou, dar pînă acolo? Doar n-or să cadă din cer, hocus-pocus, direct pe tarla, nici n-or să treacă prin pădure! Va trebui să traverseze, nu-i așa, orașul, apoi să aștepte toți, băieți și fete, autobuzul în fața școlii, apoi să treacă prin comuna unde erau așteptați, pînă la I.A.S.... Și tot așa la înapoiere!

Bate din picior și strigă să se audă pînă la bucătărie, unde mama prăjește ochiurile:

— Mămico! Ce rochiță să pun?

— Vezi că ți-am pregătit salopeta. E în cuier.

Mda, e o idee. E cochetică, ușor evazată, cu catarame nichelate, mari.

Merge... Şi părul? Cum să şi-l facă? E lung, pînă la coate, poate fi aranjat în fel şi chip, cu cărare la mijloc, ori gen Nefertiti, sau montat în coadă de cal, cu coade, în plete cu cordeluţă... Dar acum, acum cînd merge la muncă patriotică?

— Mama! Cum să mă pieptăn?

— O să fie cald, strînge-l coc, strigă femeia din bucătărie, în timp ce Cristina scoate din dulap, pe rînd, toţi pantofii. Acum e iarăşi în impas. Ce să-şi pună? Sandalele cu talpă groasă? Mocasinii? Espadrilele? Poate cizmuliţele galbene de cauciuc? Şi ce ciorapi? Trei sferturi? Şosete? Coloraţi?

— Mama! Ce să iau în picioare?

— Tenişii.

Aşa e, cum de nu i-a dat în gînd? Acum e gata de plecare. Gata?

Din stradă se aude chemată.

— Vin, răspunde fata şi fuge pe scări.

— Termosul, ţi-am făcut ceai, strigă după ea mama, dar e prea tîrziu.

. . . . . .

Acum, că se înserează, că afară cuptorul de peste zi se stinge treptat, înăbuşit în cenuşa amurgului, Cristina se întoarce spre casă. Păşeşte fără grabă printre oamenii care au ieşit la plimbare, e obosită, încă parcă mai simte săpăliga în mîini, dar le surîde tuturor. Au săpat toată ziua şănţuleţe pe lotul de roşii, şi apa venea cuminte după fiecare lovitură de sapă, ca un căţeluş, gudurîndu-se la picioarele fiecărei plante —

soarele ardea, ce bună ar fi fost pălăriuța de doc! — iar ei toți, băieți și fete, desculți, în apă pînă la glezne, o dirijau ca pe niște portative spre setea fiecărui răsad. Da, fața îi arde, mîinile au ceva bășici, noroiul s-a uscat pe picioare ca o crustă. Dar ce contează? Mîine vor adăpa celălalt lot, după-amiază vor culege caise, iar spre seară se vor scălda în Criș... Și nu se gîndește nici o clipă că trece prin centru, printre oameni, cunoscuți și necunoscuți, desculță, nepieptănată, plină de praf. Ah, cîte o să-i povestească mamei...

Dar mama e la bucătărie. O să-i spună totul mai tîrziu... Trece pe lîngă oglinda cea mare, dar nu se oprește decît în pat.

— Numai puțin să stau întinsă, numai puțin.

Din bucătărie se aude vocea mamei:

— Mîine ce rochiță iei? La ce oră să pun ceasul? Ce să-ți pregătesc?

Cristina nu răspunde. Și de-abia cînd mama repetă întrebările, zgîlțîind-o ușor, mormăie aproape adormită:

— Termosul. Să nu uit termosul. Și pălăriuța de doc...

Și adoarme buștean.

Brrr, ce viscol s-a pornit! Şuieră, bodogăneşte baba-iarna şi, înainte de a-şi îngropa ţoalele zdrenţuite în troiene, izbeşte măzărichea de uluce ca nişte melci îngheţaţi.

«S-a nimerit vremea asta, gîndeşte cu mirare Ana, exact la lecţia despre Antarctica.» Chiar satul, cît se mai vede din el prin geamul îngheţat, e parcă o bucată din continentul de gheaţă. N-ai decît să înmulţeşti totul de zece, de o mie, de un milion de ori, şi vezi Antarctica: uraganul care suflă cu 80 de metri pe secundă, timp de 250 de zile pe an, un ger de minus 88 de grade, 27 milioane de kilometri cubi de gheaţă, groasă de 1 700 de metri, pe o suprafaţă de 14 milioane kilometri patraţi!! Şi parcă îl vezi şi pe Racoviţă, ca în bucata de «lectură», mergînd, cu gîndurile lui «spre sud»... «*În vîjîitul vîntului ce ne stăpînea auzul, în vîltoarea urgiei îngheţate ce ne muşca trupul, în alba întunecime ce ne lua vederile, ne simţeam aşa de pierduţi, aşa de singuri, încît speranţa ne părăsea şi un singur simţămînt ne mai susţinea, simţămîntul datoriei...*»

Ana se uită la hartă... Marea lui Cook... Marea Amundsen... Gheţarul lui Lazarev... Şi tot felul de ţări cu denumiri pe cît de ispititoare, pe

atît de mincinoase. Auzi: «Țara Prințesei Ragnhild», «Țara Prințesei Astrid», «Țara Reginei Maud»... Ce? Au fost vreodată prințesele pe-acolo? Nici gînd...

Fetița privește harta rotundă și albă, ca o portocală descojită, o acoperă cu palma și parcă îi vine s-o încălzească cu suflarea... Să-i pună ea un calorifer sau o sobă, ca soba din odaia pe care se coc mere... Să tragă pe sub dușumeaua de gheață a Antarcticei un fel de țevi cu apă încălzită, sau să acopere toată ghețăria cu un fel de geamuri ori cu vinilin, ca pe o seră... Cum de nu s-a gîndit nimeni la asta? Cine spunea că totul s-a inventat, că nu mai e nimic de descoperit? Ce? Nu s-ar putea preface o parte din Antarctica într-un frigider, de pildă, ca frigiderul lor din casă, cu ouă, unt, șuncă pentru întreaga omenire? Și jumătatea cealaltă să devină o grădină! De ce nu? Cu floarea aceea găsită chiar de Racoviță — Aira parcă-i zicea — acoperind ca un ocean de *Nu-mă-uita* tot continentul, cu muzică din mii de difuzoare, înlocuind șuierul uraganelor, cu plăji pe banchize plutitoare, cu pinguini hazlii printre picioarele copiilor, și elefanți de mare, leneși și blînzi... Ar face ea, Ana, străzi, canale largi — toate cu apă caldă, prin care să se zbenguie balenele — ar face alei și trotuare... Trotuare? Cum de-a uitat?

Ana se scutură din visare, ia repede lopata din cămară și iese în fața casei. Tii, ce de zăpadă s-a așternut! Aproape că nu se mai vede gardul. Și ce alunecuș! Dar după o jumătate de ceas trotuarul este curățat și presărat cu cenușă. Și lămîiul de la intrare nu va degera? Fetița se opintește și îl mută înăuntru. Acum e bine. Doar să ude mușcatele și

să pună niște lemne pe foc. A, dar întîi să le spargă... Și să alerge pînă la magazin. Untul e pe terminate...

Se întoarce după un timp degerată, dar se simte bine și, așezîndu-se la masă, privește din nou harta Antarcticei. E micuță cît un bănuț, cît un oușor, o acoperă cu palma ca pentru a o încălzi, apoi o desenează pe caietul ei de geografie. Și visează... Visează un continent fără ghețuri și fără uragane, o grădină care se va numi de acum încolo ANA-ARCTICA...

Cînd se întoarce mama, o găsește cu capul pe caietul de geografie. Vede harta și o sărută pe Ana zîmbind:

— Hărnicuța mamei, uite că a greșit. A scris Ana-Arctica. Las' că îndreaptă ea mîine, mai zice, și o așază în pat, o învelește și iar o sărută. Dar mama nu știe că nu e nici o greșeală și că în căpșorul blond se derulează acum, ca într-un film, mai colorat ca oricare, același vis: că sparge gheața aceea de cîțiva kilometri adîncime, că dă deoparte zăpada, că face apoi un foc mare pentru flori și pinguini, iar țările reci ale prințeselor și reginelor de la Polul Frigului au devenit un continent numit de-acum încolo chiar așa, de toată lumea: ANA-ARCTICA...

GORNISTUL

— Hotărît lucru, aici, în tabăra de sub streaşina Călimanului, ozonul nu e un basm! Ce aer! Îl simţi în plămîni parcă ar fi sifonat... Şi ce mireasmă! Nici nu ştii de unde vine. Din poiana proaspăt cosită, pregătită pentru focul de tabără? Din căpiţele de otavă încinse de soare? Din zmeurişul ce potopeşte cabanele? De pe costişa zmălţuită de căpşuni?

Micuţul Dragoş se ridică dintr-o căpiţă şi priveşte spre soarele ce s-a înclinat spre apus. Mai e niţel... La această oră nimic nu tulbură încă liniştea după-amiezii. Doar gîlgîitul Chiruiului, pîrîiaşul pitit printre foi uriaşe de brustur, poate plescăitul vreunui păstrăv, aţîţat de bîzîitul muştelor. Ba nu, la vreo zece paşi un mînz strănută. Şi-o fi vîrît botul în izvorul de apă minerală? Prostuţul!

Soarele s-a oprit parcă în faldurile tricolorului din vîrful catargului, iar pe cadranul solar umbra băţului împunge cifra 6. Acum! Dragoş îşi potriveşte cravata şi centura, apoi duce goarna la buze şi în aceeaşi clipă în căldarea Chiruiului ţîşneşte vioi şi sacadat DEŞ-TEP-TA-REA!

Din cele trei cabane se aud tropăituri înfundate şi peste puţin copiii se revarsă buluc în careu. E ultima zi de tabără. Urmează coborîrea

drapelului, apoi focul de tabără, carnavalul, cîteva ore bune de somn și, în zori, ei, în zori... Dar pînă la despărțire mai sînt toți împreună. «Ce minunați prieteni», gîndește Dragoș. Uite-l pe Titi, mucalitul, Titi-haiosul, care știe zeci de jocuri și șmecherii. Numai ce-l auzeai:

— Zi repede: «Șapte sape late și-alte șapte sape late». Repede, mai repede! sau «Șase sași sașii soseau pe o șosea în șase saci...» sau făcea pariu că nu poți sări peste un pai. Și cîștiga! Cum să sari, dacă te punea să-ți prinzi cu mîinile vîrfurile de la tenișI? Și cîte alte drăcii! Cu Sachegrasul a pariat că-l ridică de jos cu un singur deget. Și l-a ridicat, l-a făcut să sară pînă în tavan. Gîdilîndu-l. Cu un deget! Uite-l și pe Liviu. El e poet. A făcut versurile pentru marșul taberei:

Noi prieteni sîntem un mănunchi/ Ca degetele mîinii,/ Ca ramurile unui trunchi,/ Ca razele luminii./ Uniți străbatem munți și văi,/ Mereu în expediții, /Onoarea, visul, un rucsac/ Și cîntul ni-s muniții...

Și ceilalți, toți, unul și unul. Să te desparți de ei în mai puțin de douăsprezece ore? Dragoș își simte ochii umezi. Își face singur curaj.

«Începi să te smiorcăi, băiete? O să-i revezi la concursuri, în tabere, o să vă scrieți.» Ah, afurisita de batistă, iar a uitat-o în ceilalți pantaloni... Dă să intre în cabană, cînd se aude strigat. Este nenea Radu, administratorul, «bunicul cu o mie de nepoți», cum l-a botezat un reporter.

— Dragoș, ți-ai primit scrisoarea? I-am dat-o lui Gore.

Ce fel de scrisoare, de unde, nenea Radu nu prea poate să-i spună. Doar că e o carte poștală cam boțită și că scrie pe ea RETUR.

— Dacă e retur înseamnă că e de la tine. Tu ai scris-o, a venit *retur*.
— ?!
— N-ai scris corect adresa. Şi nu numai *adresa*, apasă vorba cu un anumit înţeles administratorul depărtîndu-se. Dragoş simte că îl ia cu frig. Nu cumva e scrisoarea aceea, prima pe care a trimis-o din tabără, cea în care îi implora pe ai lui, mamă, tată, bunici, să vină să-l ia din tabără, să-l ducă acasă? A pus-o la cutie chiar a doua zi după sosire, da, după *chixul* cu trompeta. Da, asta trebuie să fie. Cînd a rîs toată tabăra de el, de el, trompetistul şcolii, cîştigătorul concursului pe sector şi care, a doua zi, cînd să sufle prima deşteptare, parcă sufla într-un cornet de carton sau într-o pîlnie de gaz. Se treziseră băieţii, şi făcea care mai de care haz.

Atunci a scris el cartea poştală: «*Veniţi imediat, nu mai stau nici o zi. N-am nici un prieten. Cu lacrimi în ochi vă scriu. Luaţi-mă de aici, nu mă lăsaţi. Copiii sînt răi, mîncarea e rea, vremea e rea, eu plîng toată ziua. Al vostru fiu amărît, Dragoş*».

În aceeaşi zi, însă, s-au lămurit lucrurile. Goarna era de vină, avea muştiucul crăpat. A venit nenea Radu cu o trompetă nouă şi seara, cînd Dragoş a sunat stingerea, toţi copiii l-au aplaudat. Apoi totul a intrat în normal. Au urmat excursiile pe coclaurile Călimanului, jocuri de tabără, serbări. S-a împrietenit cu toţi, toţi, mai puţin cu Gore, pentru că l-a bănuit că el schimbase muştiucul. Uf! Bine că scrisoarea n-a ajuns acasă. Dar acum ce-o să zică prietenii lui, dacă o să vadă scrisoarea. Tocmai la Gore a trebuit să ajungă nenorocita de carte poştală?

Ăsta o s-o arate tuturor. Dar unde o fi? În careu nu e...
Careul s-a terminat, și copiii se îndreaptă spre poiană. A, iată-l și pe Gore. Cară vreascuri pentru focul de tabără.
— Gore, ai o scrisoare de-a mea?
— Da, zice băiatul sec și trece mai departe.
— Nu mi-o dai?
— Da, zice, întîi aprind focul. Apoi ți-o dau. Ce atîta grabă? Doar știi ce ai scris în ea, nu?
«Aha, se dumirește micuțul Dragoș și simte că i se taie picioarele. Ăsta vrea s-o citească la *program*, să rîdă iarăși toți de mine», și îi vine să intre în pămînt, să fugă în cabană, dar simte pe umăr mîna comandantului.
— Cînd Gore aprinde prima pălălaie, tu dai semnalul din trompetă, îi șoptește acesta. Vezi, să cînți frumos, să nu dai *chix*...
Gore s-a și îndreptat spre rugul în cinci colțuri din mijlocul poieniței. Copiii își țin răsuflarea. De peste Căliman o lună roșietică atîrnă ca o gutuie fiartă. Și iată, izbucnește prima flacără...
— Hai, acum, semnalul! îl îndeamnă comandantul.
Dragoș duce trompeta la buze.
— Haide, îi suflă și Gore, și mai aprinde la un colț rugul. Ce stai? Trompeta! Dă semnalul odată!
Dar Dragoș a rămas încremenit. Își umezește întruna buzele uscate, iar goarna a devenit grea, parcă i-ar rupe mîna. Da, Gore ține în mînă — acum la lumina focului se vede perfect — cartea lui poștală. O va citi,

oare? Nu, *cu ea aprinde focul*, cu scrisoarea lui, din care a rămas mai nimica și pe care Gore o și aruncă în rugul aprins care a izbucnit cît poiana, într-un vîrtej de scîntei și pocnituri.

Și, brusc, deasupra Chiruiului, izbucnește înalt și tremurat argintul goarnei. Apoi, cînd toți copiii își rup palmele aplaudînd, micuțul Dragoș se strecoară spre cel mai întunecat colț al poienii și plînge. De bucurie.

— Ce ai? îl întreabă Gore.

— Mi-a intrat fumul în ochi, nu vezi? răspunde cu ochii în lacrimi micul Dragoș. Afurisita de batistă, iar am uitat-o în pantalonii ceilalți!

TRANDAFIRII

Ieşit în pridvorul casei, lui Vlăduţ nu-i venea să-şi creadă ochilor. Să fi făcut cineva vreo glumă proastă? Dar ce glumă mai putea fi asta? Jaf, da, pradă, tîlhărie mai degrabă! Şi ca şi cum aşa ceva era de neînchipuit, băieţaşul se năpusti în curte, spre spalierul jumulit şi pipăi ca prostit, spre încredinţare, fiecare tufă. Nu, nu fusese o vedenie, nici urmă de trandafirii lui altoiţi, nici unul din cei şase superbi boboci albi. Doar cîteva petale scuturate zăceau în iarba înrourată iar ici colo parcă se vedeau urme de paşi. Cizme? Bascheţi? Cum aşa?...» mormăi buimăcit Vlăduţ, doar cu o jumătate de ceas mai devreme erau toţi, erau la locul lor toţi trandafirii, îi văzuse! Îi venise o clipă în gînd să-şi ia stropitoarea şi să-i ude ca în fiecare zi. Se răzgîndise însă, la ce bun, şi aşa peste o oră îi va duce la şcoală. Era darul lui pentru tovarăşul învăţător, acum în ultima zi de şcoală. Ştia el, Vlăduţ, că nu era singurul copil care avea să ducă flori în această zi. Tudor pregătise un braţ de crini, Ene avea gladiole, Ana se lăuda cu gherghinele ei albe, creţe şi dantelate, fiecare cît un cap de miel. Vlăduţ ştia însă că marea bucurie a tovarăşului învăţător erau trandafirii. Altoiţi pe măcieş sălbatic chiar de mîna învăţătorului, oho, de pe vremea cînd tăticul lui era elev... Ştia ce bucurie îi făcea tovarăşului cînd, ca şi în alţi ani, el, Vlăduţ,

de mînă cu tăticul lui, intrau pe poarta școlii cu trandafirii albi. Dar unde erau acum florile? Cine le furase?
Vlăduț își rotea privirile prin grădină, simțea că îl podidesc lacrimile și abia cînd dădu cu ochii de cușca în care Ringo, cîinele lup, își zdrăngănea lanțul, lovindu-l bezmetic cu coada, izbucni înciudat:
— Potaie netrebnică, ai lăsat hoțul să ne fure trandafirii din curte, de sub nasul tău... Cîine lup ești tu, javră necredincioasă?
Cîinele nu contenea să-și miște coada, scheuna și sălta două labe. Urme de pași erau, uite și o crenguță ruptă ceva mai încolo. Și asta ce mai e, strălucind în rouă? Un buton de manșetă?! Care va să zică, semne prețioase. Dacă, nu-i așa, ar da el drumul lui Ringo pe aceste urme, nu l-ar duce de-a dreptul la hoț? Departe nu putea fi...
Dezlegă pe dată cîinele de lanț, dar nu-l lăsă să se zbenguie, ci îl vîrî cu botul în tufele de trandafiri, apoi îi dădu pe la nas butonul încrustat în os.
— Urma, Ringo! ordonă Vlăduț, dar în aceeași clipă, dintr-o singură hăpăitură, cîinele înghiți butonul fără să clipească.
— Aoleo, vai de capul tău! scînci Vlăduț.
Dar Ringo se și îndreptase spre crenguța ruptă, o amușină un timp, apoi se roti un pic și o luă glonț spre cerdac, unde începu să zgîrie ușa. Apăsă cu laba lui pe clanța de la ușă și dădu buzna în casă. Vlăduț se repezi după el, îl apucase de zgardă și se lupta să-l scoată afară.
— Prostule, nu-i aici hoțul, hai afară, hai!
Din bucătărie se auzi vocea tatălui:
— Ți-am spus să nu mai lași cîinele din lanț.

Vlăduț era să spună ceva, dar tatăl îi luă vorba:
— Nu mi-ai văzut butonul de la cămașă? Un buton din dinte de mistreț...
— Butonul? îngăimă Vlăduț, și deodată izbucni în rîs. Tată, nu cumva dumneata ai tăiat trandafirii?
— Păi nu ziceai tu încă de aseară că astăzi o să-i ducem tovarășului învățător? Mergem împreună, doar să-mi găsesc butonul.
Vlăduț sări să-l îmbrățișeze. Se repezi și Ringo spre ei.
— Marș, ia labele, strigă tata, uite cum ne-ai murdărit cămășile. Potaie ce ești...
— Nu e potaie, tăticule. E un cîine grozav, cel mai deștept cîine lup.
— Dacă-i așa deștept, să-mi găsească butonul, mormăi tatăl.
— O să-l găsească, tăticule, sînt sigur. Pînă diseară îl găsește el, n-ai nici o grijă, dar...
— Dar ce?
— Oare cîinii beau sare amară?
Tatăl îl privi nedumerit.
— Ce-ți veni?
Și nu pricepea de ce băiatul nu contenea să-și mîngîie cîinele și să-i șoptească la ureche, zîmbind:
— O să bea, o să bea el sare amară...
Afară soarele se ridicase deasupra satului. Mirosea pretutindeni a floare de tei. Pe ulița satului copiii se îndreptau spre școală cu brațele pline de flori.

CUPRINS

Zăpada mieilor 5
Puiul de girafă 8
Risipitorul 12
Nu pooot! 15
La balcon 21
Primul curcubeu 23
Băltoacele sau ce înseamnă hapciu 27
Elefanți în rochițe 31
O mare rușine 37
Inventatorul 46
Cine-i mai mare? 48
Expediția 52
Oameni fără imaginație 56
Mama mamuților mahmuri 62
Bobocii 68
Primul zece 71
Cheia 76
Eu, Gică și fetița fericită 78
Drăgălașii de ei... 81
Gogoașa furioasă 84
Trînta 87
Apă pentru note chioare 89
Negustor de pești 93
O mică greșeală 96
Cel mai bun prieten 107
Sile — răzbunătorul 111
Tata doarme? 114
Un program încărcat 117
O după-amiază de primăvară sută la sută 124
Ziua de ieri 129
Cum se prinde o muscă? 131
Insigna 138
Sirop de ridichi 142
Pixul fermecat 146
«Moment organizatoric» 148
Odată pentru totdeauna 152
O mică minciună 156
Nu se poa-te! 160
Zi de vară pînă-n seară 164
Ana-Arctica 168
Gornistul 172
Trandafirii 178

Lector: DELIA DAMIRESCU
Tehnoredactor: AURICA IORDACHE

Bun de tipar: 4.XI.1983. Apărut: 1983
Coli de tipar: 15,5

Tiparul executat la I. P. Sibiu
Şos. Alba Iulia nr. 40

Lei 18,50